

**SZABADSZÁLLÁSI
ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT**

**PEDAGÓGIAI ÉS MŰVELŐDÉSI
PROGRAMJA**

2013 - 2018

(Mődosítással egységes szerkezetbe foglalt)

A program szerkezete

(Az egyes fejezetek önálló tervként szerepelnek)

I. fejezet : A teljes Általános Művelődési Központra vonatkozó program.....3.oldal

II. fejezet: A Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda Pedagógiai Programja 9.oldal

III. fejezet: A Szabadszállási ÁMK Bölcsőde Szakmai Programja125.oldal

IV. fejezet : A Szabadszállási ÁMK József Attila Közösségi Ház, Könyvtár
és Helytörténeti Gyűjtemény művelődési programja..... 145.oldal

I. fejezet

A teljes Általános Művelődési Központra vonatkozó program

I.1. Pedagógiai és művelődési program

Intézményünk közössége elkészítette pedagógiai és művelődési programját, amelyet a szülőkkel, a tevékenységi körünkkel kapcsolatban levő szervezetekkel egyetértésben, véleményezés után önkormányzatunk elfogadott.

A programkészítés kiterjedt integrált intézményünk minden intézményegységére.

A programban meghatározott elvek, célok figyelembe vételével történik az egyes időszakok (tanévek) feladatainak meghatározása, a teljesítmények értékelése.

I.2. Az ÁMK egységes nevelési rendszere

Általános Művelődési Központunk integrált köznevelési, közművelődési intézmény. Arra hivatott, hogy személyi és tárgyi eszközeinek koordinált és hatékony felhasználásával biztosítsa Szabadszállás város lakosságának a közneveléshez, a művelődéshez, kulturált szórakozáshoz kapcsolódó alkotmányos jogainak érvényesítéséhez szükséges feltételeket, lehetőségeket. A pedagógiai és művelődési programunk célja pedig az, hogy mindazokat az alapelveket, célokat, feladatokat, amelyek a fenti elvárásokat megvalósítják, rendszerbe fogja, a tervezett eljárásokat egyértelművé, ellenőrizhetővé tegye. A program szerkezete is az egység megteremtését célozza.

Az I. fejezet tartalmazza mindazokat a részeket, amelyek valamennyi intézményegységre vonatkoznak, amelyek az együttműködést, a humán és anyagi eszközök koordinált felhasználását biztosítják.

Az egyes intézményegységek – csak rájuk vonatkozó – terveit külön fejezetek biztosítják.

I.3. Az intézmény felépítése, tevékenységformái:

- Intézmény neve: Szabadszállási Általános Művelődési Központ
- Intézmény típusa: Többcélú intézmény, általános művelődési központ
- Alapítója, fenntartója: Szabadszállás Város Képviselő- testülete
- Az alapítás éve: 2012.
- Gazdálkodási jogköre: Gazdálkodási szempontból önállóan működő költségvetési szerv. Pénzügyi – gazdálkodási feladatait Szabadszállás Város Önkormányzata önállóan működő és gazdálkodó intézménye: Szabadszállás Város Polgármesteri Hivatala (Szabadszállás, Kálvin tér 1.) látja el.
- Költségvetési törzsszáma: 798165
- Adószáma: 15798169-2-03
- Jogállása: helyi önkormányzati költségvetési szerv, önálló jogi személy
- OM azonosító: 201953

Meghatározott közfeladata: Mőtv.-ben meghatározott óvodai ellátás, Gyvt.-ben meghatározott bölcsődei ellátás, intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés. Nyilvános könyvtári ellátás biztosítása és a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

Szakmai alaptevékenysége: Óvodai nevelés keretében a gyermekek 3 éves korától a tankötelezettségük kezdetéig történő fejlesztése, továbbá ellátja a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményével rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését és oktatását integrált formában gyógypedagógus igénybevételével. (Enyhe fokban mozgáskorlátozott, gyengén látó, enyhe fokban hallássérült, enyhén értelmi fogyatékos.) Bölcsődei gondozás keretében végzi a kisgyermekek gondozását. Könyvtári ellátási rendszer működtetése, közművelődés feladatok ellátása. Intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés biztosítása.

Kötelező feladatként ellátja:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdése alapján az óvodai ellátást, (beleértve a többi gyermekkel együtt fejleszthető SNI gyermekek nevelését).

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 41. § biztosítja a gyermekek igény szerinti napközbeni ellátását (óvoda).

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. Törvény 64.§ (1) bekezdése és 76.§ (1) bekezdése alapján nyilvános könyvtári és művelődési ház fenntartási feladatait.

Önként vállalt feladatként ellátja:

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. Törvény 48.§ (1) bekezdése alapján helytörténeti gyűjtemény működtetését.

Az intézmény szervezeti felépítése, az intézményegységek neve és címe:

Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde
6080 Szabadszállás, Honvéd út 28.

Szabadszállási ÁMK József Attila Községi Ház, Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény
6080 Szabadszállás, Kossuth Lajos utca 4.

Az intézmény telephelyei:

	telephely megnevezése	telephely címe
1	Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde	6080 Szabadszállás, Honvéd út 28.
1	Városi Könyvtár	6080 Szabadszállás, Kossuth L. u. 2.
2	Tóth Erzsébet Óvoda	6080 Szabadszállás, Bajcsy Zs. u. 2.
3	Helytörténeti Gyűjtemény	6080 Szabadszállás, Kálvin tér 1/A.
4	Dörmögő-ház	6080 Szabadszállás, Csintova tanya 4.
5	„HEMO”	6080 Szabadszállás, Honvéd út 70.
6	Sportsátor	6080 Szabadszállás, Vak Bottyán tér
7	Közösségi Ház	6080 Szabadszállás, Kossuth L. u. 4.

Az intézmény alaptevékenysége-szakfeladatai:

Óvoda és Bölcsőde intézményegység:

Óvodai nevelés keretében a gyermekek 3 éves korától a tankötelezettségük kezdetéig történő fejlesztése, továbbá ellátja a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményével rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését és oktatását integrált formában gyógypedagógus igénybevételével. (Enyhe fokban mozgáskorlátozott, gyengén látó, enyhe fokban hallássérült, enyhén értelmi fogyatékos.) Bölcsődei gondozás keretében végzi a kisgyermek gondozását. Intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés biztosítása.

- 091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
- 091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
- 091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
- 096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
- 104031 Gyermekek bölcsődei ellátása
- 104035 Gyermekétkeztetés bölcsődében

Közösségi Ház, Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény intézményegység:

Helyi sajátosságokhoz, élet és munkakörülményekhez, valamint az életmódhoz igazodóan a művelődés, a tanulás, a szórakozás és a pihenés feltételeinek biztosítása, az egyéni és közösségi művelődés ösztönzése, az alkotó tevékenység kibontakozásának segítése, a művészeti, a tudományos és a mindennapi élethez kapcsolódó ismeretek terjesztése, közgyűjtemény kialakítása, fejlesztése.

- 082030 Művészeti tevékenységek (kivéve:színház)
- 082042 Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
- 082043 Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
- 082044 Könyvtári szolgáltatások
- 082061 Múzeumi gyűjteményi tevékenység
- 082093 Közművelődés-egész életre kiterjedő tanulás, amatőr művészetek
- 083030 Egyéb kiadói tevékenység
- 083050 Televízió-műsor szolgáltatása és támogatása

Működési területe:

Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde

Szabadszállási ÁMK József Attila Közösségi Ház, Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény esetében:

Szabadszállás Város közigazgatási területe.

I.4. Alapelvek

Intézményünk:

- Küldetésének tekinti, hogy a város lakói részére, az óvodás korútól a nyugdíjas korúig, a szükségleteknek és a felmerülő igényeknek megfelelően megteremtse a neveléshez, oktatáshoz, az önművelődéshez, a teremsporthoz szükséges alapfeltételeket.
- Humán és technikai feltételeivel támogat minden olyan intézményen kívüli kezdeményezést, amely alapfeladatainak, célkitűzéseinek megvalósítása irányába hat.
- Hatásmechanizmusának kialakítása során a társadalmilag elfogadott értékeket tekinti elsődlegesnek.
- Tevékenységének minden területén érvényesülnie kell a demokratikus, az emberi jogokat elfogadó, arra ösztönző, humánus, a nemzeti összetartozást, a hazaszeretetet erősítő gondolkodásmódnak és eljárásoknak.
- Munkatársait emberi értékeik, a pedagógiai, szervezési tudatosságuk, valamint elért teljesítményük alapján, egységes szemlélet és követelményrendszer alapján ítéli meg, értékeli.

I.5. Célok

- A város lakóinak minden generációja intézményünk szervezésében találja meg alapvető oktatási, művelődési, szórakozási sportolási igényeinek kielégítését. Érezze jól magát kisebb-nagyobb közösségeinkben, gyarapodjanak ismeretei, legyenek sikerélményei.
- Támogatni kell olyan kisközösségek kialakulását, melyeknek tagjai képesek önállóan szervezni tevékenységüket, hozzájárulnak feltételrendszerünk javításához, elősegítik nagyobb közösségeink, egész intézményrendszerünk célkitűzéseinek megvalósítását.
- Programjainkkal elő kell segíteni a családok együvé tartozásának erősítését a különböző korosztályok eltérő igényeinek kielégítését, esetenkénti együttműködését.
- Anyagi lehetőségeink függvényében a modern világ olyan vívmányait is hozzáférhetővé kívánjuk tenni az érdeklődőknek, amelyeket saját erőből (egyéni, vagy család) nem lennének képesek elérni. (számítógépes-és internet szolgáltatások, stb)
- Az alapfeladatainkon túli nevelési, oktatási, közművelődési igények kielégítésének megszervezését is célunknak tekintjük, amelyek eszközeinkkel megvalósíthatók.
- Az intézmény összetett tevékenységi köre sokoldalú, több irányban képzett szakembereket igényel. A humán erőforrások biztosítása, pótlása esetén elsődlegesen az adott részintézmény érdekeit, majd ezután a sokrétű intézményi alkalmazhatóságot kell figyelembe venni. Az alkalmazásban állók továbbképzésével biztosítani kell, hogy a szakmai igényeknek megfeleljünk.
A szakember biztosítás és továbbképzés külső munkatársakra is kiterjedhet, ha azok szívesen vállalnak egy-egy részfeladatot (elsősorban közművelődési területen) intézményünknel.
- A technikai erőforrások, épületek, eszközök, felszerelések közös, koordinált működtetésével a pénzeszközök felhasználásának hatékonyságát kívánjuk biztosítani.

I.6. Feladatok

E Pedagógiai és Művelődési Program alapelveinek és célkitűzéseinek, valamint az év aktuális feladatainak figyelembevételével évente intézmény és részintézmény szintű tervek készülnek.

Ezekben meg kell határozni:

- a Pedagógiai és Művelődési Program időarányos teljesítésének és az intézményi együttműködés szintjét,
- az irányítás és szakmai tevékenység fő irányait,
- az intézmény szintű rendezvények munkamegosztását,
- a városi rendezvények intézményünkre vonatkozó feladatait,
- az év kiemelkedő eseményeit és azok tartalmi és szervezési feladatait,
- az ellenőrzés kiemelt területeit

Az intézmény éves programjait úgy kell kialakítani, hogy azok lefedjék a nagyobb csoportokra jellemző igényeket, és feleljenek meg az éves célkitűzéseknek. Ebbe be kell építeni az egész várost érintő rendezvényeket, megjelölve az egyes részintézmények, a külső közreműködők feladatait.

Biztosítani kell az intézményt irányító dokumentumok egységességét, tudatos alkalmazását (Pedagógiai és Művelődési Program, Házirend, Szervezeti és Működési Szabályzat)

Biztosítani kell az intézmény nyitottságát. Minden olyan dokumentumot, amelyek alapján a felhasználók eligazítást, érdemi információt szerezhetnek terveinkről és munkánk eredményéről, hozzáférhetővé kell tenni (intézményegységek, honlap, internet).

I.7. Kapcsolatok

Az intézményi eredményes együttműködés alapja az ÁMK- n belüli kapcsolatok rendszere, amelynek részleteit a Szervezeti és Működési Szabályzatban terveztük.

Ennek területei:

- Az ÁMK igazgató és az egységvezetők napi kapcsolata, amelyet az igazgató irányít és szervez.
- Az azonos területen dolgozó, de más intézményegységhez tartozó munkatársak együttműködését elősegítő kapcsolat, amelynek feltételeit az intézményvezetés biztosítja, de a közreműködőktől önállóságot vár el.
- Az intézményegységeken belüli kapcsolatok elveit az adott intézmény szabályzata rögzíti.

Az önkormányzattal való kapcsolat elsődleges célja, hogy a fenntartói igények, értékelések, vélemények eljussanak az intézményünkhöz, azok mielőbb beépíthetők legyenek a mindennapi munkába. Fontosak az intézménytől az önkormányzat felé áramló információk is, amelyek a közös igazgatású köznevelési, művelődési intézmény tevékenységének alanyai, valamint az ott dolgozók igényeit, véleményét juttatják el a fenntartóhoz.

Az intézményhasználókkal, valamint az intézmény munkájához kapcsolódó szakmai szervezetekkel való kapcsolatokat az intézményegységek tervei tartalmazzák.

A kölcsönös előnyök és a partneri viszony megteremtése és ápolása vezérli az intézményt a városban és azon kívül működő szervezetekkel kialakított vagy kialakítandó kapcsolatában.

Az ÁMK érdekelt minden olyan kapcsolat folyamatos működtetésében, amely egyrészt elősegíti az intézményi célkitűzések megvalósítását, másrészt, saját eszközeivel tartalmi vagy technikai segítséget tud nyújtani az adott szervezet egész várost vagy annak kisebb-nagyobb csoportjait érintő feladatainak megoldásához.

Az együttműködés tartalmi és formai jegyei szerződésbe is foglalhatók, akár az egész vagy valamelyik intézményegység az egyik közreműködő.

Intézményünk érdekelt a járási (esetenként azon kívüli) kapcsolatok megteremtésében és fenntartásában, mivel működésünk és fejlesztésünk az együttműködés nélkül nem biztosítható.
(pl. közös pályázatok)

Szabadszállás, 2016. július 13.

Bugyi Andrásné
ÁMK igazgató

II. fejezet

Szabadszállási ÁMK

Tóth Erzsébet Óvoda

Pedagógiai Programja

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	12.oldal
KÜLDETÉS NYILATKOZATUNK	13.oldal
I. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATA, RENDSZERE ÉS ÁLTALÁNOS ELVEI	
1.1. Gyermekképünk	15.oldal
1.2. Óvodánk bemutatása	17.oldal
1.3. Óvodakép	19.oldal
1.4. Óvodánk személyi feltételei	20.oldal
1.5. Óvodánk pedagógiai koncepciója	23.oldal
2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA	26.oldal
3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATA	26.oldal
3.1. Óvodai nevelésünk feladatai a személyiségfejlesztés területén	26.oldal
3.2. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	27.oldal
4. ÓVODAI RENDSZERÜNK ELEMEL	29.oldal
4.1. Alapvető keretek	30.oldal
4.2. Tevékenység formák	30.oldal
4.3. A fejlesztésünk tartalma	31.oldal
5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	34.oldal
6. PREFERÁLT NEVELÉSI ELVEINK	39.oldal
7. GYERMEKVÉDELEMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	40.oldal
II. NEVELÉSI TERÜLETEK ANYAGA, FELADATA ÉS TEVÉKENYSÉG RENDSZERE, FEJLŐDÉSI JELLEMZŐK, A NEVELÉSI TERÜLETEK	
1. Az egészséges életmódra nevelés, egészségvédelmi és egészségfejlesztési program	46.oldal
2. Az érzelmi, erkölcsi nevelés és szocializáció biztosítása	56.oldal
3. Anyanyelvi - értelmi nevelés és fejlesztés	63.oldal

III. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

1. Játék	68.oldal
2. Munka jellegű tevékenységek	73.oldal
3. Tanulás	77.oldal
3.1. Anyanyelvi nevelés	80.oldal
3.2. Mese-vers	84.oldal
3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	88.oldal
3.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	92.oldal
3.5. Külső világ tevékeny megismerése	96.oldal
3.5.1. Matematikai nevelés	100.oldal
3.6. Mozgás	103.oldal

IV. HELYI ÓVODAI PROGRAMUNK FELTÉTELRENDSZERE

1. Személyi feltételek	108.oldal
2. Tárgyi feltételek	109.oldal

V. AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKA ÍRÁSOS DOKUMENTUMAI

110.oldal

ÖSSZEGZÉS

111.oldal

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

112.oldal

FELHASZNÁLT IRODALOM

113.oldal

I. SZÁMÚ MELLÉKLET

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE

115.oldal

II. SZÁMÚ MELLÉKLET

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CIGÁNY GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE

121.oldal

Kedves Olvasó!

A pedagógiai változások érlelték meg bennünk azt az elhatározást, hogy az adott óvodai feltételek között pedagógiailag és pszichológiailag megalapozott nevelést egy általunk elképzelt formában újraalkossunk.

A következő idézetet választottuk munkánk mottójául:

„Mások szemével látni, mások fülével hallani
és mások szívével érezni...”

(A. Adler)

Ha a „mások” alatt a gyermekeket értjük, akkor még jobban jellemzi ez az idézet a mai óvodai nevelést. Nagyon örülünk, hogy az Óvodai nevelés alapprogramja a gyermeki személyiség egyedi, fejlődő, életkoronként és egyénenként változó alapelveiből indul ki, annak mindvégig tiszteletben tartását tűzi ki célul.

Rámutat arra, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

Lehetőséget ad az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széleskörű módszertani szabadságának érvényesülésére.

Óvodai programunk is ezen célkitűzésekre épít.

Szakmai önállóságunk, óvodai nevelésünk sokszínűsége mellett igyekszünk megfelelni azoknak az általános igényeknek, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermekek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

Munkánk során érvényesítjük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit is.

Intézményünk minőségpolitikája

Küldetés nyilatkozat

KÜLDETÉS NYILATKOZATUNK

Mottó: „ *Mások szemével látni,
Mások fülével hallani,
És mások szívével érezni...*”

(A. Adler)

A Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet óvodája figyelmébe ajánlja programját azoknak a szülőknek, akik szeretnék, hogy gyermeküket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs légkör, szeretet vegye körül. Óvodánk épülete, udvara, előkertje, berendezése jól szolgálja a gyermekek kényelmét, biztosítja egészségük megőrzését, lehetővé teszi a mozgás-és játékigényük kielégítését. Ide várjuk az óvodánkba íratott gyermekeket!

Gyermekközpontú óvodai nevelésünk célja:

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

A mi óvodánkban olyan óvodapedagógusok nevelik a rájuk bízott gyermekeket, akik elkötelezettek a program értékei iránt. Munkájuk során az egyéni képességek kibontakoztatására törekednek és differenciáltan fejlesztik a gyermekek egyéni képességeit. Kritériumnak tartják a továbbképzést, önképzést. Nevelőtestületünk szakértelme, lelkesedése, értékközvetítő szerepe és tevékenysége, a vállalt feladatok határidőre történő teljesítése a garancia céljaink megvalósítására.

Jellemzőjük a megfelelni akarás, a minőségfejlesztéssel kapcsolatos elkötelezettség, a pedagógiai nézetek értékrendjének érvényesítése, megkötéseket csak a gyermek védelmében tartalmaz.

Valljuk, hogy óvodapedagógusaink és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottaink együttes munkája hozzájárul óvodai nevelésünk hatékonyságához.

Erősítjük az énkép- önismeret- önértékelés fejlesztését a gyermekek természetes megnyilvánulásaira és teljesítményére adott konkrét és pozitív megerősítések által.

Figyelembe vesszük munkánk során a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.

Óvodai nevelésünk mélyen **tiszteletben tartja** a család és az óvoda kapcsolatát, hiszen a gyermekek nevelése közös ügyünk, amelyet a szülőkkel együttműködve, partnerként kívánunk megvalósítani!

Törekszünk arra, hogy a 6. életévét betöltött gyermekek iskolára készsé váljanak értelmileg, érzelmileg és fizikailag egyaránt.

Tervszerűen és tudatosan javítjuk intézményünk gyengeségeit, az erőforrások felhasználásának hatékonyságát.

Intézményünk erősségeit igyekszünk a jelenlegi szinten tartani.

I.

AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATA, RENDSZERE ÉS ÁLTALÁNOS ELVEI

I.1. Gyermekképünk

„Az a gyermek, aki ügyesen, öntevékenyen, csöndben, a testi elfáradásig kitartóan játszik, bizonyára olyan emberré lesz, aki derekasan, csöndben és áldozatvállalással munkálkodik a mások és a maga javára.”

(Friedrich Fröbel)

Óvodai Pedagógiai Programunk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s a meglévő hátrányai csökkenjenek. Az óvoda nem ad helyet semmiféle előítéletek kibontakozásának. A gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy a gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Az azonos életkorban lévő gyermekek hasonlítanak egymáshoz életkori sajátosságaikban, de különböznek is egymástól nemcsak a fejlődés tempója, egyenetlensége folytán, hanem azért is, mert a külső hatások egyes gyermekeknél más-más belső állapotokra találnak.

A gyermekek csak akkor lehetnek boldogok, ha kialakíthatják, fejleszthetik, őrizhetik saját egyéniségüket, ha önmagukat adhatják.

Olyan gyermekekkel szeretnénk foglalkozni, akik szeretettel, örömmel, jókedvűen jönnek óvodába, s készek a befogadásra. Kiegyensúlyozott, harmonikusan fejlődő gyermekek, akik nyitottak az őket körülvevő világ ingereinek befogadására. Szívesen választanak a számukra vonzó tevékenységi formák közül, amelyek segítségével alakulnak, erősödnek az iskolai tanuláshoz is szükséges készségeik.

Legyenek képesek szeretetet adni és elfogadni.

Érezzék, hogy közösségben élni jó, szívesen tevékenykedjenek a közösségért. A közös tevékenységek szerezzenek örömet számukra, nyitott, együttműködő, barátkozó, figyelmes, együtt érző, társaikat szerető gyermekekké váljanak. A gyermekek én tudata, én érvényesítő törekvései érvényesüljenek a mindennapok során. Egészséges énképpel, önismerettel, önértékeléssel rendelkezzenek, amelyek természetes megnyilvánulásaikban, teljesítményeikben fejeződjön ki. Pozitívan éljék meg a közös élményeket.

Rendelkezzenek megfelelő kitartással, feladattudattal, szabálytudattal.

Tapasztalják és gyakorolják mindennapjaik során az olyan alapvető emberi értékeket, mint az igazság, jóság, szépség, szeretet, tisztelet, megbecsülés.

Legyenek őszinték, önállóak, toleránsak, rendelkezzenek megfelelő önfegyelmel és akarattal. Mindennapi életüket jellemezze a jószívűség, vidámság, segítőkészség.

Játéktevékenységük, társas kapcsolataik tükrözzék nemi hovatartozásukat, törekedjenek önazonosságuk megőrzésére. Fogadják el társaikban a másságot. Próbálják ki elképzeléseiket játékosan az általuk fontossá vált szituációkban. Keressék az olyan helyzeteket, amelyekben a képzelte és a valódi helyzet közöttiségének örömét átélhetik.

A viselkedési szabályokat és a helyes magatartási szabályokat megfelelően alkalmazzák. A játék és a napi tevékenységeken keresztül váljanak a felnőtteket és társaikat tisztelő gyermekekké.

A gyermekek jussanak el a szociális kapcsolatnak arra a fokára, amely biztosítja számukra a felnőttekkel és az azonos korú társakkal való együttműködést. Ismereteik, készségeik, értelmi és cselekvő képességeik, akarati tulajdonságaik fejlettsége tegye számukra lehetővé, hogy a feladatokat önállóan megoldják és végrehajtsák. Legyenek képesek vállalkozni, alkalmazkodni, lemondani, elfogadni, együttműködni, kezdeményezni, irányítani.

Érzelmeiket, igényeiket őszintén, nyíltan fejezzék ki. Bátran, szívesen közöljék gondolataikat, észrevételeiket, alakuljon ki bennük a közlési vágy. Sokoldalú tevékenységeik folyamán bontakozzon ki személyiségük.

Tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutató szűpségre, tiszteljék és becsüljék ezt.

Törekedjenek a mozgás örömeinek megélésére, amely biztosítja számukra a testi-, lelki-, szociális harmóniát.

Tiszteljék a hagyományokat, ápolják a népszokásokat.

Minden gyermek önmaga lehetőségéhez képest optimálisan fejlődjön. Testileg és szellemileg, megfelelő ismeret – és tudásszinttel váljanak alkalmassá az iskolai életre.

I.2. Óvodánk bemutatása

Intézmény neve : Szabadszállási Általános Művelődési Központ

Intézményegység neve : Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda ,
Bölcsőde

Intézmény típusa: Többcélú intézmény, általános művelődési központ

Intézmény székhelye: 6080. Szabadszállás, Honvéd u. 28.

Telephelye: Az intézményegység magában foglal 1 központi óvodát,
1 tagóvodát, 1 bölcsődét.

A: Központi óvoda: 6080. Szabadszállás, Honvéd u. 28.

B: Tagóvoda: 6080. Szabadszállás, Bajcsy Zs. u. 2.

(A Tagóvoda 2014.09.01. -től határozatlan ideig szünetel.)

C: Bölcsőde: 6080. Szabadszállás, Honvéd u. 28.

Óvodai csoportok száma: 8

Óvodába felvehető maximális gyermeklétszám: 200 fő

Ellátandó alaptevékenységek az óvodai nevelés szakfeladaton.

Óvodai nevelés, ellátás.

Óvodai nevelés keretében a gyermekek 3 éves korától a tankötelezettségük kezdetéig történő fejlesztése, továbbá ellátja a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményével rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését és oktatását integrált formában gyógypedagógus igénybevételével.

(Enyhe fokban mozgáskorlátozott, gyengén látó, enyhe fokban hallássérült, enyhén értelmi fogyatékos.) Intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés biztosítása.

Alapító jogokkal felruházott irányító szerv

Neve : Szabadszállás Város Önkormányzata

Székhelye : 6080. Szabadszállás, Kálvin tér 1.

Fenntartó:

Neve : Szabadszállás Város Önkormányzata

Székhelye : 6080. Szabadszállás, Kálvin tér 1.

OM azonosító: 201953

Típus szerinti besorolása

A tevékenységek jellege alapján : közszolgáltató

Közszolgáltató szerv fajtája : közintézmény

Feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója : önállóan működő költségvetési szerv.

A költségvetési szerv- külön megállapodásban rögzített- pénzügyi,

gazdálkodási feladatainak ellátására köteles önállóan működő és

gazdálkodó költségvetési szerv : Polgármesteri Hivatal

Szabadszállás, Kálvin tér 1.

I.3. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit, a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Óvodánk teljesíti az óvó-védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő funkcióit, ezáltal a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem fegyelembé vételét.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodás légkör megteremtéséről, az egyéni képességekhez igazodó műveltségtartalmak közvetítéséről, a megfelelő személyi és tárgyi környezetről.

Alapelvünk, hogy a gyermeki személyiséget elfogadjuk, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom öveze munkánkat.

Nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségének fejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermekek személyiségéhez igazodnak. Gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, szociális, értelmi képességek egyéni és életkor – specifikus alakításáról, a sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel a játékról.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, gondozása a többi gyermekkel együtt, integráltan történik.

Központi óvoda: 1976 – ban épült óvodai célra. 2014-ben bővítésre került.

Férőhelyek száma: 200 Óvodai csoportok száma : 8

Az óvoda épülete, udvara, berendezése jól szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteinek, biztosítja egészségük megőrzését, lehetővé teszi mozgás és játékgényük kielégítését. A gyermekek által használt helyiségek /csoportszoba, tornaszoba, folyosó, öltöző, mosdó.../ jól felszereltek, esztétikusak.

Több funkcionális helyiségünk van, amelyek biztosítják a munkavégzéshez szükséges feltételeket. / öltöző, zuhanyzó, irodák, szertár... /

Kialakításra került logopédiai foglalkoztató , fejlesztő szoba , mozgásfejlesztő szoba, amely megfelelő munkakörnyezetet biztosít az itt dolgozó gyógypedagógusnak.

Az udvar tágas, füvesített. A vasjátékokat folyamatosan cseréljük környezetbarát mozgásfejlesztő fajtákra. Saját tálaló konyhával rendelkezünk. A konyha a hozzátartozó helyiségekkel együtt jól felszerelt, adottak a feltételek a biztonságos munkavégzéshez.

Az óvoda épülete 2015. őszén felújításra került. Megtörtént a nyílászárók cseréje, tető szigetelése, valamint az épület külső szigetelése és tatarozása.

Tagóvoda /Bajcsy – Zs. u.2. /.

(2014.09.01.-től határozatlan ideig szünetel.)

Jelenlegi alapító okirat alapján:

Férőhelyek száma: 0 Óvodai csoportok száma : 0

I.4. Óvodánk személyi feltételei

Az óvoda teljes nyitva tartása alatt 6.15- 17⁰⁰ - ig óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

KÖZPONTI ÓVODA:

A függetlenített vezető székhelye a Honvéd utcai központi óvodában van. Az óvodapedagógusok heti váltással dolgoznak, lépcsőzetes munkakezdéssel és befejezéssel.

Itt dolgozik még egy főállású óvodatitkár.

Az óvodatitkár a feladatait óvodára és bölcsődére vonatkozóan is ellátja.

TAGÓVODA:

(2014.09.01.-től határozatlan ideig szünetel.)

Fontos feladatnak tartjuk a szinten tartást és a folyamatos fejlesztést.

Pedagógusok végzettsége, szakmai felkészültsége:

Szakvizsga

- 1 fő : óvodavezető
- 2 fő : óvodai szakértő
- 5 fő : fejlesztőpedagógus
- 1 fő : gyermek-ifjúság és családvédelem
- 1 fő: nyelv és beszédfejlesztő
- 1 fő: környezeti nevelő
- 1 fő: gyógytestnevelés
- 1 fő: drámapedagógia
- 1 fő: tehetség gondozás, tehetségfejlesztés
- 1 fő: játékszakértő

Oklevelek

- 1 fő : német nyelvi és német nemzetiségi óvodapedagógus
- 1 fő : fejlesztőpedagógus

Egyéb:

- 1 fő : művészeti oktatási működési engedély
„c” kategóriás bábcsoport vezető
- 1 fő : közlekedési szakreferens
- 1 fő : alapfokú könyvtáros
- 5 fő : számítógépes tanfolyam
- 1 fő: természetismereti terepvezető

Tanúsítványok:

- 4 fő : kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása
- 5 fő : egyéni képességfejlesztés az óvodában
- 1 fő : logopédiai ismeretek az óvodáskorú gyermekek kommunikációs képességfejlesztéséhez
- 1 fő : pszichológiai és pedagógiai diagnosztika az iskolaérettség megállapításához
- 1 fő : magatartászavarok prevenciója az óvodában
- 2 fő : konstruktív konfliktus kezelés az óvodában
- 2 fő : érzelmek fejlesztése az óvodában
- 2 fő : játépszichológia
- 5 fő : gyermekpszichológia
- 3 fő: kézműves technikák az óvodában

1 fő: népi játszóház vezető
1 fő : matematikai nevelés az óvodában
2 fő : origami az óvodában / papírhajtogatás /
8 fő : hivatás és mesterség
1 fő : változáskezelés az intézményben
1 fő : ifjúsági kezdeményezéseket támogató hálózat kialakítása
1 fő : kistérségi szintű, minta jellegű együttműködési modellek kialakítása
2 fő : mozgásterápia a tanulási nehézségek megelőzésére és oldására
3 fő : Testkultúra – Vitamintorna
3 fő : fejlesztő játékok készítése
1 fő : 2 év alatti gyermekek az óvodában
1 fő : Tanügy igazgatási auditor
1 fő: Matematikai és logikai játékok
1 fő: Intézményi önértékelés módszertana
1 fő: Intézményvezetők felkészítése az intézményi önértékeléshez, a tanfelügyeleti ellenőrzéshez és a pedagógus minősítéshez kapcsolódó intézményvezetői feladatok ellátására.

A beiskolázási terveink a humán erőforrás megújítását célozzák.

A személyi feltételek, végzettségek igazolják, hogy a programunkban megtervezett nevelési, fejlesztési elképzelésekhez megvan a megfelelő szakember háttér.

A továbbképzéseken való részvételi arány magas, mert kritériumnak tartjuk a továbbképzés, önképzés igényét.

A programbeválás vizsgálat időszakában a nevelőtestület tagjai, a technikai dolgozók, a szülők, az alsó tagozatos tanítók, a fenntartó, és a nemzetiségi önkormányzat tagjai kérdőívet töltöttek ki.

A programunk módosítása értékelésük, javaslataik, elképzeléseik figyelembevételével történt

I.5. Óvodánk pedagógiai koncepciója

Óvodánk sajátos arculata adja óvodánk pedagógiai koncepciójának az alapját. Nevelési gyakorlatunk távlatát jelenti. E két tényező összefügg, mely az óvodaképünket realizálja.

Pedagógiai céljainkat a következő koncepcionális elemek segítik elő.

Szokások, hagyományok

Abból indulunk ki, hogy a népi dalos játékok, táncok, versek, manuális tevékenységek, a természet évenként ismétlődő változásai bonthatatlan egységben élnek.

Ez az egység abban is megmutatkozik, hogy a természet változásait követő ünnepek, az emberi élet fordulói mindig meghatározott mondandóval és cselekedettel jelennek meg. A népszokásokra, néphagyományokra épülő óvodai nevelésünk mélyen tiszteletben tartja a család és az óvoda kapcsolatát, hiszen a családban lejátszódó, történő életformákat, szokásokat követjük.

Az óvoda és a család együttműködésére a hagyományőrző munkában is törekszünk.

A megvalósításban érvényesítjük a folyamatjellegét és gondoskodunk arról, hogy a jeles napok ünnepi öltözékben, napirendben, élményszerzésben kiemelkedjenek a hétköznapokból. Olyan témakörökben gondolkodunk, amelyek rendező elve a jeles napokban, népszokásokban, évszakokban való gondolkodás.

Természet szeretetére nevelés, természetvédelem

Már óvodáskorban megkezdjük a környezetvédő, természetszerető ember személyiségének kialakítását. Ebben az életkorban teremtjük meg az érzelmi vonzódást a természet iránt, s ekkor alakítjuk ki azoknak a szokásoknak a körét, amelyek szilárd alapot adnak a további életkorokra.

A környezet szeretetére, gondozására, a természet szeretetére való nevelés áthatja egész óvodai életünket. Az önfeledt játék, rácsodálkozás mellett szinte észrevétlenül tanulják meg a gyerekek, hogyan óvják, védjék a természet tisztaságát, szépségét.

Törekszünk arra, hogy sokoldalú tapasztalatot szerezzenek ezen a téren.

Fontos, hogy a gyermekeket olyan hatások ériék, amelyek környezetünk kutatására, felfedezésére ösztönzik őket.

Nagyon sok élményszerző sétát, kirándulást szervezünk a közeli erdőbe.

A Kiskunsági Nemzeti Park közelében élünk. Az évszakok változása ezer szépséget kínál. Ha felfedezzük a természet csodáit, majd egyszer talán felnőtt korban óvodás emlékeikre támaszkodva lesznek képesek önállóan is tenni környezetükért.

Természetvédelmi nevelésünket a föld, víz, fák és madarak napjának megünneplésével szeretnénk elmélyíteni.

Feladatainkat a heti ütemtervnel, szervezési feladatoknál tervezzük meg.

Logopédiai gondozás, beszédfejlesztés

Az a tapasztalatunk, hogy egyre több a beszédhibás gyermek, közöttük magas a nyelvi szinten sérültek száma. Szűkös a szókincsük, beszédük különböző fokban dysgrammatikus. Ezért a beszédfejlesztés kiemelt helyen szerepel.

Komplex folyamat, ami a nevelésünk egészében jelen van.

Ezáltal segítjük a gyermekek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és hozzásegítjük a gyermekeket a tanulás megkezdéséhez.

Anyanyelvi munkaközösség keretein belül minden korcsoportra kiterjedő, játékos fejlesztőprogramot dolgoztak ki az óvodapedagógusok, melyet a mindennapi gyakorlatban sikeresen alkalmazunk.

A heti ütemtervnel hetente megtervezzük.

A beszédhibás gyermekekkel logopédus szakember foglalkozik, utazó szolgálat keretében.

Egyéni, differenciált fejlesztés / fejlesztőpedagógia /

A fejlesztőpedagógus a gyermekek teljesítményében, tanulási képességében és haladási ütemében meglévő különbségekre épülő pedagógiai tevékenységet lát el. Munkájának célja a tanulási nehézségek és magatartászavarok lehetséges mértékű csökkentése, a szocializáció és a továbbhaladás elősegítése.

Azokkal a gyermekekkel foglalkozik, akiknek a Nevelési Tanácsadó egyéni fejlesztést ír elő.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság által javasolt fejlesztő foglalkozásokat gyógypedagógus szakember végzi a gyermekekkel.

Könyv szeretetére nevelés

A gyermeki tudat sok mindenről nem közvetlen tapasztalatszerzéssel, hanem csupán könyvekből és magyarázatok segítségével szerez tudomást.

A könyv – ha igényes sokat segíthet.

Ezeket a könyveket nézegetve is derülhet fény természeti titkokra stb.

De a közvetlen tapasztalásra is szükség van.

A könyv sokat jelenthet, örömet, látványt, élményeket, rácsodálkozást, tapasztalást, játékot, beszélgetést. Folyamatosan bővítjük a könyvtárunkat. Nagycsoportosaink kapcsolatot tartanak a helyi könyvtárral. Fontos, hogy óvják és szeressék a könyveket.

Vallásos nevelés

A Református Lelkészi Hivatal és a Katolikus Egyház szervezésében nevelési időn kívül tartják a foglalkozásokat, amelyekhez a feltételeket biztosítjuk (hely, idő).

Egészséges életmódra nevelés

Óvodáskorban alakulnak ki az alapvető egészségi és szociális szokások. Jó, ha a családdal együttműködünk. Szülői értekezletekre esetenként vendéget hívunk: védőnőt, gyermekorvost, fogorvost, ételmezésvezetőt. Munkánkban kiemelt helyen szerepel az egészséges életmódra nevelés.

Közlekedésre nevelés

Közlekedési kultúránk színvonalának emelése elengedhetetlen.

Ennek alapozását az óvodában kezdjük el.

Nagycsoportban sétákat szervezünk a vasútállomásra, buszállomásra, közben gyakoroljuk a gyalogos közlekedést.

2. Óvodai nevelésünk célja

A gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztése, amely az egyéni életkori sajátosságok figyelembevételével történik. Az óvoda a családi nevelést egészíti ki, ezért a gyermekek speciális szükségleteinek kielégítésére törekszünk.

Úgy juttatjuk el a gyermekeket, az iskolai életre való alkalmasság szintjére, hogy mindvégig figyelembe vesszük a társadalom óvodával szembeni elvárásait.

3. Óvodai nevelésünk feladata

Óvodai nevelésünk feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Szerteágazó, egymásra épülő és egymással összefüggő, komplex módon érvényesülő tevékenységek, amelyek átszövik az óvodai nevelésünk teljes rendszerét. E rendszerben megvalósuló feladatok biztosítják az óvodai nevelésünk céljának kiteljesedését.

A nevelőmunkát óvodapedagógusaink látják el, akiknek jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétel. Óvodapedagógusaink és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottaink együttes munkája hozzájárul az óvodai nevelésünk hatékonyságához.

3.1. Óvodai nevelésünk feladatai a személyiségfejlesztés területén

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül

- az egészséges életmód kialakítása, a testi fejlődés biztosítása,
- az érzelmi és erkölcsi nevelés, a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az egészséges életmódra nevelés ebben az életkorban kiemelt jelentőségű, melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez.

Fontos a gyermekek mozgásigényeinek kielégítése, melyek közben elősegítjük a harmonikus, összerendezett mozgás, valamint a testi képességeik fejlődését. A testápolás, egészségmegőrzés szokásainak kialakítása, az egészség védelme fontos területe az óvodai nevelőmunkának. Ezekhez egészséges, biztonságos környezetet kell biztosítanunk. Szükség esetén megfelelő szakembereket vonunk be a prevenció és korrekció testi nevelési feladatok ellátásához.

Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs légkör, szeretet vegye körül a gyermekeket. Fontos, hogy pozitív érzelmi viszony jellemezze a felnőtt – gyermek, gyermek – gyermek kapcsolatokat.

Az óvodánkban elősegítjük a gyermek én tudatának, önértékesítő törekvéseinek kialakulását, a máságra elfogadására neveljük a gyermekeket.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása.

Ezért olyan óvodai életet kívánunk szervezni, amely segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának fejlődését.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi vagy mozgássérült gyermekekhez megfelelő szakemberek (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus) segítségét kérjük.

Az értelmi nevelés terén feladatunk a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, az értelmi képességek és kreativitás fejlesztése. Olyan változatos tevékenységeket biztosítunk, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.

Az anyanyelv fejlesztését és a kommunikáció alakítását kiemelt jelentőségű tevékenységként kezeljük. Figyelmet fordítunk a beszédkedv fenntartására, a gyermekek meghallgatására, kérdéseik érvényesülésére.

3.2. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek belső érése, a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként a gyermekek az óvodáskor végére 6-7 éves korra elérik az iskolai életre való alkalmasságot. Belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból- iskolássá érnek. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezett, harmonikus. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan képes irányítani.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére rendelkezik azokkal a tanulási képességekkel, amelyek alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdésére. Megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, fokozatosan növekszik a szándékos figyelem tartalma, terjedelme. Kialakulóban van a fogalmi gondolkodás. Érthetően, folyamatosan kommunikál, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.

Ismeri a kulturált viselkedés alapvető szabályait.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet, a tanító elfogadására, képes együttműködésre, kapcsolatteremtésre.

Tud alkalmazkodni a szabályokhoz, feladattudata, kitartása, önfelegyelme biztosítja ezt a tevékenységet.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el, amelyet képes alkalmazni képességei, készségei által.

Ennek érdekében fontosnak tartjuk, hogy minél több tapasztalathoz jusson a gyermek, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse.

Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg, ezért a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira építünk, a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulással fejlesztünk.

Nevelőtestületünk kidolgozott egy egységes szempontsört, amely alapján mérjük az iskolába menő gyermekeket.

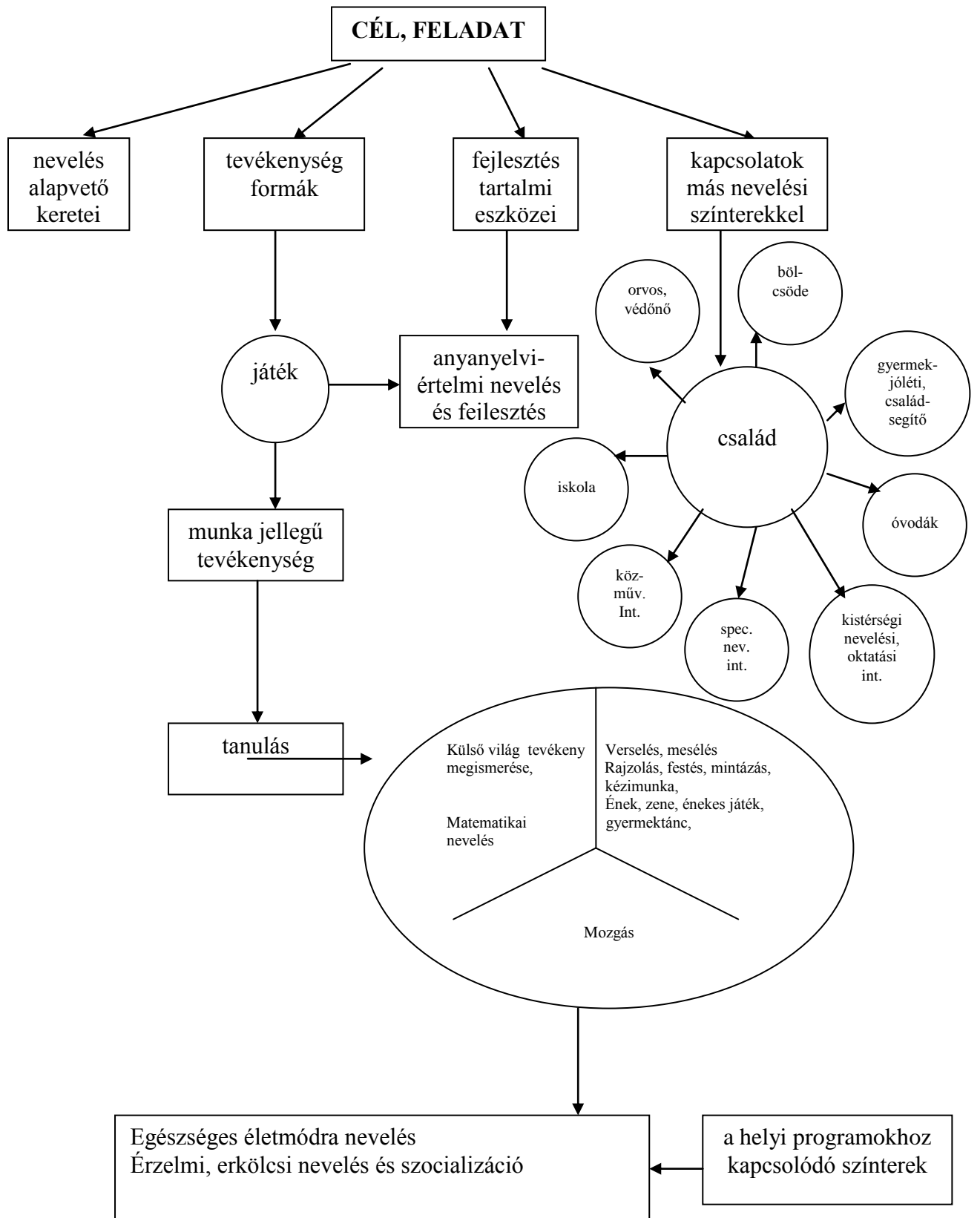
A nevelőtestület döntése alapján csak azoknál a nagycsoportos gyermekeknél végezzük el a vizsgálatot, akiknél ez indokolt.

Az iskolai életre való alkalmasság felmérésének szempontjait a IV. számú melléklet tartalmazza.

A három éves kortól történő óvodába járás ideje alatt az iskolai életre való alkalmasság kritériumait figyelembe véve óvodai nevelésünk célja és feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

Óvodai nevelésünk feladata, rendszere, elemei

4. Óvodai rendszerünk elemei

4.1. Alapvető keretek

A gondozás, a közösségi nevelés és a szocializáció tartozik ide, azaz a gyermekek beilleszkedésének, közösségi nevelésének biztosítása.

A gondozás az óvodai nevelésünk egyik alapvető tevékenysége.

A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedésüket, fejlődésüket, hozzájárul egészségük megőrzéséhez, jó közérzetükhöz, egészséges életmódjuk kialakulásához és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit.

Ezzel a gyermekek testi nevelésén kívül hozzájárulunk az egész személyiségük alakulásához.

A közösségi nevelésünk alapvető, átfogó kerete, gyakorlati rendszere az óvodai nevelésünknek, amely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását.

Közösségi nevelésünk által biztosíthatjuk a gyermekek fejlődéséhez szükséges tevékenységi formákat és a társas kapcsolatokat.

Segítjük a szocializációt, s ezzel tovább szélesítjük a gyermekek bevezetését társadalmi környezetünkbe.

4.2. Tevékenységformák

Magában foglalja a játék, a munka jellegű tevékenységek és a tanulás területeit.

A játék a 3 – 7 éves korú gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége.

Komplex tevékenységforrás, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze a célok elérésében. A valóságot tükrözi, a gyermek saját tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos formában. Örömforrás a gyermekek számára.

Közben derűsek, felszabadultak lesznek.

Hatással van a gyermekek értelmi képességeire, érzékszerveik működésére, érzelmi életükre.

Ebben jelennek meg és fejlődnek azok a sajátosságok, amelyek később a gyermekek magatartására a játékon kívül is jellemzőek lesznek.

Játék közben lehetőségük nyílik a szabályok megértésére, a helyes viselkedési formák elsajátítására.

Fejlődnek társas kapcsolataik, fokozódik beszédkedvük.

Elősegíti a kreatív együttműködés fejlődését, így a személyiségfejlesztés alapvető eszközévé válik.

A munka jellegű tevékenységek az óvodában elsősorban a közösségért végzett tevékenységek. Magába foglalja a naposságot, az óvoda, a csoport mindennapi életével kapcsolatos alkalmasszerű munkákat, a növények gondozását.

Fontos területe a tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, tulajdonságok alakításának. Az önként, örömmel és szívesen végzett tevékenységek közben fejlődnek a közösségi kapcsolatok.

A tanulás a képességek, a magatartás, a tanulás iránti vágy, a motiváció fejlődését és az ismeretszerzést egyaránt magában foglalja.

A tanulás közben végzett sokféle tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a tapasztalatszerzés, a „megtanulás” a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezésére.

Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk.

Fejlődik beszédük és gondolkodásuk, képessé válnak problémák felismerésére és megoldására.

Óvodánkban a tanulás egyrészt spontán, másrészt a nevelési céljaink érdekében szervezett tevékenységként valósul meg.

Magába foglalja a gyermekek képességeinek fejlesztését, ismereteinek bővítését, érdeklődésük kielégítését, világgépük alakulását.

4.3. A fejlesztésünk tartalma

Magába foglalja az anyanyelvi nevelést és kommunikációs készségek fejlesztését, valamint a nevelési területeinket.

Anyanyelvünk sokrétű, árnyalt jelrendszer, amelyet a gyerekek sokféle tevékenység közben, a felnőttekhez és társaikhoz való viszonyuknak fejlődése során sajátítanak el. A helyes és szép beszéd mélyíti érzelmeiket, fejleszti esztétikai érzetüket, előkészíti őket irodalmi élmények befogadására.

Az anyanyelv használata szerves része az óvodai életünk minden mozzanatának. Az anyanyelvi – kommunikációs nevelésünk átfogja az óvodai nevelőmunkánk minden területét, jelen van a nevelési feladataink megvalósításában.

Közvetítőként segíti az esztétikai nevelésünk (mese-vers, vizuális nevelés, ének-zene), a külső világ megismerésére nevelésünk, matematikai nevelésünk, testnevelésünk feladatainak megvalósítását, amely kötetlenül valósul meg heti egy alkalommal a heti tervben meghatározott időpontban.

Esztétikai nevelésünk egyik részterülete a **verselés - mesélés** kezdeményezések, amelyek élményt jelentenek a gyermekek számára.

Ez az élmény érzéki benyomásoktól támad, és érzelmi állapotokat hoz létre. Irodalmi közege a nyelv, ezért csak nyelvi tiszta mesét, verset hallanak a gyermekek, amelyek az emberi kapcsolatokra tanítanak, mélyítik az önismeretet, segítik a világ megismerését. Erkölcsei tartalmuk van.

Oldják a szorongást, az indulatok feldolgozására belső képteremtésre tanítanak. Olyan helyzeteket mutatnak fel a gyermekek számára, amelyek megértéséhez más eszközök nem állnak rendelkezésre ebben az életkorban.

A mese a legtágabb értelemben tanít.

Óvodánkban kiscsoportban, középsőcsoportban és nagycsoportban is hetente 2 alkalommal tartunk mese-vers kezdeményezést.

Másik fontos részterülete a **rajzolás, festés, mintázás, kézimunka**.

Összetett, sokszínű nevelési terület, amely magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, kézimunkát, műalkotásokkal való ismerkedést, környezetalakítást.

Hozzásegíti a gyermekeket a képzeletük, élmény- és fantáziaviláguk gazdagodásához.

Nő ismeretük, önbizalmuk, fejlődik alkotóképességük.

Segíti a gyermekek téri, formai és színeképzeletének kialakulását, felébreszti bennük a szépség iránti vonzódást. Egész nap lehetőségük van ezekre a tevékenységekre, miközben tartalmasabbá válnak fogalmaik.

Óvodánkban kiscsoportban 1, középsőcsoportban 1, nagycsoportban hetente 2 alkalommal tartunk vizuális kezdeményezést illetve foglalkozást.

Harmadik részterülete az **ének, zene, énekes játék, gyermektánc** kezdeményezések.

A zenei nevelés elsősorban az érzelmekre hat, de egyidejűleg az értelemre is. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, szoktatja őket a szép, tiszta éneklésre. A néphagyomány és művészi értékű gyermekdalok, a meghallgatott élő zenei szemelvények felébresztik a gyermekek zenei érdeklődését, alapot adnak a zenei műveltség továbbfejlesztéséhez.

Zenei nevelésünk által élményhez juttatjuk a gyermekeket, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Fejlesztjük zenei hallásukat, ritmusérzéküket, harmonikus mozgásukat.

Óvodánkban kiscsoportban, középsőcsoportban és nagycsoportban is hetente 1 alkalommal tartunk ének-zene kezdeményezést illetve foglalkozást.

A külső világ tevékeny megismerése komplex nevelési terület.

A gyermekeknek a közvetlen környezetükről, valamint a tágabb természeti, társadalmi környezetükről ad ismereteket. Segítségét nyújt ahhoz, hogy a világot a maga egészében megismerjék és megértsék.

Megfigyeléseik révén értékes tapasztalatokhoz jutnak a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről.

Képet kapnak a szülőföldről, a nemzeti kultúra hagyományairól, a helyi és környező népek szokásairól. Érzékelik a szépet, a környezetvédelem és a környezet higiéne szerepét.

Az ismeretek gyarapítása, feldolgozása ébren tartja a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra.

A környezettel való ismerkedés közben alakul a gyermek megfigyelőképessége, gondolkodása, emlékezete, fejlődik nyelvi kifejezőkészsége.

Óvodánkban kiscsoportban 1, középsőcsoportban 1, nagycsoportban hetente 2 alkalommal tartunk környezeti kezdeményezést illetve foglalkozást.

Matematikai nevelésünk lehetőséget teremt a környező valóság formával és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.

A megismerő és megoldó tevékenységek élményt jelentenek a gyermekeknek, e tevékenységek útján fejlődnek tapasztalataik, ítélőképességük.

A matematikai nevelés anyagát elsősorban nem ismeretek alkotják.

Ez az anyag matematikai tevékenységeket (cselekvéses és gondolati tevékenységeket) tartalmaz. A matematikai tapasztalatszerzésben és a gondolkodás fejlődésében nagy szerepe van az önálló problémamegoldásnak.

Óvodánkban középsőcsoportban és nagycsoportban is hetente 1 alkalommal tartunk matematika kezdeményezést illetve foglalkozást.

A mozgás az óvodai nevelésünk folyamatában a gyermekek egészséges testi és mozgásfejlesztése útján személyiségük fejlődését szolgálja.

Az örömmel végzett gyakorlatok és játékok elősegítik a gyermekek helyes testtartásának, szép mozgásának kialakulását.

Megkedveltetik a szabad levegőn történő testmozgást.

A rendszeres testnevelés kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését, hozzájárul a légző és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez.

Hozzájárul a gyermekek egészségének megóvásához, személyiség-tulajdonságaik erősödéséhez.

Óvodánkban kiscsoportban, középsőcsoportban és nagycsoportban is hetente 1 alkalommal tartunk testnevelés foglalkozást.

5. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermekek fejlődését, ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak a személyes kapcsolattartástól a különböző rendezvényekig.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez.

Kapcsolataink kiépítésénél figyelembe vettük a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesített segítségnyújtást.

Partneri körünk csoportosítása lehetővé teszi számunkra, hogy partnereinket a pedagógiai munka céljainak szempontjából fontossági alapon is megkülönböztessük, így igényeiket és elégedettségüket is e fontosság alapján tudjuk megítélni.

Közvetlen partnereink:

- Gyerekek
- Szülők
- Bölcsőde - óvoda teljes munkatársi köre
- Önkormányzat
- Nemzetiségi önkormányzat
- Általános iskola
- Pedagógiai Szakszolgálatok
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő szolgálat

Közvetett partnerünk:

- Oktatási Minisztérium
- Művelődési Intézmények
- Polgármesteri Hivatal
- Egyházak
- Egészségügyi Szakszolgálat
- Kisemberekért Alapítvány

A csoportosítás elve: a munkakapcsolat szorossága!

A kapcsolatok területein első és legfontosabb a családokkal való kapcsolattartásunk.

Fontosnak tartjuk a kapcsolattartást azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során, az óvodai élet után fontos szerepet töltenek be a gyermekek életében.

Óvodánk nyitott és kezdeményező a kapcsolatok kialakításában a fenntartó, közművelődési intézmények, iskola, egészségügyi intézmények, szociális nevelési intézmények, etnikai szervezetek, más óvodák színtereit tekintve.

5.1 Család – óvoda

Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermekek fejlődését. Nevelési céljaink, feladataink közvetítésével kezdeményezzük és segítjük az óvodai és családi nevelés összehangolását.

Fontosnak tartjuk a szemléletformálást a családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében.

Szükséges a figyelem ráirányítás arra, hogy a gyermek szabadon kifejlesztheti személyes képességeit, szabad választási lehetőséggel bír anélkül, hogy szigorú nemi szerepek által meghatározott korlátozások vonatkoznának rá. (kézműveskedő , főzőcskéző, babázó, lányokkal játszó kisfiú, építkező, autózó, szerelő, főleg fiúkkal játszó kislány)

Szemléletformálás: az iskolára való előkészítés az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató 3-4 éves nevelési folyamat eredménye. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést. Tájékoztatjuk a szülőket a kimenő gyermekek aktuális fejlettségi szintjét, fejlődési jellemzőit, fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentum kérésének és iskolába általuk való továbbításának lehetőségéről.

5.1.1. Csoport szülői értekezletek

Szeptemberben tartjuk az első szülői értekezleteket.

A kiscsoportosoknál az intézményegység vezetője is részt vesz, a középső és nagycsoportosoknál a szülői értekezlet napján fogadónapot tart.

Február hónapban szükség szerint tartanak a csoportok szülői értekezletet.

A szülői értekezletekről jegyzőkönyv készül, melyet 3 napon belül kell leadni az intézményegység vezetőjének.

A jegyzőkönyvet az óvodapedagógusokon kívül a Szülői Szervezet által megválasztott SZMK- s szülő is aláírja.

5.1.2. Beiratkozás

Az új gyermekek beiratkozása április hónapban történik. A beiratást az intézményegység vezető végzi. Ilyenkor történik a szülő és a gyermek fogadása, óvoda bemutatása, pedagógiai program fővonalának ismertetése.

A leendő óvodásainkat apró ajándékkal lepjük meg.

5.1.3. A családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógusaink megismerjék a gyermeket közvetlen környezetében, felmérjék helyét a családban, tájékozódjanak a család nevelési elveiről, szokásairól.

A gyermek érdekében szükség szerint a gyermekvédelmi felelőssel együtt végezzék ezt.

Az újonnan beíratott gyermekeket az óvodapedagógusok, óvodakezdség otthonukban meglátogatják.

5.1.4. A beszoktatásnál különbséget kell tennünk a családból, bölcsődéből vagy más közösségből érkező gyermekek között. Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkozik a gyermek.

A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megtapasztalásával.

A család legfontosabb információforrása az óvodáról gyermeke hangulata, benyomásai, tapasztalatai.

A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, óvodapedagógusról, óvodáról.

Minden kiscsoport szeptemberi hónapra beszoktatási tervet készít, mely a csoportnaplóban található.

5.1.5. Közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveik közelítésére. A közös programok nem csak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett csoport kirándulásokat, sportprogramokat s az ezekre való felkészülést.

Fontos, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból úgy külsőségeiben, mint belső tartalmukban.

Az óvoda nyitottságából adódóan ahhoz, hogy a szülő folyamatosan tájékozott legyen a gyermekével történt eseményekről, fejlődéséről, valamint az óvodapedagógus is a gyermekkel a családban történt fontosabb eseményekről **napi kapcsolattartásra** van szükség.

5.1.6. Szülői értekezleteken az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Az óvodapedagógus feladata a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembevétele. A szülői értekezleten jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyv az intézményvezető irodájában kerül elhelyezésre.

5.2. A szülői szervezet óvodai és csoportszinten véleményezi, segíti az óvodával kapcsolatos elképzeléseket, kitzűzött feladatokat.

A szülői szervezet értekezletei: Tanévenként október és március hónapban. Szükség szerint több alkalommal is összehívható a Szülői Szervezet.

Óvodai ünnepeink

Ősz:

Állatok világnapja	(okt. 04.)
Alapítványi rendezvény	(november hónap)

Tél:

Advent	(december 01 – től)
Mikulás	(december 06)
Karácsony várás	(december)
Farsang	(február közepe)

Tavaszi:

Nemzeti ünnepünk	(március 15.)	(csak nagycsoport)
Húsvét		
Víz – világnapja	(márc. 22.)	
Föld – napja	(április 22.)	
Anyák napja	(minden csoport - május 10-ig)	Nyilvános rendezvény
Évzáró	(nagycsoport)	Nyilvános rendezvény

Gyermekek születésnapja, névnapja.

5.3. Kapcsolattartás köznevelési, szakszolgálati, kulturális intézményekkel illetve a fenntartóval.

5.3.1. Bölcsőde, mint az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere, hasznos információkat adhat a gyermek óvodáskor előtti fejlődéséről. Az átmenetet és a kapcsolattartást megkönnyíti, hogy a bölcsőde az óvodánkkal összevontan működik.

5.3.2. Iskolával való kapcsolattartásunk formái, módszerei alkalmazkodnak a helyi sajátosságokhoz, szükségletekhez és feladatokhoz.

A kapcsolatok kialakításában, fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező. A nagycsoportosok számára lehetővé tesszük, hogy megismerkedjenek az iskolai élettel. Igyekszünk vonzóvá tenni számukra a rájuk váró tanulást.

Évente egy alkalommal ellátogatunk az iskolába a gyermekekkel.

Fontosnak tartjuk az együttműködést az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

Konzultációt folytatunk az óvodából- iskolába érkező gyermekek átmeneti állapotának jellemzőiről.

Lehetőséget biztosítunk az alsó tagozatos tanítók számára, hogy megismerjék az

óvodánkban folyó nevelőmunkát, nevelési elképzeléseinket, kialakított szokásokat, a szülőkkel való együttműködés formáit.

Meghívjuk a nagycsoportokba és a szülői értekezletekre a leendő első osztályos tanítókat.

Feladatunknak tudjuk, hogy megismerkedjünk egymás pedagógiai programjaival.

Az együttműködés további javítása érdekében az alsó tagozatos pedagógusokkal hatékonyabb kapcsolattartásra törekszünk.

5.3.3. Az óvodai élet alatt a Pedagógiai Szakszolgálatok (Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottságok, pszichológus,..) a gyermeket speciális szakismereteikkel segítik.

5.3.4. Egészségügyi Szakszolgálatok (gyermekorvos, védőnő,)

Az óvodánkban évente legalább két alkalommal végeznek mérést és egészségügyi szűrést a gyermekcsoportokban. A gyermekekről egészségügyi törzskönyvet vezetnek, ahová az itt mért adatokat jegyzik. Alkalmanként szülői értekezlet keretében tart a gyermekorvos, fogorvos, védőnő előadást, tanácsadást a szülőknek.

5.3.5. Gyermekjóléti és Családsegítő Szakszolgálat

A Családsegítő Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat kölcsönösen segítjük egymás munkáját.

Közös családlátogatásokat, megbeszéléseket tartunk.

A problémás gyermekek nevelését speciális szakismereteikkel segítik elő.

5.3.6. Közművelődési intézmények

A könyvtár és a közösségi ház sajátos lehetőséget nyújtanak az óvodai nevelőmunkához. Ajánlataikkal, programjaikkal színesítik az óvodai életet.

A könyvtár és közösségi ház intézményegység vezetője és az óvoda intézményegység vezetője minden évben közösen állítja össze az óvodások számára rendezett programokat, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait.

Környezeti nevelés keretén belül a gyermekekkel megismertetjük ezeket az intézményeket és funkcióit.

5.3.7. A Roma Nemzetiséghez tartozó gyermekek étszáma folyamatosan emelkedik.

Ezért folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a helyi nemzetiségi kapcsolattartóval.

Alapvető feladatunknak tartjuk, hogy ezek a gyermekek a hátrányos környezetből minél előbb, már harmadik életévüktől az óvodába kerüljenek.

Az intézmény minőségirányítási rendszerének kiépítésekor szintén tájékozódunk a nemzetiségi önkormányzat véleményéről.

Véleményük szerint kölcsönös egyetértés van az óvodavezetése és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat között.

5.3.8. Kapcsolat a fenntartóval

A fenntartó az alapellátási kötelezettségének megfelelően nagy fontosságot tulajdonít az óvodai nevelésnek és a szűkös gazdasági lehetőségekhez mérten, maximálisan támogatja.

Figyelemmel kísérik az óvodában folyó nevelőmunkát, melyet nem csak az évenként tartott intézményvezetői beszámolókból, de az alkalmankénti személyes látogatásokból és az ünnepeken való részvételből is megismerhetnek a fenntartó önkormányzat vezetői és képviselői.

Az intézmény minőségirányítási rendszerének kiépítésekor tájékozódunk a fenntartó önkormányzat véleményéről.

Az intézmény munkáját szakmai szempontból nagyon jónak, kapcsolatteremtést illetően jónak ítélték.

5.3.9. Kisemberekért Alapítvány

1997 óta az alapítvány az alapító okiratában rögzített céljainak eleget téve az óvodai nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés támogatásának – megvalósításához nagymértékben hozzájárul.

6. Preferált nevelési elveink

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy a gyermek egyedi és szociális lény egyszerre.

A gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, tehát gyermekközpontú óvodai nevelést alkalmazunk. Óvodánk a családi nevelés kiegészítője.

Célunk az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

Csoportjainkban integráltan neveljük az egészséges és a sajátos nevelési igényű gyermekeket. Óvodánk funkciói: óvó – védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő funkciók. Óvodai nevelésünkben alapelv a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, szeretete, megbecsülése.

Nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeinek kibontakoztatását.

Alapelvünk megvalósítása érdekében gondoskodunk az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, szociális és értelmi képességek egyéni és életkor szerinti alakításáról.

A negyedik éve óvodánkba járó gyermekek egyéni képességeik alapján célirányos nevelést kapnak.

Meghatározó tényezőnek tekintjük a személyi és tárgyi környezet szerepét. Sokszínű tevékenységet biztosítunk a gyermekek számára, különös tekintettel a

játékra, amely tevékenység az életkoruknak megfelelő műveltség tartalmakat közvetíti. A nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek számára biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását.

Engedjük érvényesülni a vallási nevelés alapvető elveit.

Mivel a gyermekek kiszolgáltatottak, alapvető követelményként tartjuk szem előtt a gyermekek emberi méltóságának, jogainak biztosítását az óvodai nevelésünk teljes eszközrendszerében.

Tiszteletben tartjuk az egyéni különbségeket.

Az óvodapedagógusaink modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért kiemelkedő jelentőségűnek tartjuk kulturáltságukat, nevelői magatartásukat, beállítódásukat, kommunikációs készségüket, érzelmi kifejezőkészségüket. Toleranciánk nemcsak a gyermek felé, hanem a szülők irányába is kell, hogy jelen legyen. Szoros kapcsolatba kerülünk a családokkal, a kölcsönös bizalom eredményeképpen a legbensőbb családi életről is lehetnek információink. Alapvető követelmény, hogy megfeleljünk a pedagógiai etika szabályainak, tartsuk tiszteletben a családok belső szokásait.

Arra törekszünk, hogy a családok minél pontosabb képet kapjanak óvodánkról. Szülői értekezletekre külső szakembereket hívunk meg, akik tájékoztatják a szülőket az egészséges életmódra nevelés feladatairól. / védőnő, fogorvos, gyermekorvos /

7. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Helyzetelemzés

A gyermekeink otthoni környezete, szociális háttere fontos befolyással van arra, hogy milyen feladatokat, célokat tud az óvodánk maga elé tűzni.

Naponta tapasztaljuk, hogy milyen sokrétűen vannak jelen a gazdasági gondok, a társadalmi átalakulás problémái. / értékvesztés, a humanisztikus értékek másodlagos szerepe, tisztelet, tolerancia hiánya, nagyfokú munkanélküliség. . /

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma nagyon magas, ezért szükséges, hogy óvodánkban családgondozó pedagógus is segítse az ezzel kapcsolatos teendőket.

A gyermekek rendszeresen látogatják az óvodát.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását szakirányú szakvizsgával rendelkező óvodapedagógus segíti.

Az óvoda óvó-védő funkciójából következően az óvodai nevelőmunkánk szerves része az óvodai gyermekvédelem, amely nevelési programunkban kiemelt helyet és szerepet tölt be.

Gyermekvédelmi munkánkat a humánus, segítőkészség, a megértés és a támaszkodás jelenti. A család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttesen a gyermekek iránti felelősség ébrentartása.

Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása azokkal a családokkal, akik segítséget kérnek, vagy látszólag segítségre szorulnak.

Nevelőmunkánk során meghatározó a „gyermekek mindenk felett álló érdekének” képviselője.

A gyermekvédelmi munkánk fő céljának a prevenciót tekintjük, melynek során szeretnénk megakadályozni a gyermekek veszélyeztetetté válását.

A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és intézményi hatások, az értékek és a normaválság következtében egyre több család életében gyakran olyan mértékű zavarok keletkeznek, amelyek a családi otthonokban éreztetik hatásukat és leggyakrabban a gyermekeken vezetődik le.

Továbbá életvezetési problémák miatt növekszik a feszültség szintje és csökken a feszültségtűrő képesség. A fentiek káros hatása megjelenik az óvodában is, a gyermekek teljesítmény-, magatartás-, és kapcsolatzavarainak formájában.

Ezek következménye, hogy általában ezek a gyermekek kiegyensúlyozatlanok, sokszor kialvatlanok, fáradtak, beilleszkedési és magatartási zavarokkal küszködnek, gyakran agresszívan viselkednek.

Közösségi alkalmazkodóképességük, neveltségi szintjük elmarad az adott életkornak megfelelő elvárásoktól.

A mi legfontosabb feladataink közé tartozik ezeknek a hátrányoknak a csökkentése, kompenzálása: nevelőmunkánkkal, rendszeres gondozási feladatok ellátásával, az étkezés biztosításával, szeretetteljes, elfogadó környezettel, egyéni bánásmóddal, a pihenés valamint az életkornak megfelelő nevelés, fejlesztés biztosításával.

Az óvoda az első legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyermekek minden problémája itt érzékelhető először.

Gyermekvédelmi munkánk további céljai:

- Hozzásegíteni a gyermekeket az egészséges, értékes, minőségi élethez.
- A kialakult, vagy kialakulóban lévő problémákat időben felismerjük, időben tudunk segíteni, a megoldást megtalálni.
- A gyermekeknek nyugodt, családi, szeretetteljes légkört, egészséges, gondoskodást nyújtó környezetet, megkülönböztetés nélküli, hátrányokat kompenzálni képes óvodai napirendet és tevékenységeket biztosítunk, melyekkel hozzájárulunk az egészséges személyiségfejlődésükhöz.

A konkrét gyermekvédelmi munka minden pedagógus és gondozónő kötelessége és feladata.

Az intézményegység vezető gyermekvédelmi feladata:

A intézményegység vezető fő feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése.

- A gyermekvédelmi feladatokkal megbízott családgondozó munkájának segítése.
- A nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése.
- A gyermekbalesetek megelőzése.
- A rendszeres egészségügyi vizsgálatok megszervezése.

Az óvoda családgondozójának feladatai:

- Segíteni és összehangolni a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között.
- Nyilvántartani a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, valamint a beilleszkedési, magatartási, és részképesség zavarral küzdő gyermekeket.
- Megszervezni és szorgalmazni az óvodán belüli megsegítésüket.
- Feljegyezni a nyilvántartásba a gyermekekkel illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményeit.
- A szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak. (pl.: segélyhez, étkezési hozzájárulás stb.)
- Segíteni az óvodapedagógusok felderítő munkáját, szükség esetén közös családlátogatást végezni.
- Rendszeresen látogatni a csoportokban a nyilvántartásban szereplő gyermekeket és erről feljegyzést készíteni.
- Családlátogatásokon a veszélyeztető okok feltárása.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- Segíteni a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét.

- Rendszeres részvétel a Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélésein, havonta 1 alkalommal, valamint szükség esetén.
- Kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítővel, Nevelési Tanácsadóval.
- Környezettanulmány készítése hatóság felkérésére.
- Az iskolába távozó veszélyeztetett gyermekekről információ átadás az iskola igazgatójának.
- A tanév végén írásbeli beszámoló készítése a gyermekvédelmi munkáról, az ügyek intézéséről. Az intézmény vezetőjét folyamatosan tájékoztatni.
- Szünidei programok szervezése.
- Szülőkkel olyan kapcsolat kialakítása, hogy problémáikra merjenek tanácsot, megoldást kérni.
- Egészségnevelési program kidolgozásához segítségnyújtás.
- Figyelemmel kísérni a nevelőszülőknél élő gyermekek helyzetét és az óvodapedagógusokkal együttműködve rendszeres kapcsolatot fenntartani a területileg illetékes nevelőszülő felügyelőjével.
- Gyámhatósági, ill. jegyzői segítséget igényelni, ha a szülő a gyermek érdekében szükségesnek ítélt szakvizsgálatra nem hajlandó gyermekét elvinni.
- Rendszeresen figyelemmel kísérni a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változásokat és ezekre felhívni az intézményegység vezető és a pedagógusok figyelmét.
- A gyermekvédelmi munkát önképzéssel és a szakirodalom tanulmányozásával folyamatosan fejleszteni, alkalmi továbbképzéseken részt venni.
- Figyelemmel kísérni a gyermekvédelemmel kapcsolatos pályázatokat és lehetőség szerint részt venni a pályázatokon.

- Tanév elején a népeesség nyilvántartóból ellenőrizni az óvodaköteles gyermekek névsorát, ha nem jelennek meg, őket felszólítani az óvodába járásra.

Természetbeni támogatásként adományok közvetítése .
(ruha, cipő, játék stb.)

A nevelőtestület gyermekvédelmi feladatai:

- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodában, szükség esetén védő, óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- Az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba minél inkább zökkenőmentessé tenni.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- A problémákat, a veszélyeztetettség és a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni.
- Az egyéni lemaradásokat csökkenteni, a tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolni.
- Az integrált nevelést elősegíteni a gyermek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséni, szükség esetén jelezni a hiányzást.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájárulást javaslatával elősegíteni.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermekek családban történő felnevelését.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása, a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése.
- Ismerje meg a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szerveket.
- A prevenció minden gyermekre való kiterjesztése.

- Az esetek szükséges megoldása érdekében hatékony együttműködés, folyamatos kapcsolattartás az óvoda családgondozójával.
- A titoktartási kötelezettség minden családot érintő kérdésben érvényesüljön.

A gondozónők gyermekvédelmi feladatai:

- Minden gyermek esetében szerető gondoskodással segítsék testi, lelki szükségleteik kielégítését – öltözködés, étkezés, alvás, mosdóhasználat stb.
- Tapintattal kezeljék a gyermekekről hallott információkat.
- A tudomásukra jutott gyermekeket veszélyeztető tényezőkről tájékoztatják az óvodapedagógust, családgondozót.
- Munkavégzésük során kötelesek a gyermekekre veszélyt jelentő helyzetek megelőzésére, elhárítására.

II. NEVELÉSI TERÜLETEK ANYAGA, FELADAT ÉS TEVÉKENYSÉGRENDSZERE, FEJLŐDÉSI JELLEMZŐK. A NEVELÉSI TERÜLETEK TARTALMA

1. Az egészséges életmód alakítása

Óvodai nevelésünk feladata a gyermekek testi fejlődésének elősegítése, a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

A környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, valamint a szülőkkel együttműködve a prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Személyes kompetenciák:

Testi-lelki szükségletek felismertetése, kielégítése a rugalmas napirend és a biztonságos környezet kialakításával, a baleset- megelőzés szabályainak ismeretével.

Az önállóság fejlesztése a testápolási, étkezési és öltözködési szokások megismertetésével, gyakorlásával és beépülésével, az egyéni érési ütem és az egyéni szükségletek figyelembevételével.

A testséma fejlesztése az önismeret, az edzés, mozgás, levegőzés és gondozási feladatok által, a pozitív én- kép alakításával

Szociális kompetenciák:

Az együttműködés, az egymástól való tanulás és egymás segítségének megalapozása, fejlesztése a szokásokhoz kapcsolódó viselkedési normák megismerése, elsajátítása által.

Az egymással szembeni tolerancia megalapozása, fejlesztése az önkiszolgáló tevékenységek gyakorlása során.

Kognitív kompetenciák:

Percepció fejlesztése a tér -, és vizuális érzékelés fejlesztésével a tevékenységek során. Belső motiváció kialakítása, erősítése a tapasztalatszerzéssel, az önismeret alakításával és a pozitív megerősítés által a mindennapi gondozási tevékenységekben.

Gondolkodás fejlesztése a szabálytudat, feladattudat, feladattartás fejlesztésével.

Speciális kompetenciák:

A harmonikus életvitel megalapozása az önmaga és környezete iránti igényesség felkeltésével, folyamatos pozitív megerősítés által- tehetséggondozás.

A harmonikus és differenciált mozgás fejlesztése, a nagymozgások és a finommotorika koordinálása által, a követelményválasztás lehetőségének biztosításával.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

A gyermekek meglévő készségeire, képességeire és szokásaira alapozva az egyéni szükségletek és egyéni ritmus figyelembe vételével történő fejlesztés

Feladatok

Az egészséges környezet biztosítása

Gondoskodunk a tárgyi környezetről azzal, hogy számba vesszük az adott feltételeket, kezdeményezzük a hiányok pótlását, s ellenőrizzük a felszerelés megfelelő állapotát, folyamatos karbantartását. Részt veszünk a felszerelések megóvásában, a környezet ápolásában, védelmében. A rendelkezésre álló helyiségeket ésszerűen használjuk fel, a pedagógiai feladatok megvalósítása érdekében (bejárat, öltözők, csoportszoba, mosdó, ..., udvar).

Alapvető feladat, hogy jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetben mozogjanak a gyermekek. Gondoskodjunk a higiénés szabályok betartásáról (környezet tisztasága, portalanítás, szükség szerinti fertőtlenítése, folyamatos levegőcsere, megfelelő páratartalom biztosítása).

A csoportszobákban minél több zöld növény elhelyezésével, nyugtató hatású színharmónia összeállításával törekszünk a környezet esztétikájára.

Egészséges életmód kialakítása

Az óvodában biztosítjuk a helyes életritmust, amely az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele. A gyermekek óvodában eltöltött idejét tudatosan, élettani szükségleteiket figyelembe véve tervezzük.

Fontos feladatunk a gyermekek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, az egészségük védelme, edzése, óvása, megőrzése, a testi képességek fejlődésének segítése, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Fontosnak tartjuk az egészséges és biztonságos környezet biztosítását, a környezettudatos magatartás megalapozását.

Az étrendbe beiktatjuk a vitamindús zöldségeket, gyümölcsöket, magas rosttartalmú gyümölcsleveket.

A szülőket tájékoztatjuk az étrendről. Ügyelünk arra, hogy az étkezések kulturált körülmények között folyjanak.

Biztosítjuk a gyermekek testi edzettségét, a levegő, víz, napfény együttes hatását.

Ügyelünk az időjárásnak megfelelő öltözködésre, a napi tevékenységek minél nagyobb részének szabad levegőn való megszervezésére.

Alkalmanként a szülőkkel közösen mozgásos programokat szervezünk (gyermeknap, kirándulások), ezzel is pozitívan befolyásoljuk az egészséges életmódra nevelést. Biztosítjuk a pihenéshez szükséges nyugodt légkört. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni alvásigényét és szokásait.

Kialakítjuk a nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkört.

Fontos feladatunk az anamnézis felvétel közben felderített betegségek regisztrálása, figyelemmel kísérése, szükség esetén szakemberek közreműködésének kérése / pszichológus, logopédus, orvos /.

Óvodai élet megszervezése

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez olyan heti rendet és napirendet alakítottunk ki, amely biztosítja a feltételeket a differenciált tevékenységek tervezéséhez, szervezéséhez. Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot jelentenek számukra.

A napirendünket a folyamatosság és rugalmasság jellemzi.

Fontosnak tartjuk a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A napi és heti rendet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki, akik a gondozás folyamatában is nevelnek, építik kapcsolataikat a gyermekekkel, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg, az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével.

Napirend

06.15– 08.30	Gyülekezés, játékidő játékos egyéni képességfejlesztés
08.30– 10.30	Testápolási teendők ellátása Tízórai Kötött vagy kötetlen foglalkozás Játékok elrakása, teremrendezés Mindennapos testnevelés időjárástól függően a csoportszobában vagy a szabadban
10.30 – 11.45	Testápolási teendők ellátása, öltözködés Élményszerző séta, szabad – mozgásos játékok az udvaron Hagyományápolás (születésnapok, névnapok megünneplése)
11.45 – 13 ^{oo}	Öltözködés, testápolási teendők ellátása Ebéd Testápolási teendők ellátása, fogmosás Előkészületek a pihenéshez. Mese.
13 ^{oo} - 14.50	Pihenés, folyamatos ébredés
14.50 – 17 ^{oo}	Öltözködés, testápolási teendők ellátása Uzsonna Játék, egyéni képességfejlesztés lehetőségei Szabad – mozgásos játék az udvaron Szülőkkel való találkozás, információcsere

Nyári napirend

6.15- 08.30	Gyülekezés az udvaron, vagy a csoportszobában, játék, egyéb szabadon választott tevékenység
8.30-12.00	Testápolási teendők ellátása Tízórai Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az időjárástól függően a csoportszobában ill. az udvaron Mindennapos testnevelés Füüdözés
12.00-13.00	Testápolási teendők ellátása, öltözködés Ebéd Testápolási teendők ellátása, fogmosás Előkészületek a pihenéshez. Mese.
13.00-14.50	Pihenés, folyamatos ébredés
14.50-17.00	Öltözködés, testápolási teendők ellátása Uzsonna Szabad – mozgásos játék az udvaron Szülőkkel való találkozás, információcsere

Tevékenységek

A helyes életritmus kialakítása a gondozás központi kérdése.
Rendszeresen, megszokott időben végezzék tevékenységeiket.

A növekedés és fejlődés legfontosabb feltétele a táplálkozás.
A kulturált étkezés szokásait megtartva, derűs légkörben étkezzenek.
A gyerekek annyi ételt szedjenek a tálból, amennyit jó étvággal el tudnak fogyasztani. Annyi ételt és italt fogyasszanak, amennyit kívánnak.
Megfelelően használják az evőeszközöket.

A testápolás a gyerekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. Szükségleteiket, kívánságaikat jelezzék.

Alakuljon ki igényük az önálló testápolásra. Sajátítsák el a különböző műveletek technikáját. Szappannal, folyóvízzel mossanak kezet.

Önmagukkal, ruházatukkal, használati tárgyaikkal kapcsolatban igényeljék a rendet és a tisztaságot.

A gyerekek öltözködése célszerű, önállóságukkal és az óvodai étellel összhangban legyen. Szükség szerint vegyék le és fel a ruhájukat.

Kössék meg a cipőjüket.

A gyermekek az udvaron annyit mozogjanak, amennyire egyénileg szükségük van. A változatos mozgásformákat egyénileg gyakorolják.

Szerezzenek tapasztalatokat arról, hogy mire képesek.

Sokat sétáljanak, kiránduljanak.

A szabad levegőn való tartózkodással növeljék ellenálló képességüket.

Fejlődés jellemzői

Önállóan mosakodjanak, törülközzenek, figyelmeztetés nélkül mossanak kezet. Körömkefével tisztítsák körmüket. Ruhájuk ujját tőrjék fel és le, gombolják be, kapcsolják ki. Zsebkendőjüket használják.

Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként lássák el. Segítsenek az ágyak berakásánál, a foglalkoztató átrendezésében. Iskolába lépés előtt a gyermekek önmaguk is legyenek képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.

Étkezés közben kulturáltan viselkedjenek. Igényeljék az asztal esztétikus rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket. Önállóan öltözködjének, vetkőzzenek, megfelelő sorrendben. Ruhaneműjükkel gondosan bánjanak, cipőfűzőjüket kössék meg. Csizmájukat, cipőjüket szükség esetén tisztítsák meg. Ügyeljenek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.

Az ajtókat csendesen nyissák, csukják, az eszközökkel óvatosan bánjanak.

Módszertani alapelvek

Biztosítjuk az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységgel és az ezen alapuló szokások kialakításával a megfelelő életmódot.

Megteremtjük a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit, elősegítjük a gyermekek egészséges személyiségfejlődését.

Szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni sajátosságait.

Biztosítjuk egész nap folyamán az egészségügyi szokások gyakorlását.

Erősítjük a család – óvoda kapcsolatát mozgásos programokkal.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Szoros kapcsolatban van az anyanyelvi neveléssel, mert a gondozás közben folytatott beszélgetések elősegítik a gyermekek szókincsének bővítését. Fontos szerepe van a közösségi nevelésben, mert hozzájárul a gyermekek és az óvodapedagógus érzelmi kapcsolatának kialakulásához, elmélyüléséhez, fokozza a gyermekek jó óvodai közérzetét, nyitottságát a kapcsolatteremtésre.

A környezet megismerésére neveléssel való kapcsolatában a testrészek, érzékszervek, azok funkciói és gondozása mélyül el.

Egészségvédelmi és egészségfejlesztési program

Óvodai nevelésünk során elősegítjük a gyermekek harmonikus testi, lelki és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük, életkori sajátosságaik alakulását.

Feladatunk, hogy a teljes egészségfejlesztés során pozitív irányba befolyásoljuk a gyermekek egészségügyi állapotát.

Célunk, hogy az óvodánkban eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Ez olyan folyamat, melynek során az óvodapedagógusok a gyermekek életét úgy befolyásolják, hogy az egészségi állapotuknak kedvező irányú változását idézzék elő.

Munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek részt vegyen benne, a nevelőtestület aktív, összehangolt munka során végezze, megvalósuljon a felvilágosító tevékenység, betartjuk és betartatjuk a munka- és balesetvédelmi előírásokat, feltárjuk és elhárítjuk a veszélyhelyzeteket, bevonjuk a szülőket az egészségfejlesztési munkába.

Az egészségvédelmi program tartalma:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- testi és lelki egészség fejlesztése
- viselkedési függőségek megelőzése
- bántalmazás megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- személyi és környezeti higiénia fejlesztése

Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja. Kulturált körülmények között étkeznek a gyermekek, étkezés végén az asztalok rendjének helyreállításában részt veszünk.

Megkedveltetünk a gyermekekkel új ízeket, rágásra ösztönözzük őket, folyamatosan biztosítunk számukra folyadékot.

Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően megismertetjük velük a kanál, villa helyes használatát.

Hetenként egyszer gyümölcsnapot tartunk.

Játékos alkalmakat biztosítunk arra, hogy a gyermekek maguk is résesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl: gyümölcssaláta, zöldségsaláta)

Igyekszünk jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához, az étkezést örömtelivé tenni.

A foglalkozások, kezdeményezések sok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyermekek megismerkedjenek a zöldségekkel, gyümölcsökkel, tejtermékekkel, ezek fontosságával az emberi szervezet számára.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az egészségfejlesztő program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával, a mozgáskultúra megalapozásával és a motoros képességek fejlesztésével.

Célunk a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

A mozgásos feladatok erősítik az én-kontroll funkciókat, a hatékonyságot, fokozza az összpontosítást, figyelemkoncentrációt, kitartást, erőfeszítésekre való képességet. A társakkal végzett együttmozgás segíti a kooperáció kialakulását.

Fejlesztik a testi képességeket, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Kedvezően befolyásolják a teljesítő képességet.

A mozgásfejlesztés lehetőségeit a szabad játékban, a testnevelés tevékenységén belül, mindennapos testnevelés és differenciált mozgástevékenység során biztosítjuk.

Munkánk során a nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére a játékeszközök biztonságos használatára különös figyelmet fordítunk.

Testi-lelki egészség fejlesztése

Az óvodában folyó lelki egészségfejlesztésünk célja, hogy elősegítsük a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassuk a gyermekek környezethez történő alkalmazkodását, csökkentsük a káros következményeket, pozitív hatást gyakoroljunk a személyiséget érő változásokra.

Kötelességünk, hogy a gyermekek testi, lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyünk meg minden lehetséges erőfeszítést – felvilágosítással, munka és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, szülők bevonásával.

Fontosnak tartjuk, hogy társas és közösségi kapcsolatokat alakítsunk ki és fenntartsuk a pszichés, érzelmi és intellektuális fejlődés képességét.

Viselkedési függőségek megelőzése

A deviáns viselkedésformákat észlelő óvodapedagógus kötelessége az adott csoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményezni. Ennek célja, hogy feltárja azokat az okokat amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. Javasolt bevonni pszichológus segítségét, aki a gyermek személyiségfejlesztésében, beilleszkedésében, társas kapcsolataiban segítséget nyújt.

Bántalmazás megelőzése

A gyermekek bántalmazása és elhanyagolása magában foglalja a fizikai és/ vagy érzelmi rossz bánásmódot, mely a gyermekek egészségének, fejlődésének, méltóságának sérelmét eredményezi. Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét. Ez veszélyt jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Az érzelmi elhanyagolás során a gyermek érzelmi biztonságának, szeretetkapcsolatának hiánya, érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, más családtaggal szembeni erőszakos, támadó magatartás áll fenn.

A fizikai elhanyagolás az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek, felügyelet hiányát, a gyermek védelmének elmulasztását, orvosi ellátás késleltetését, orvosi utasítások be nem tartását, védőoltások beadatásának elmulasztását jelenti.

Gyermekbántalmazás során a gyermeknek sérülést, fájdalmat okoznak, vagy az elkövetett cselekményt nem akadályozzák meg.

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ide tartozik az érzelmi zsarolás, nem megfelelő elvárások a gyermekkel szemben, félelemérzet, szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás.

Az óvodapedagógusok alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, oktatása, a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátása, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása, megszüntetése.

Munkánk során ellátjuk a tanulási, beilleszkedési zavarokkal szenvedő, valamint hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, felderítjük a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására.

Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményezünk.

Együttműködünk a gyermekjóléti és a családsegítő szolgálattal.

Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Gyermekbalesetnek minősül minden olyan baleset, amely akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll.

A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Az óvoda nyitva tartása alatt biztosítjuk a gyermekek felügyeletét, védelmét, különös figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira.

Olyan környezetet teremtünk, amely alkalmas a biztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására.

Baleset esetén az elsősegélynyújtást követően azonnal orvost, mentőt kell hívni, illetve a szülőt haladéktalanul értesíteni kell.

Személyi és környezeti higiénia fejlesztése

A gyermekek higiénés állapotának biztosítása, szükség szerint a testápolás pótlása az óvodapedagógusok és a segítők együttes feladata.

Legfőbb higiénés feladat a kézmosás szokássá fejlesztése, saját felszerelés használata, amely minden gyermek számára rendelkezésre álljon.

A környezeti higiénia nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, a termék szellőztetését, ivóvíz higiéniját, helyes fűtés és világítás biztosítását, udvar tisztántartását, a helyiségek és eszközök tisztaságát.

Ezeket az egészségfejlesztés szempontjából megalapozó jellegűnek és nagy jelentőségűnek tartjuk a mindennapos óvodai nevelésünk során.

Az egészséget, mint alapvető értéket állítjuk munkánk során a programunkba, ahol biztosítjuk az esélyegyenlőséget, fejlesztjük és korrigáljuk az életmódbeli képességeket.

Együtműködés az óvoda partnereivel

Óvodánknak kiemelt az együtműködés kötelezettsége a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői, orvosi, gyermekorvosi szolgáltatóval, családsegítő szolgálattal, bölcsődével, szakszolgálatokkal, egyházakkal.

Amennyiben a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, megkeressük a gyermek és ifjúságvédelmi szolgálatot, amely javaslatot tesz a további intézkedésekre.

2. Az érzelmi erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása

A gyermeki személyiségben az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretet teli légkör vegye körül. Szükséges, hogy az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.

Az óvodai nevelés engedjen teret az önkifejező és önértékesítő törekvéseknek, a különbözőségek elfogadásának, tiszteletének.

Segítse a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, szokás – és normarendszerének megalapozását, szűkebb és tágabb környezetének megismerését, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának, szokás- és normarendszerének megalapozása.

Szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék. Az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.

Fontos, hogy az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, hogy rátudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus) bevonását igényli.

Fontos a környezettudatos magatartás megalapozása.: A gyermek természeti és társadalmi környezetével való kapcsolatának alakítása, a természet és az ember által létrehozott környezet megismerése, az emberi munka, alkotások megbecsülése, hagyományok ápolására nevelés. A környezettudatos magatartás megalapozása az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével. A környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások megerősítése, az értékek belsővé válásának elősegítése érzelmi, motivációs hatásokkal, komplex tevékenységi rendszerrel.

Személyes kompetenciák:

Az érzelmi intelligencia megalapozása, fejlesztése, az önmagához való pozitív viszonyulás kialakulásával az önbizalom, önfegyelem és önértékelés megalapozása érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben:

Az érzelmek szabad átélésének biztosításával (nem kell mindent megmagyarázni).

Szabad véleménynyilvánítás lehetőségének biztosításával.

Lelkiismeret furdalás nélküli „nemet mondás” lehetőségével.

Az öröm és őszinteség szabad megnyilvánulásának biztosításával.

Saját erősségek, gyengeségek megismerésével, elfogadásával.

Humorérzék fejlesztésével.

Közösségi életre felkészítéssel.

Mindezt udvarias, tapintatos, szeretetteljes és bizalmas légkörben.

Szociális kompetenciák:

Szociális képességek fejlesztésével a szocializáció segítése:

Egymás megismerésével, egymás és a másság elfogadásával, a szabad társválasztással, kapcsolatteremtés, empátia, és a kooperáció fejlesztése.

Normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való pozitív viszonyulás kialakításával a közösségbe való beilleszkedés fejlesztése.

Az önként vállalt és kötelező jellegű tevékenységek során a kezdeményezőkézség, szervezőkézség, együttműködő-, alkalmazkodó képesség, valamint a segítségkérés és nyújtás, tolerancia képességének fejlesztése.

A késleltetés, lemondás, kivárási képességének erősítése.

Felnőttekhez, a közösséghez és a tágabb környezethez való pozitív viszonyulás, kötődés alakítása.

Érzelmek, helyzetek, konfliktusok kezelésének képességfejlesztése

különböző stratégiák megismertetésével, beépülésével.

A csoportkohézió fejlesztése élmények, távlatok, ünnepek átélésével.

A csoportszerveződés alakítása a szerepsajátítás segítségével, az önérvényesítés és konformizmus helyes arányára törekvéssel.

Kognitív kompetenciák:

Az intellektuális és erkölcsi érzelmek megalapozása, fejlesztése, megerősítése:
A spontán érdeklődés, kíváncsiság, egymástól való tanulás erősítése, fejlesztése, a tudásvágy és problémamegoldás kialakításának segítése a tapasztalatok, élmények és cselekedtetések által.

Az öröm, a siker, a kudarc átélése a szeretet és harag megnyilvánulási lehetőségének biztosítása a csoportnorma keretei között.

Igazságérzet alakítása: legyen képes küzdeni a saját igazáért és elfogadni a másikat.

Kötelességtudat fejlesztése: a vállalt és kötelező feladatok teljesítésével.

Felelősségérzet fejlesztése: az igazmondással és őszinteséggel.

Nemzeti identitástudat fejlesztése: az „én-kép”, a szűkebb és tágabb természeti-, társadalmi-, kulturális környezet megismerésével, tiszteletével.

Speciális kompetenciák:

Az egyéni szociális képességek kibontakoztatásának lehetősége egyéni feladatadással, tehetséggondozással.

Az esztétikai képességek fejlesztésével, a szép és a jó kategóriák megláttatása, pozitív attitűd kialakítása:

- Természeti környezetben: növények, állatok védelme, gondozása, ápolása.
- Társadalmi környezetben. Épületek, tárgyak, hagyományok megismerésével, ápolásával.
- Közvetlen környezetünkben: a csoportszobák, óvodánk díszítése, megóvása.

Magatartás esztétikájában:

Az önmagunkkal, társakkal és felnőttekkel való viselkedésben: önmagunk erősségeinek, gyengeségeinek ismerete, az egymás iránti tisztelet, udvariasság, segítőkészség, tolerancia megnyilvánulása.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

Biztonságot nyújtó légkörben megoldási módok közvetítése, amelyek segítségével képes mérlegelni, hogy az őt ért ingerekre, érzelmi hatásokra hogyan reagáljon a csoportnormák betartása mellett, önértékelésének megőrzésével.

- Az egyén szintjén a bizalom és elfogadás által a nyitottság és a befogadás képességeinek kialakítása.
- Csoportszinten az odafordulás, tolerancia és figyelem által az elfogadás, empátia fejlesztése, a mássággal való együttélés gyakorlása.

Feladatok

Az otthonos, derűs, barátságos légkör kialakítása

Törekszünk a barátságos, derűs légkör kialakítására, mert az ad a gyermekeknek biztonságérzetet. A derűs hangulat tevékenységre serkent. A gyerekek közösségi életének színtereit, a csoportszobát és azokat a helyiségeket, ahol életük zajlik, tegyük otthonossá, barátságossá. Mindenütt legyenek kuckók, bensőséges zugok, leválasztott sarkok, amelyek a csoportszoba családi jellegét növelik. A csoport légkörét a teljes és kölcsönös bizalom hassa át.

Az óvodapedagógus helye és kapcsolatai a csoportban

Óvodapedagógusaink a gyermekek közösségi életének irányítói.

Személyiségük modell értékével hatnak a csoportszerveződés folyamatára, serkentői a gyermekek egyéni fejlődésének, miközben maguk is a közösség tagjai. Óvodapedagógusaink magatartása legyen határozott, ugyanakkor barátságos, szeretetteljes, őszinte.

Nagyon fontos, hogy mindig megértésre és toleranciára törekedjünk, valamint arra, hogy a gyermekekkel igazságosan és differenciáltan, egyéni sajátosságaikhoz igazodva bánjunk.

A gyermek helye és kapcsolatai a csoportban

Ahhoz, hogy a gyermekek önállóan, kezdeményezően vegyenek részt óvodánk sokféle tevékenységében, feltétlenül szükséges, hogy óvodapedagógusaink bensőséges kapcsolatot alakítsanak ki velük. Ahhoz, hogy a gyermek a csoport tagjának érezze magát, tapasztalnia kell, hogy őt számon tartják, hogy szükség van rá. A közösségi nevelés folyamatában óvodapedagógusainknak ügyelniük kell arra, hogy a gyermek én – tudata megerősödjék, én – képe a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék.

Egyetlen gyerek se tűnjön el észrevétlenül a csoportban.

Külön gondoskodást igényelnek a kiemelkedő képességű gyermekek. Megőrizzük és fejlesztjük ezekben a gyermekeknek a képességeit, törekszünk a fejlettségüknek és aktivitási igényüknek megfelelő tevékenységek biztosítására. Óvodapedagógusaink igyekeznek elérni, hogy a csoport tagjai vegyék észre egymást, figyeljenek egymásra, legyenek képesek beleélni magukat más gyerekek helyzetébe. A gyermekek közötti kapcsolatokat életkoruk, korábbi környezetük, egyéni sajátosságaik nagymértékben befolyásolják.

Fejlesztjük a gyermekek egymás iránti érdeklődését.

Segítjük, támogatjuk az egymáshoz közeledő gyermekek tevékenységét, játékukat. Igyekszünk olyan légkört teremteni, amelyben a barátok kölcsönös egymásra hatása optimális. A felelősségérzést és kötelességtudatot a közösségi nevelés egész folyamatában szükséges fejlesztenünk.

Fontos, hogy hozzászoktassuk a gyermekeket, legyenek türelmesek egymás iránt. Fokozatosan kialakítjuk a gyermekek tűrő-és konfliktus megoldó képességét. A türelem, a követelés, a bizalom, az elismerés nemcsak az egyes gyermeket formálja, hanem az egész csoportot is.

A gyermekek között alakuló kapcsolatokban jelentős szerepe van a verbális kommunikációnak, a beszédnek.

Alakuljanak ki meghitt beszélgetések óvodapedagógusaink és a gyermekek, valamint a gyermekek és gyermekek között.

A közösség fejlődése a csoport tagjainak tevékenységétől és a gazdagodó társas kapcsolatoktól függ.

Szem előtt tartjuk, hogy ez minden gyermek személyiségfejlődésének ösztönzője. A közösség és az egyén, az egyén és közösség egymásra hatását tekintjük minden gyermek fejlődése szempontjából meghatározónak.

Tevékenységek

A gyermekek fejlődése, társas kapcsolataik alakulása, maga a közösségi élet, a tevékenységek rendszerében valósul meg. A közösségi élet tartalma ezekben, valamint az ezeket kísérő közös élményekben, kapcsolatban formálódik. Törekedjenek óvodapedagógusaink arra, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelő tevékenységet folytassanak és abban minden gyermek a saját képességének leginkább megfelelő szinten vehessen részt.

Legyen lehetőségük, hogy azokat az óvodán kívül szerzett élményeket, amelyek foglalkoztatják őket, az óvodában a számukra legtermészetesebb formában dolgozhassák fel.

A közösségi magatartás tényezői

Az aktivitás és a fegyelem kölcsönhatásában elsődleges szerepe van az aktivitásnak. Az elmélyült érdeklődéssel, belső motivációval folytatott tevékenységhez, a valódi aktivitáshoz azonban szükséges a nyugalom, a kiegyensúlyozott légkör: a fegyelem.

A fegyelem a tevékenységnek megfelelő magatartást jelenti.

A csoport elé állított távlatok, készülődések, a közös tevékenység a gyermek fejlődésének serkentője.

A távlat elérése sokrétű és közös tervezetést, rendszeres közös tevékenységet igényel. Ugyanazok a távlatok megismétlődhetnek magasabb szinten, magasabb

erőfeszítést igényelve a gyermekektől. A kitűzött cél elérése újabb perspektívák megközelítésére ösztönöz, ami hozzájárul a közösség és az egyén fejlődésének folyamatosságához. A rendszeresen ismétlődő tevékenységek közül némelyek hagyománnyá válhatnak. Ehhez tapasztalatokra és az azok hatására keletkező pozitív élményekre van szükség.

Óvodánkban a hosszabb időre kitűzött távlatok is helyet kaphatnak, pl.: a csoport, az óvoda érdekében kifejtett tevékenység, dísz tárgyak, udvari játékszerek készítése, meglepetés a kicsiknek, kirándulás, színház, - múzeum, - könyvtárlátogatás, ünnepi alkalomkor betöltött szerep.

A gyermekek életében jelentős fordulat az iskolába lépés. Ez a 6-7 éveseknek legyen örömteli távlat.

A távlatok és a hagyományok rendszeréből kiemelkednek az időről-időre visszatérő, sajátos keretek között lezajló közösségi események: az ünnepek.

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében.

Perspektívát adnak, megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyermekek közösséghez tartozását.

Az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből, de előzményei és emlékei illeszkedjenek a gyermekek természetes életmenetébe.

Az ünnep örömet a későbbiekben újra és újra idézzék fel.

Az érzelmi-erkölcsi nevelés komoly hangsúlyt kap nevelőmunkánk során, mivel ez megalapozza a személyiség szocializációját.

A családoknak is segít az értékek mentén történő nevelésben.

A megalapozott szokásrend olyan biztonságot ad a gyermekeknek, amely támpontot biztosít a mindennapjaikban, értelmes célokkal tölti meg azokat.

Az óvodáskorú gyermekek magatartását érzelmeik befolyásolják, ezért fontos, hogy minél több pozitív élmény, kedvező hatás érje őket.

Nevelési célunk, hogy a gyermekek az óvodában dolgozóknak társra, támaszra találjanak, akik féltő, óvó, gondoskodó szeretetükkel folytonos biztonságot jelentenek számukra.

A gyermekekkel megtanítjuk értékelnünk a másik gyermek másságát is.

Olyan értékeket közvetítünk feléjük, amelyek örökérvényűek (tisztelet, szeretet, megbecsülés, elfogadás, közösségben való együttélés).

A gyermekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Ezért olyan környezetet kell kialakítani az óvodában, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Váljon a gyermekek igényévé a szokásrendszer.

A közös tevékenységekben aktívan vegyenek részt. A közös tevékenység természetes szükségletté válják. Önállóan keressék a segítségnyújtás megfelelő formáit. Bízzanak önmagukban és társaikban. Ébredjék bennük a közösségi öntudat, örüljenek a közösen elért sikereknek.

Alakuljon ki a csoport élete iránti érdeklődés. A megkezdett munkát felszólítás nélkül fejezzék be. Felelősséget érezzenek a vállalt feladatért.

Önálló véleményalkotásra is vállalkozzanak. Igazat mondanak.

A csoport tagjai közt baráti, szeretetteljes, segítőkész kapcsolat alakuljon ki.

Kezden kibontakozni a csoport közvéleménye.

Módszertani alapelvek

- Óvodapedagógusaink érvényesítik az egyéni bánásmódot, amely biztosítja, hogy a gyermekek a rájuk jellemző sajátos vonásoknak megfelelően váljanak a közösség tagjaivá. Az egyéni bánásmódot az óvodai élet valamennyi területén minden gyermekre vonatkoztatva érvényesítjük.
- Törekszünk a gyermeki személyiség tiszteletére, elfogadására, szeretetére, megbecsülésére.
- Lehetővé tesszük az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes óvodai légkört.
- Ösztönözzük az interperszonális kapcsolatok új formáinak alakulását, mely vonatkozik a gyermek – felnőtt és gyermek-gyermek kapcsolatra is.
- Óvodapedagógusaink személyiségükkel hatnak a csoportszerveződés folyamatára, serkentik a gyermekek egyéni fejlődését, miközben maguk is a közösség tagjai.
- Erősítik az én- kép- önismeret- önértékelés fejlesztését a gyermek természetes megnyilvánulásaira és teljesítményére adott konkrét és pozitív megerősítések által.
- Fejlesztjük a felelősségérzést és kötelességtudatot a közösségi nevelés egész folyamatában.
- Szem előtt tartjuk az erkölcsi értékek alakítását az erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül.
- Biztosítjuk az etnikai kisebbséghez tartozó óvodás gyermekek önazonosságának megőrzését.

Kapcsolatok más nevelési területekkel

Legszorosabb kapcsolatban a játékkal, munkajellegű tevékenységgel és az anyanyelvi neveléssel áll.

A játékkal való kapcsolatot tükrözi, hogy a legváltozatosabban a játékban nyilvánulnak meg és fejlődnek a gyermekek közötti társas kapcsolatok.

A kezdeti magányos játékból, az egymás melletti játékból fokozatosan alakul ki a közös játék, majd a közösen játszó párok, kis csoportok mind jobban szervezett, viszonylag tartós együttműködése.

Tapasztalatokat szereznek társaik szándékának megértésében, a másik gyermek helyzetébe való beleélésben, az együttérzésben.

A szerepjátékban a gyermekek valóságos közösségi életüket élik, benne és általa alakul maga a gyermekközösség.

A csoport életében jelentős közösségformáló szerepe van az állandó személyes érintkezésnek, a kommunikációnak. Ez az eszköze a gyermeki tapasztalatok és élmények megbeszélésének. Meghitt beszélgetések alakulnak ki az óvodapedagógus és a gyermek, valamint a gyermekek és a gyermekek között.

3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson változatos tevékenységeket, élményeket, tapasztalatokat az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Fontos az ismeretek, tapasztalatok különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenység forma keretében megvalósítandó feladatunk.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, támogatására szükséges figyelmet fordítani.

Fontos a beszélő környezet, szabályközvetítés, a javítgatás elkerülésének, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartásának, ösztönzésének és a gyermeki kérdések támogatásának kiemelése.

Az értelmi nevelés feladata egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek fejlesztése, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő környezet biztosítása.

Személyes kompetenciák:

Reális önértékelés alakítása a sikerélmény, a pozitív megerősítés által, önfegyelem, a másság elfogadásának és kooperációs képességének fejlesztése. Intellektuális érzelmek fejlesztése a tudás örömeinek átélésével az önértékelés és tudatos feladatvállalás-, és végzés fejlesztése.

Szociális kompetenciák:

Szokások, magatartásminták, kötődések, beállítódás alakítás, az utánzás, mintakövetés lehetőségének biztosításával, feladattudat, feladattartás fejlesztése.

Kognitív kompetenciák:

A kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy kreativitás felkeltése az élmények, lehetőségek biztosításával, érzékelés, észlelés, fejlesztésével az új ismeretek megszerzési képességének megalapozása.

Egyéni élmények tapasztalok és tevékenységek biztosításával, megváltozott körülmények között is alkalmazható tudásátadás megvalósítása.

Készségek, képességek, problémamegoldó képességek alakítása a megismerési folyamatok fejlesztésével, tapasztalatok, tevékenységek által a tanulási képesség megalapozásával az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megteremtése

Speciális kompetenciák:

Az egyéni adottságok, érési ütem, sajátosságok és szükségletek figyelembevételével, az egyénre szabott tevékenységek lehetőségének biztosításával, az aktivitásra és belső motivációra alapozott differenciált fejlesztéssel a tehetséggondozás megvalósítása.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

A meglévő készségekre, képességekre alapozva a működő tudástartalmak alkalmazásával, aktivizálásával és fejlesztésével a szűkebb és tágabb környezet minél sokrétűbb megismerésével a biztonságérzet kialakítása.

TARTALMA:

A tevékenységek realizálódnak

- Az egészséges életmódra nevelésben
- Az érzelmi, erkölcsi nevelés és szocializációban
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelésben
- A játékban
- A külső világ tevékenységeinek megismerésében
- A verselésben– mesélésben
- Az ének, zene, énekes játék, gyermektáncban
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunkában
- A mozgásban
- A munkában
- A tanulásban
- És egyéb spontán tevékenységben

Feladatok:

Az értelmi nevelés óvodai nevelőmunkánk egyik alapvető része.

A gyermekek életkori sajátosságaira, természetes kíváncsiságukra, érdeklődésükre építve gazdagítjuk ismereteiket.

Elmélyítjük tapasztalataikat a természeti és társadalmi környezetről. Mindezekhez változatos nevelési módszereket alkalmazunk.

Érdeklődésüket érzelmeikre ható állandó motivációval keltjük fel és tartjuk fenn. Előtérbe helyezzük a kompetenciaérés kialakítását, fenntartását.

Törekszünk arra, hogy az értelmi fejlesztés kiterjedjen az észlelés, motoros és verbális területek fejlesztésére. Ezek szerves egységet alkotnak, együttesen jelennek meg és hatnak egymásra.

Az anyanyelv fejlesztését kiemelt jelentőségűnek tekintjük, ezért a beszédkedv fenntartására, a kérdések és válaszok igénylésére kiemelt figyelmet fordítunk.

Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, figyelem, képzelet, emlékezet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztését fontos feladatunknak tekintjük.

E területek kiinduló pontja a gyermekek egyéni fejlettségének ismerete, az egyénre szóló tervezés, képességfejlesztés, a cselekvésben való elsajátítás, a megtapasztalás képességei és készségei által.

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára különösen fontos és elengedhetetlen az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, alkalmazása, szakember segítségének igénybe vételével.

Tevékenységek

Az értelmi nevelés célirányos, konkrét fejlesztőhatása leszűkíthető egy-egy részterületre. Tervezendő, direktben lehet és kell bekapcsolódni az óvodapedagógusnak a folyamat szervezésébe.

Az értelmi nevelés nem vonatkoztatható csak a kognitív képességek fejlesztésére, a teljes óvodában eltöltött időszakot átfogó, folyamatként megoldandó tevékenységként kell értelmezni.

A gyermekek értelmi nevelése egyénre szabottan lesz hatékony, ezért a mikro csoportos és egyéni munkaformának van létjogosultsága.

Minden gyermeket a maga szintje és képességei szerint kell nevelni.

Az értelmi nevelés terén is fontos, hogy érvényesüljön a másság jelenlétének természetessége, annak kezelni tudása, sajátosságainak elfogadása és az egyénhez igazított fejlesztés.

Ha a tanulás a játékba integrált, a csoportban zajlik, akkor egyszerre fejleszti a szociális képességeket, a motorikus készségeket és az értelmet.

Módszertani alapelvek

Építünk a gyermekek személyes kompetenciájára, természetes kíváncsiságára, ezeket fejlesztjük tovább.

Munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, képességeit. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek önmagukhoz képest fejlődjenek. Ellátjuk a prevenciós, korrekciós feladatokat, a tehetséggondozási feladatokat, segítjük az egyes képességterületeken kiemelkedő teljesítményt mutató gyermekek kibontakozását, szükség esetén szakember bevonását kérjük.

Teret engedünk a gyermekek önállósulási vágyának, elősegítjük a gyermekek egymástól való tanulását. Megfelelő motivációs helyzeteket teremtünk, változatos tevékenységeket alkalmazunk munkánk során.

Szem előtt tartjuk, hogy az értelmi nevelés a kreativitásra épül, nem az óvodapedagógusok által elképzelt megoldásmódok az elvárhatók, hanem a gyermekek által kezdeményezett utak. A gyermeki személyiség saját útját bejárva képes fejlődni, ezért fontos, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon kibontakozni, fejlődni.

Fejlődés jellemzői

Képesek mozgásuk, beszédük, figyelmük bizonyos fokú irányítására.

Kialakul szándékos figyelmük. Tapasztalataikat, ismereteiket alkalmazni tudják megváltozott helyzetekben is. Játékos szituációkban közösen átélik a felfedezés, siker örömét, megismerik saját teljesítőkéességüket.

Az önálló és társas tevékenységek közben gondolkodnak, gondolataikat kifejezik, kommunikálnak. Felismerik ok-okozati összefüggéseket, ezeket verbálisan is kifejezik.

A képszerű gondolkodásból eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjére.

Verbális szintű feladathelyzetekben is képesek cselekedni.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Az óvodai nevelés minden területével kapcsolatban áll, mivel az értelmi nevelést az élet minden területén érvényesíteni lehet. A gondozás, közösségi élet, játék, munka, tanulás olyan lehetőségeket biztosítanak, amelyek során a gyermeki kíváncsiságra építve bővíthetjük tapasztalatainkat, ismereteinket.

III.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

Játék

Munkajellegű tevékenység

Tanulás

Anyanyelvi nevelés

Verselés. mesélés

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Éne, zene, énekes játék, gyermektánc

**Külső világ tevékeny megismerése
(ebben a matematika)**

Mozgás

1.Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze.

A játék a gyermekek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap hosszantartóan kell érvényesülnie. A külvilágból és saját belső világukból származó benyomásait játékban élik meg. Így válik a játék a pszichikumot, mozgást, egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Fontosnak tartjuk, hogy a játék kiemelt jelentőségű, a pszichikumot, kreativitást fejlesztő, erősítő, élményt adó tevékenységgé váljon.

Feladatunk, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítsunk a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékhoz, szimbolikus - szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz és szabályjátékokhoz.

A gyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt, a szülő és az óvodapedagógus.

A játék folyamatában óvodapedagógusaink tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával éri el.

Fontosnak tartjuk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a szabad játék tevékenység területén:

Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.

Érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésekre, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársként nyelvi kifejezésminták adása.

A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszédnek támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd elemeinek gazdagításával.

Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

Személyes kompetenciák:

Testséma és én-kép alakulásának segítése.

Szociális kompetenciák:

A személyes tér védelmével az egymás mellett játszás lehetőségének biztosítása.

A játékatadásnál a nemet mondás lehetőségének biztosítása.

A saját és egymás játékának, eszközeinek, produktumának tiszteletben tartása.

Kognitív kompetenciák:

Eszközök, élmények, tapasztalatok biztosításával tárgyak tulajdonságának, funkciójának, használhatóságának megismertetése, felfedezéssel tanulás lehetőségének biztosítása.

Érzékelés, észlelés fejlesztésével a megismerés útjának megalapozása.

Mozgásautomatizmusok kialakulásának segítségével a mozgáskoordináció és téri tájékozódás fejlesztése.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekkel kapcsolatos feladatok:

Az egyén fejlettségéhez igazodó eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, élmények és tapasztalatszerzés útján. Ily módon a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, a meglévő tudástartalmak alkalmazásával történő fejlesztés szeretetteljes, bizalmas légkörben.

Feladatok

Fontos feladatnak tartjuk a nyugodt légkör, a megfelelő hely és idő biztosítását.

A játékhoz szükséges eszközöket folyamatosan rendelkezésükre bocsátjuk, ötleteket, lehetőségeket, helyzeteket teremtünk a sokszínű játék kialakulásához.

Az egyéni élményeken túl igyekszünk kihasználni a közös élményszerzési lehetőségeket a játék fejlesztése érdekében. Elősegítjük a tapasztalatok átadását, állandó felügyeletünk biztonságot nyújt a gyermekeknek.

Szükség esetén bekapcsolódunk a játékba, együtt játszunk a gyermekekkel, de közben tiszteletben tartjuk játékuk önállóságát.

Lényegesnek tartjuk, hogy a közös játékban a gyermekek érdeklődéssel, aktivitással, igazi játékkedvvel vegyenek részt, mindenki szabadon és elmélyülten játszasson.

Feladatunk, hogy a félénk, bátortalan, passzív és újonnan érkező gyermekek bekapcsolódjanak a játéktevékenységbe.

A gyakorlójáték irányításában biztosítjuk a mozgásteret és azokat az eszközöket, amelyek alkalmasak a gyermekek mozgásigényének és manipulációs vágyának kielégítésére. Elősegítjük a szerepjáték megszervezésében az önkéntes szerepvállalást, önállóság érvényesülését, játékeszközök kiválasztását.

Biztosítjuk a barkácsoláshoz a megfelelő anyagokat, eszközöket és a helyet a csoportszobában. Lehetővé tesszük számukra, hogy a nap folyamán bármikor barkácsolhatnak, az elkészült alkotásokat felhasználhatják játéktevékenységeikben. Személyes példaadással szoktatjuk a gyermekeket a barkácsolásra.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy mese-versélményeiket bábozás, dramatizálás során eljátszhassák.

A szabályjátékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek kívánságait, fejlettségét, a csoport létszámát, a helyi adottságokat, a játék előzményeit. Segítjük a gyermekeket a szabályjáték kiválasztásában, vezetésében, a szabályok betartásában.

Tevékenységek

A gyermekeket a tevékenységi vágy ösztönzi a cselekvésre, így a tárgyi cselekvések egész sorozatát sajátítják el és gyakorolják.

A gyakorló játék során saját személyükkel és közvetlen környezetükkel kapcsolatos tapasztalatokat szereznek. Lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételtetése, amely örömet szerez. A játékos mozgást mindig ugyanabban a formában, ugyanolyan szabályok szerint ismétlik, ehhez ragaszkodunk.

A szerepjáték nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékforma, amely tapasztalataikat, ismereteiket, érzelmeiket tükrözi.

A vállalt szerepen keresztül ábrázolják a valóság mozzanatait, utánozzák a felnőttek világát.

Azonosulnak a szülők, óvodapedagógusok cselekvéseivel, szavaival, gesztusaival.

Az élethelyzetek átéléséhez számos olyan eszközre van szükség, amit a gyermekek maguk készítenek, barkácsolnak.

Ez a játék igényéből indul ki, a játék helyzete határozza meg időpontját.

A szerepjátékot gazdagítja a dramatizálás, bábozás is.

Az irodalmi alkotásokat saját elgondolásaik alapján játsszák el, a környezethez való viszonyukat, az átélt cselekvés általuk felfogott tartalmát tükrözik.

A bábjátékból adódó élmények három forrásból fakadnak, az óvodapedagógusok bábjátékából, a gyermekek bábjátékából és a gyermekek bábkészítő tevékenységéből.

Ezek szoros összefüggésben válnak vizuális élménnyé.

Az alkotás öröme, a sokféleképpen összeállítható játékszer és építőelem felhasználása ösztönzi a gyermekeket az építő és konstruáló játéokra.

A „valamit alkotni” igénye és öröme fejleszti kreativitásukat.

A szabályjáték jellegéből következik a szabályok pontos betartása, a megfelelő viselkedés. A gyermekek önállósága a szabályok önkéntes vállalásában, a kölcsönös segítségadásban is megnyilvánul. Közben megtanulják a helyes magatartás szabályait, a szerénységet, mértéktartást, eredményekre törekvést. Fejleszti közösségi érzésüket, felelősségtudatukat. A mozgásos és értelmi képességeket fejlesztő szabályjátékok hozzájárulnak a gyermekek tervszerű fejlesztéséhez.

Fejlődés jellemzői

Óvodáskor végére el kell érniük, hogy a gyermekek a környezetükben lévő tárgyakat, játékeszközöket felhasználják játéktevékenységük közben.

Alakuljon ki bennük az együttjátszás igénye, a szerepekhez való kötődés.

Legyenek képesek a közös játékok megszervezésére, irányítására, a szükséges játékeszközök kiválasztására. Tudjanak játszótársaikhoz alkalmazkodni, kevésbé érdekes szerepet vállalni. Legyenek képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységeit. Barkácsolásuk váljon a szerepjáték, a bábozás természetes eszközévé, alkotórészévé. A létrehozott eszközöket használják fel játékaikban. Törekedjenek a bonyolultabb alkotások létrehozására. Rendelkezzenek megfelelő szabálytudattal, önállóan alkossák meg a szabályokat, tartsák be ezeket. Játékaikat jellemezze az egészséges versengés.

Módszertani alapelvek

- Lehetővé tesszük a gyermekek számára, hogy saját elgondolásaikat megvalósíthassák játék közben. Törekszünk arra, hogy a konfliktusokat önállóan oldják meg, csak szükség esetén segítsünk.
- Szem előtt tartjuk a közvetett játékirányítás elvét, közbelépést csak akkor alkalmazunk, ha a gyermekek zavarják egymást.
- Munkánkban érvényesítjük a segítségnyújtást, ezzel fokozzuk a gyermekek játékkedvét.
- Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek egyéni sajátosságai miatt a játék színvonala különböző módon alakul. Lehetővé tesszük, hogy differenciált feladatokat kapjanak a gyermekek a folyamatban lévő játék közben. Ösztönözzük őket arra, hogy szerepjátékuk egyéni képességeiknek legfejlettebb szintjén bontakozhasson ki.
- Szem előtt tartjuk, hogy a játék közben szerzett élmények, fejlesztik a gyermekek személyiségjegyeit, mint az önállóságot, kezdeményezést, aktivitást.
- Törekszünk arra, hogy esztétikai élményekhez juttassuk őket a bábozás, dramatizálás által.

Kapcsolat más nevelési területekkel

A játék szoros kapcsolatban áll a közösségi neveléssel. A közösen játszó párok, kis csoportok egyre inkább képessé válnak a szervezett, viszonylag tartós együttműködésre. A közös játék kölcsönös kapcsolatokra készíteti a gyermekeket. Tapasztalatokat szereznek társaik szándékának megértésében, az együttérzésben. Mindinkább képessé válnak kívánságaik háttérbe szorítására, ezáltal fejlődik a „mi tudat” létrejötte.

Az alapvető illemszabályok, a helyes viselkedés és az együttélés szabályainak elsajátítására az óvodai játékokban (szituációs játék, szerepjátékok) nyílik mód.

Fontos a kapcsolata az anyanyelvi nevelés területével is.

A játékot kísérő érzelmek közlési vágyat ébresztenek a gyermekekben. Fokozódik beszédkedvük, ez által fejlődik nyelvi kommunikációs készségük. Óvodapedagógusaink beszéde, metakommunikatív megnyilvánulásai mintát nyújtanak a gyermekeknek.

A játék közben feltett kérdések, óvodapedagógusi válaszok beszédre, gondolkodásra készítik a gyermekeket.

Az anyanyelv használata jelen van a játéktevékenység minden mozzanatában.

A vers, a népi mondókák eleve mozgásos játékok. Játék közben gyakorolják a tér kialakítását, felfedezik az időbeliséget, ismerkednek a formákkal, ezek matematikai jellegű tevékenységek.

Az ének – zenével való kapcsolata megnyilvánul az énekes gyermekjátékok, dalos játékok játszásával. Az éneklés, az élő zene lüktetése, a tapsolás, a párválasztás a csoportos játék egyik lehetősége, amellyel a zenei anyanyelvet alapozzuk meg.

2. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással egybeeső munka, munka jellegű tevékenység. Fontos, hogy a gyermekek számára ez önként, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység legyen, melynek során attitűdök és képességek, készségek alakulnak ki.

A közösségi kapcsolatok alakításának eszköze.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság alakításának fontos lehetősége.

Óvodapedagógusaink tudatos pedagógiai szervezéssel, a gyermekekkel való együttműködéssel fejlesztik a gyermekek munkavégzéshez szükséges attitűdjeit. A gyermekeket saját magukhoz mérten, fejlesztő céllal értékeljük.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munka jellegű tevékenységek során

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

Személyes kompetenciák:

Kitartás, céltudatosság, felelősségérzet, kötelességtudat, feladattartás fejlesztésével az akarati tulajdonságok alakítása.

Az aktivitás elősegítése mintaadással, pozitív megerősítéssel.

Önértékelés alakulásának segítése az öröm, a siker átélésének biztosításával.

Szociális kompetenciák:

A társas kapcsolatok alakulásával a szervezőkészség és szociális képességek fejlesztése, közösségi nevelés.

Érzelem gazdag, kapcsolatteremtő, megismerő és együttműködő helyzetek által szokások, viselkedési normák kialakításával erkölcsi, esztétikai nevelés.

A szituációnak megfelelően az irányító és irányított szerep szükség szerinti felvállalásával a csapatmunka elősegítése, a kockázatvállalási készség fejlesztése.

Kognitív kompetenciák:

Érzékelés, észlelés és mozgásfejlesztéssel a megismerő folyamatok gazdagítása. Készségek, képességek fejlesztése a környezet megismerésével, tapasztalatszerzés biztosításával. Feladattudat és feladattartás fejlesztése az önként vállalt és megbízott feladatok elvégzésével.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

Az elfogadás és önismeret alakulásának segítségével, a sikerélmény biztosításával, pozitív megerősítéssel az önbizalom, az önállósodás és együttműködés fejlesztése.

Feladatok

Megtanítjuk a gyermekeket a feladatok elvégzésére. Megismertetjük velük a munkaeszközöket, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait.

Kialakítjuk a munkakészséget és a szokásokat.

Mindenfajta munkában és minden korcsoportban megteremtjük az önálló munkavégzés lehetőségét. Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be. Biztosítjuk a gyermekek aktivitását, a munka állandóságát és folyamatosságát. Figyelembe vesszük az egyes gyermekek egyéni sajátosságait.

Igyekszünk elérni, hogy minden gyermek a képességeinek megfelelő munkafeladatot kapja. Reálisan értékeljük a munkát, az egyéni fejlődést is figyelembe véve. Ösztönözzük a gyermekek önértékelésének kialakulását.

Megteremtjük a gyermekek számára az életkorukhoz, erejükhöz mért munkalehetőségeket. Biztosítjuk az eszközöket, részoktatjuk a gyermekeket arra, hogy tartsák rendben azokat. Megteremtjük a nyugodt, kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört, helyet és időt.

Az önálló munkavégzéssel adunk módot arra, hogy a gyermekek a szükséges készségeket elsajátítsák, gyakorolják, lássák munkájuk célját, hasznosságát. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a baleset megelőzés fontosságára. Megbeszéljük a szülőkkel, hogy otthon is szoktassák gyermeküket a saját személyükkel kapcsolatos teendők elvégzésére, vonják be őt a család egészét érintő munkába. Megteremtjük mindazokat a feltételeket, amelyek a gyermekek munkájához szükségesek.

Törekszünk arra, hogy a naposok minél nagyobb önállósággal és felelősséggel lássák el feladataikat. Hozzászoktatjuk a gyermekeket ahhoz, hogy maguk is vegyék észre, mire van környezetükben szükség.

Lehetővé tesszük, hogy a nagycsoportos gyermekek figyelemmel kísérhessék a kisebbek életét.

Biztosítjuk, hogy tavasztól ősziig az időjárásnak, a növények természetének, a kert adottságainak megfelelően a növénygondozás folyamatos legyen. Biztosítunk a munkaeszközök számára olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden gyermek önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a tevékenységi vágyuk és képességeik nincsenek teljesen összhangban.

Tevékenységek

Önkiszolgálás

Az óvodába lépő gyermekek felnőtt segítségével ismerkedjenek meg az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás különböző műveleteivel, azok sorrendjével. Az önkiszolgálás készségei gyakorlás útján szilárdulnak meg. Az önálló munkavégzés szokásai alakuljanak ki.

Az óvodáskor végére az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetesen teendőként lássák el.

Önállóan tevékenykedjenek, vegyék észre elvégezhető feladataikat és nyújtsanak segítséget társaiknak és a felnőtteknek.

A naposság közösségi megbízatás.

A naposi funkciók gyakorlása során a gyerekek olyan munkát végezzenek, amely nélkülözhetetlen a csoport életmódjában.

A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel.

A naposok feladataikat növekvő önállósággal oldják meg.

Az óvoda, a csoport életében vannak olyan munkafeladatok, amelyeket a gyermekek a naposi feladatok mellett alkalmasszerűen végeznek.

Az alkalmasszerű munkák egy része időről-időre szabályosan ismétlődik, tehát tervezhető, másik része esetleges. Mindezeket a feladatokat a szükségletektől, a munka jellegétől, a körülményektől függően a csoport egyidejűen végezze, vagy megbízatásként egyes gyermekek teljesítsék.

Alkalmasszerű munka a környezet rendjének biztosítása, segítség az óvodapedagógusnak, egymásnak, kisebbeknek, ajándékkészítés és egyéb megbízatások.

A növénygondozás területén a teremben és az udvaron az évszakoknak megfelelően végezhető tevékenységek: csíráztatás, rügyeztetés, a fű gereblyézése, a falevelek összegyűjtése, a természetsarok gondozása.

A természetsarok a gyermekek tevékenységének és megfigyelésének egyik területe. Ide kerülnek az általuk gyűjtött termések és magvak, a rügyezettett ágak, csíráztatott magvak is.

Fejlődés jellemzői

Önállóan végezzék a saját személyükkel kapcsolatos munkát.

A naposok önállóan terítsék meg és szedjék le az asztalt.

Hajtsák össze az asztalterítőt, hajtogassanak szalvétát.

Játékelrakás után ellenőrizzék, hogy a csoportszobai és az udvari játékok a helyükre kerültek – e.

A foglalkozásokhoz szükséges eszközök kiosztásában nagyobb önállósággal vegyenek részt. Az alkalmoszerű munkák végzésénél vegyenek részt a csoportszoba díszítésében, rendezésében. Vigyázzanak a terem rendjére, tisztaságára. Vegyenek részt játékszerek tisztításában, a babaruhák mosásában. Társaikkal együtt végezzenek nagytakarítást a játéksarokban.

Ünnepekre készítsenek ajándékokat.

A növénygondozás területén: folyamatosan gondozzák a természetsarok növényeit. A gyűjtött terméseket, magvakat, egyéb növényi részeket meghatározott szempontok szerint csoportosítják és önállóan helyezik el a természetsarokban. Tél végén gyűjtsenek ágakat.

Folyamatosan feladatuk az udvar rendezése.

Az udvari virágos ládába az évszaknak megfelelő ültessenek virágokat.

Folyamatosan vegyenek részt a növények gondozásában.

Egész évben segítsenek a fű gondozásában, gereblyézzék össze a levágott fűvet.

Módszertani alapelvek

- Biztosítjuk az önálló munkavégzés lehetőségét, folyamatosságát.
- Lehetővé tesszük a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő munkát.
- Erősítjük és fejlesztjük a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait.
- Törekszünk a munka nevelő hatásának érvényesítésére. Ösztönözzük a gyerekeket arra, hogy szívesen vállalják a munkát.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.
- Lehetővé tesszük, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhesék azokat.
- Biztosítjuk, hogy rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba.
- Megerősítjük, hogy a nagyfokú önállóság és döntési helyzetek, döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyermekek életre való felkészítését.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Legfontosabb a kapcsolat a közösségi neveléssel, környezeti neveléssel, gondozással.

Az óvodában a munka elsősorban a közösségért végzett tevékenység. Hozzájárul a gyermekek közti társas kapcsolatok alakulásához, a közösségért végzett tevékenység értelmének, szükségességének és örömeinek felfogásához, átéléséhez.

Elősegíti a kapcsolatok színesebbé, bensőségebbé válását.

Lehetővé válik általa a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességteljesítés gyakorlása, az önértékelés és ezzel együtt a közösségi értékelés alakulása.

3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulás folyamatos, utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a gyermeki személyiség fejlődését, fejlesztését segíti elő.

Elsődleges célunk az óvodás gyermekek kompetenciáinak fejlesztése, amely meglévő tapasztalataikra épít.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Lehetséges formái az óvodában az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás – és viselkedéstanulás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a cselekvéses tanulás, a kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, az irányított megfigyelések, problémamegoldások.

A tanulás irányítása során pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A tanulás lehetséges formái bővülnek a cselekvéses tanulással, a felfedezéssel.

Személyes kompetenciák:

Problémahelyzetek felkínálásával, a gyakorlás és hibajavítás lehetőségének biztosításával az egyéni erősségek és gyengeségek feltárása, reális önértékelés alakítása.

A szabad feladatválasztás lehetőségének biztosításával az egyéni érési ütem és sajátosságok figyelembevételével az egyéni motiváltság fenntartása és a sikerélmény biztosítása.

Szociális kompetenciák:

Társas tevékenységek, élmények és kooperáció által az egymástól való tanulás elősegítésével közösség alakítás.

Kognitív kompetenciák:

Természetes és szimulált környezetben az érzékelés és észlelés fejlődésének segítése, ismeretek bővítése.

Élmény-, és tapasztalatszerzés biztosításával a felfedezéssel ismeretszerzés elősegítése.

A meglévő ismeretek rögzítésével és alkalmazásával emlékezetfejlesztés.

Problémahelyzetek felkínálásával a képzelet, kreativitás és problémamegoldó képesség fejlesztése.

A spontán érdeklődésre alapozva a motiváltság fenntartásával a szándékos figyelem fejlesztése.

A meglévő ismeretek rendszerezésével, az elvont gondolkodás fejlesztésével az élethosszig tartó tanulás előkészítése.

Speciális kompetenciák:

Az egyéni képességek kibontakoztatásának lehetősége a szabad választás, a differenciált feladatadás, a feltétel nélküli odafordulás és versenyhelyzetek biztosításával, tehetséggondozás.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

Az érdeklődés felkeltésével, az utánzási készségre alapozva, tevékenykedtetés által, pozitív megerősítéssel az önmagához és a társakhoz való pozitív viszony alakítása.

Feladatok

A tanulás irányításának általános elvei

A gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítjuk a tapasztalat és ismeretszerzés folyamatát. Tapasztalatszerzésüket úgy irányítjuk, hogy az a gondolati feldolgozást is segítse.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás nagyon fontos a gyermekek fejlődésének szempontjából.

A foglalkozásokon változatos, játékos eljárásokat alkalmazunk.
Építünk a gyermek már meglévő tapasztalataira, ismereteire.
Figyeljük a gyermekek fejlődését, észrevesszük a változásokat.
Fejlesztjük a gyermekek értelmi képességeit (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
A követelményeket az egyéni teljesítőképességhez mérjük.
Differenciált feladatadással készítjük a gyermekeket sokoldalú tevékenységre.
Sikerélményekhez juttatjuk őket, ezek erősítik önbizalmukat és bátorságot adnak nekik az újabb, nehezebb problémák megoldásához.
Minden gyermek esetében képességeiknek megfelelő feladatot adunk.
Differenciált értékelésünkkel elősegítjük a gyermekek önértékelésének fejlődését. Megtervezzük és felépítjük saját csoportunk foglalkozási anyagát, megválasztjuk a szervezési és munkaformákat.
Célunk, hogy a gyermekek örömmel és önként vegyenek részt a tanulási folyamatban. Azok a tanulási tapasztalatok, amelyeket óvodás korban szereznek a gyermekek, hatással lesznek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is.

A tanulás megszervezése

A szervezett tanulás formái a kötetlen és /vagy kötött foglalkozások.
Törekszünk arra, hogy minél több foglalkozás a tárgy vagy a jelenség természetes környezetében, a szabadban folyjék.
A csoport aktuális fejlettsége, állapota, a foglalkozás tartalma és a helyi adottságok alapján döntünk el, hogy az adott napon melyik foglalkozási ágból szervezünk kötetlen, illetve kötött foglalkozást.
A kötött és kötetlen foglalkozások egyaránt oldottak, játékosak, élményszerűek legyenek.
Alkalmazzuk az egyéni munkaformát, mely során a gyermekek saját elképzeléseik szerint, saját eszközeikkel önállóan tevékenykednek.
A mikro csoportos munkaforma során gyakoroltatjuk a közös tevékenységet, a társakkal való együttműködést, a páros munkát.
A frontális munkaforma alkalmazásával az óvodapedagógusra és a társakra figyelve a csoport együtt oldja meg a feladatokat.
A tanulásban felhasznált eszközök kiválasztásánál törekedjünk arra, hogy azok érdeklődésre, aktivitásra, a feladatban rejlő probléma felismerésére és megoldására ösztönözzék a gyermekeket.

Tevékenységek

1. Anyanyelvi nevelés
2. Verselés, mesélés
3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
4. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
5. Külső világ tevékeny megismerése (ebben a matematikai nevelés)
6. Mozgás
7. Mindennapos testnevelés

Módszertani alapelvek

- Elősegítjük, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez mértén fejlődjen.
- Érvényesítjük az egyéni bánásmód elvét.
- Biztosítjuk a tanulás tapasztalatszerző, képességfejlesztő, ismeretközvetítő hatásának érvényesülését.
- Arra törekszünk, hogy az óvodai tanulás cselekvésre, szemléletes helyzetekben szerzett konkrét tapasztalatokra épüljön.
- Elősegítjük közösségi tulajdonságaik kialakulását, az új magatartásmódok és viselkedési szabályok elsajátítását.
- Szem előtt tartjuk, hogy a tanulási folyamatokkal hozzájárulunk a gyermekek személyiségfejlesztéséhez.

3.1. Anyanyelvi nevelés

Személyes kompetenciák:

- Csoportos beszédhelyzetekben a viselkedési normákkal a máság elfogadása.
- Megfelelő beszédfordulatokkal az érzelmek kifejezése.
- Önkifejezés lehetőségeinek biztosításával az önismeret fejlesztése.

Szociális kompetenciák:

- Szóbeli kapcsolataik során az utánzás, mintakövetés lehetőségének biztosítása.
- Közös tevékenységeik során a párbeszéd, az együttműködést elősegítő kifejezések, az élmények megélésével a közösségi nevelés biztosítása.
- Az egymástól való tanulás lehetőségének megteremtése.

Kognitív kompetenciák:

- A nyelvi kommunikációk során az öröm, a siker, a kudarc átélésével a szeretet megnyilvánulási lehetőségeinek biztosítása.
- Anyanyelvi játékok során a kíváncsiságra alapozva a szándékos figyelem fejlesztése.

Speciális kompetenciák:

- Beszédhelyzetekben az egyéni feladatadás, tehetséggondozás lehetőségének megteremtése.
- A felnőttekkel és a társakkal való szóbeli kapcsolattartás közben a gyermeki aktivitás kihasználása.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok

- A meglévő ismeretekre alapozva a hangulat és az érzelmek kifejezésével az utánozó képesség fejlesztése.
- Egyéni szükségletek figyelembevételével a bizalom és az elfogadás, a biztonságérzet kialakítása.

Feladatok

Az anyanyelv fejlesztését és kommunikáció alakítását kiemelt jelentőségű tevékenységként kezeljük.

Szeretjük és ismerjük anyanyelvünket, önképzéssel, a szakirodalom, a közművelődési lehetőségek felhasználásával fejlesztjük anyanyelvi kultúránkat. Fontos, hogy beszédünk legyen követésre méltó, nyelvhasználatunk a hangok ejtésében is legyen kifogástalan. Mondatszerkesztésünk egyszerű, de változatos. Ügyelünk beszédünk hangzásbeli hatására. Törekszünk a szemléletességre, a képszerű kifejezések használatára. Kérdéseinkkel fejlesztjük a gyermekek gondolkodását, beszédre ösztönözzük őket.

Figyelemmel kísérjük a gyermek kialakulóban lévő egyéni beszéd-sajátosságait.

Feladatunk a folyamatos megfigyelés, hogy megismerjük azt a beszéd-szintet, amelyről elkezdhetjük a csoport, illetve az egyes gyerekek fejlesztését.

Figyelemmel kísérjük a kommunikációs készségük fejlődését, beszédhelyzetekben tapasztalt viselkedésük változását, egy-egy új fejlettségi szint megjelenését. Megfigyeljük a gyermek beszédének melyik összetevőjében tapasztalható leginkább hiányosság. A gyermekek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében fontos, hogy felismerjük a beszédhibákat: a hiányzó vagy rosszul

képzett hangokat, a beszéd folyamatosságának hibáit, a hangszín rendellenességeit, az anyanyelv sajátosságaitól eltérő ritmust, hangsúlyozást. Szükség esetén irányítjuk a gyermeket logopédushoz.

Minden év május hónapban logopédus méri fel a gyermekeket középső és nagycsoportban, kiszűri a beszédhibákat.

Minden korcsoportban legalább heti egy alkalommal tervszerűen anyanyelvi foglalkozásokat tartunk. A lehető legnagyobb teret biztosítjuk a gyermek spontán megnyilatkozásainak, hogy természetes helyzetekben gyűjthessenek tapasztalatokat. Feladatunk a kötetlen helyzetek, pedagógiai rugalmasság, nyílt, derűs óvodai légkör biztosítása.

Tevékenységek

Gondozás

A gondozási műveletek jó alkalmat teremtenek a beszéd kialakítására, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelésére.

A gondozás közben folytatott beszélgetések elősegítik a gyermekek és az óvodapedagógus érzelmi kapcsolatának kialakulását, elmélyülését.

Fokozzák a gyermek jó óvodai közérzetét, nyitottságát.

Közösségi nevelés

Közös tevékenységük során sajátítsák el és használják a párbeszéd különböző, az együttműködést elősegítő fordulatait, kifejezéseit, az odafordulás udvarias formáit.

Játék

Ha a gyermek a többiekkel játszik, alkalmazkodjon hozzájuk egész viselkedésében, beszédében is. Ha szerepet vállal, modell-követéssel szóljon, hanglejtésben, mimikában, gesztussal igyekezzék azonosulni szerepével. Játszanak hangfejlesztést szolgáló játékokat, amelyek a beszédhangok megkülönböztetésére és a kialakult hangok rögzülésére szolgálnak.

Az anyanyelvi játékok mindegyike a játékos mozgásra, cselekvésre építve szolgálja egy vagy több beszédösszetevő (pl.: az artikuláció, a szókincs, a mondatalkotás), az összefüggő beszéd és a párbeszéd fejlesztését.

Munka

Szükségessé teszi a gyermekek folyamatos, szóbeli kapcsolatát a társakkal és az óvodapedagógussal. A szabályok, az eszközhasználat és az eljárás módjának közlése, az utasítás megértése segítse a beszédfejlődést, bővítse a nyelvhasználat területeit.

Fejlődés jellemzői

A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket.

Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtsék meg és tartsák fenn a kapcsolatot.

Nyugodtan, figyelmesen tudják végighallgatni az óvodapedagógust, és ha párbeszédben vesznek részt, várják végig a másik megnyilatkozásait.

Helyesen használják a névmásokat, a névutókat, a különböző igeidőket és igemódokat. Legyen a kialakult beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű a beszédük.

Beszédüket személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.

Tisztán ejtsenek minden beszédhangot.

Módszertani alapelvek

- Egész magatartásunkkal kifejezzük, hogy megértjük a gyermek szükségletét és törekszünk kapcsolatigényének kielégítésére.
- Szem előtt tartjuk, hogy beszédünk mint a gyermekek számára, a nevelési folyamat kétoldalú, s ez hangsúlyozottan érvényes a közöttünk (óvodapedagógus – gyermek) kialakuló nyelvi kommunikációra.
- A közöttünk kialakult bensőséges kapcsolattal a különböző helyzetekben gyűjtött tapasztalattal elősegítjük a metakommunikációs helyzetnek megfelelő hanglejtést, beszédritmus, beszédkésztség és metakommunikáció fejlődését.
- Külön gondot fordítunk az egyéni fejlesztésre.
- Az anyanyelvi nevelés tervezésekor mindig szem előtt tartjuk, hogy példamutató beszédünk, gyakori szeretetteljes beszédkezdeményezésünk, beszédkapcsolatunk a beszédfejlesztésnek leghatékonyabb eszköze.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Az anyanyelvi – kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában.

Eredményes megvalósítása hozzájárul a gyermekek iskolai képességeinek megalapozásához.

3.2. Verselés, mesélés

A mese a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Ráébreszti a gyermekeket a pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésnormákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.

Visszaigazolja a gyermek szorongásait, egyben feloldást és megoldást kínál.

Fontosnak tartjuk, hogy minden nap meséljünk népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket, mondókázzunk, verseljünk a gyermekekkel, mert ez a mentális higiénjük elmaradhatatlan eleme.

Hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a vers, mese tevékenység területén:

Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében. Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok).

A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés/megértés/reprodukció fejlesztése ,(helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése).

Személyes kompetenciák:

Érzelmeik és gondolatok szabad áramlásával, az önkifejezés lehetőségeinek biztosításával az önismeret, önértékelés fejlesztésével esztétikai, erkölcsi értékek, tartalmak megismerése, befogadása, személyiségfejlesztés.

Szociális kompetenciák:

Az empátikus képesség fejlesztésével viselkedés-, és magatartásformák alakítása.

Az élmények közösségi szintű megélésével az esztétikai hatás kiterjedtségének biztosítása, közösségi nevelés.

A szükséges eszközök közös megteremtésének lehetőségével az együttműködés, az alkotó fantázia, kreativitás fejlesztése és az egymástól való tanulás lehetőségének biztosítása.

Az egyéni sajátosságok, érési ütem és eltérő képességek tiszteletben tartásával a tolerancia és a másság elfogadásának fejlesztése.

Kognitív kompetenciák:

A fantázia szabad kibontakozásának lehetőségével az improvizatív képesség fejlesztése.

Önismeret, a gondolkodás és a világkép fejlesztésével a nemzeti identitástudat alakítása.

Az irodalmi élmények egyéni sajátosságokat figyelembe vevő, változatos feldolgozásával, a belső motiváció felkeltésével a nyitottság, az aktivitás, a reprodukciós képesség és emlékezet fejlesztése.

Speciális kompetenciák:

A művészeti ágak komplex alkalmazásával esztétikai nevelés.

Az irodalmi és esztétikai élmények átélésével és reprodukálásával, az egyéni kifejezőmódok érvényre juttatásának támogatásával tehetséggondozás.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

Az irodalmi élmények befogadásának és átélésének segítése a hangulati és érzelmi elemek nem verbális megjelenítésének intenzív közvetítésével az utánozó képesség fejlesztése.

Az esztétikai élmények közösségi szintű megélésébe való bevonással a nyelvi kultúra és értelmi képesség fejlesztése.

Feladatok

Távlati, lényegi feladatunk a belső képteremtés képességének kifejlesztése. Megismertetjük a gyermekeket az alkalomhoz illő mondókákkal, versekkel, s a hozzájuk tartozó mozdulatokkal.

A körülmények megszervezésekor körültekintőnek, tapintatosnak kell lennünk, a meséhez szükséges csendet, a személyi kapcsolatokat erősítő érzelmi eszközökkel kell megteremtelnünk.

Olyan nevelési helyzeteket hozunk létre, amelyben a gyermekek és mi óvodapedagógusok is jól érezzük magunkat. Fontos, hogy kedvet ébresszünk a gyermekekben a verselésre, mesehallgatásra.

Feladatunk a vers-és mesemondás folyamatának élvezetessé tétele. Megismertetjük a gyermekeket különböző felelgetős mondókákkal, halmozó és láncmesékkel, versekkel, verses mesékkel, majd fokozatosan hosszabbodó, bonyolódó prózai mesékkel.

Az előadásmódunk fő szabálya minden korcsoportban a beszéd zenei elemeinek érvényesítése, melyben a ritmus, a hangzás az elsődleges.

Mesemondáskor kihasználjuk a tájnyelv lehetőségeit a köznyelv mellett.

Fontosnak tartjuk a magyar népmesék, a környező népek meséinek megismertetését. Mivel cigány gyermekek is járnak óvodánkba, cigány népmesékből is igyekszünk válogatni.

Egész nap biztosítjuk számukra a képeskönyvek nézegetésének lehetőségét.

A mesehallgatás hangulatának megteremtése érdekében fontos, hogy kialakítsunk a csoportszobában egy állandó mesemondó helyet.

Az irodalom megszerettetése, az olvasóvá nevelés alapjainak lerakását óvodáskorban kezdjük el, hogy úgy tekintsen később vissza a mesékre, mint az emberi formálódás nélkülözhetetlen eszközére.

Az ismétlések gyakoriságát felhasználjuk nevelőmunkánk során.

A szabadválasztás lehetőségének biztosításával igyekszünk hozzájárulni a csoport kedvenc meséinek kialakulásához.

Lehetővé tesszük, hogy saját elgondolásaik szerint is eljátszhassák a meséket. Mindig pozitívan értékeljük a gyermeket, e közben is figyelembe vesszük az egyéni képességeket.

A megfelelő könyvek kiválasztásához segítséget nyújtunk a szülőknek azzal, hogy verses illetve meséskönyveket, foglalkoztató könyveket ajánlunk. Csoportoknak szervezünk könyvtárlátogatásokat, bábszínházi előadásokat, hiszen ezek mind a gyermekirodalom iránti érzelmeiket erősítik.

Tevékenységek

A gyermekeket a tevékenységi vágy is serkenti a mondókák és a versek mondogatására, közben ritmikus mozdulatokat végeznek.

Ezeket a mozgással együtt sajátítják el és a játék kedvéért gyakorolják. Mozgásos, cselekvéses tapasztalatokat gyűjtsenek, ezeket alkalomszerűen ismételtessék. Közvetlenül nézegessenek verses és mesés könyveket.

Az irodalmi alkotásokat saját elgondolásaik alapján, és eredeti formában játsszák el bábokkal, dramatizálással. A nap folyamán bármikor vehessenek kezükbe sík-, termény-, kesztyű-, ujjbábokat, ezekkel előadhatják egymás számára az ismert verseket, mondókákat, meséket.

Fejlődés jellemzői

Óvodáskor végére érik el, hogy játék közben, kötetlen időben is mondogassák a verseket, mondókákat. Várják és kérik a mesemondást, aktívan vegyenek részt a mesehallgatáshoz szükséges feltételek kialakításában.

Szilárduljanak meg a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, legyenek képesek végig fenntartani figyelmüket és érdeklődésüket.

Kedvenc mesehősük cselekedeteit vigyék bele játékaikba, jelenítsék ezeket meg bábozás, dramatizálás ábrázolás közben.

Legyenek képesek a folytatásos mesék szálait összekötni.

Önállóan nézegessék a képeskönyveket, közben mondják el gondolataikat.
Tudjanak eligazodni a könyvek között, vigyázzanak a könyvekre.
Legyenek képesek önállóan verset, mesét mondani.

Módszertani alapelvek

- Munkánk során érvényesítjük azt az alapelvet, hogy az egyéni képességek kibontakoztatására törekszünk. Differenciáltan fejlesztjük egyéni képességeiket.
- Szem előtt tartjuk, hogy az irodalmi nevelés célja az örömteli élmények nyújtása a gyermekek számára.
- Biztosítjuk számukra egész nap a könyvek nézegetését.
- Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek saját szintjükön, saját elgondolásaik szerint eljátszhassák irodalmi élményeiket.
- Ösztönözzük őket az önálló versmondásra, mesélésre, bábozásra.
- Munkánkban érvényesítjük a fokozatosság elvét.
- Erősítjük a csoporttudatot azáltal, hogy a dramatizálások közös élményt jelentenek a gyermekek számára. Biztosítjuk számukra, hogy a nap folyamán bármikor, az elérhető helyen lévő bábokkal irodalmi élményhez jussanak.

Kapcsolat más nevelési területekkel

A legszorosabb kapcsolatban az anyanyelvi neveléssel áll, a népi mondókák és népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, hangzóvilágát közvetítik a gyermekek számára.

A közösségi neveléssel való kapcsolatában megtalálható a mesék erkölcsi tartalma, amelyek által emberi kapcsolatokra tanít.

A gyermekek ábrázolásaikban megjelentetik irodalmi élményeiket, így a vizuális neveléssel való kapcsolata sem elhanyagolható.

Szorosan kapcsolódik a zenei neveléshez, figyelembe véve a versek, mondókák ritmikusságát, dallamosságát.

A mozgással való kapcsolata a ritmikus mozdulatok végzése által valósul meg.

3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ábrázolás különböző fajtái fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. Óvodapedagógusaink az egész nap folyamán lehetőséget biztosítanak az ábrázoló tevékenységekre, az esztétikai élmények befogadására, az önkifejezésre.

Ezek a tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi- plasztikai kifejezőkészség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését.

Feladatunk, hogy megismertessük a gyermekekkel az eszközök használatát, a különböző anyagokkal való ábrázolást, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka technikai alapelemeit, eljárásait.

Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret biztosítunk.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a rajz, mintázás, kézi munka tevékenységben:

A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése. stb.

Személyes kompetenciák:

Más tevékenységben át nem élhető dolgok újraélésével, reprodukálásával a belső motiváció felkeltése, önkifejezés és önmegvalósítás lehetőségének biztosítása, önismeret fejlesztése.

Az egyéni érés és eltérő sajátosságok figyelembevétele a saját követelmény választással, a döntésképeség segítése a siker átélésével, problémamegoldó képesség fejlesztése az önbizalom erősítésével.

Szociális kompetenciák:

Saját és egymás alkotásainak megbecsülésével, véleményezésével a kölcsönös tisztelet, elfogadás megalapozása, fejlesztése, erősítése.

Saját és egymás munkájának, önmagának és környezete esztétikájának megőrzésével az érzelmi kötődések alakítása.

Az egyéni és együttes munka során a kooperációs készség fejlesztésével az egymástól való tanulás elősegítése, a mássággal való együttélés gyakorlása.

Kognitív kompetenciák:

Az érdeklődés felkeltése a vizuális tevékenységek iránt az alkotás örömeinek megtapasztalásával, élmények biztosításával.

Különböző anyagok, technikák eszközök megismerésével:

Térbeli összefüggés érzékelésének alakítása az érzékelés fejlesztésével.

Szín,- formavilág, képi gondolkodás gazdagítása.

Képi, plasztikai konstruáló képesség kibontakoztatása.

Kéz differenciált mozgásának fejlesztése, finommotorika alakítása.

Szem – kéz konvergenciájának fejlesztése.

Az újra való nyitottság, a felfedezés örömeinek átélése, a kockázatvállalási képesség megalapozása.

A kitartás és monotonia tűrés fejlesztése az újrakezdés lehetőségének biztosításával, feladattudat alakítása.

A méretlátás, a valós tér-, és arányrendszer alakításának segítségével az elvont gondolkodás fejlesztése, világkép formálása.

Egyéb művészeti ágak integrálásával, komplex esztétikai élmény megtapasztalása által a világra való nyitottság megalapozása.

Speciális kompetenciák:

Esztétikai igényesség alakítása a szép fogalmának és tartalmának megéreztetésével.

Fantázia és kreativitás fejlesztése, tehetséggondozás.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

A meglévő adottságokra alapozva az érdeklődés felkeltésével lehetőség és sikerélmény biztosításával képesség fejlesztés.

Összetett, sokszínű nevelési terület, amely magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, konstruálást, kézimunkát, műalkotásokkal való ismerkedést, környezetalakítást. Hozzásegíti a gyermekeket a képzeletük, élmény és fantáziaviláguk gazdagodásához.

Nő önismeretük, önbizalmuk, fejlődnek alkotóképességeik.

Feladatok

Feladatunk, hogy megteremtjük a feltételeket az ábrázoló-és konstruáló képességek fejlődéséhez. Tudatos irányítással alakítjuk ki az ábrázolási szokásokat. Egész nap biztosítjuk számukra a megfelelő eszközöket és a helyet az alkotáshoz.

Felkeltjük a gyermekekben az ábrázolás vágyát, élményekhez juttatjuk őket. A sokféle lehetőség biztosításával sikerélményekhez juttatjuk a gyermekeket. Aktivitásukat felhasználjuk munkánk során, mert ezzel elősegítjük a kreatív magatartás érvényre jutását.

Fontos szempontnak tekintjük, hogy óvodapedagógusaink maguk is szeressenek ábrázolni, aktívan vegyenek részt a gyermekek ábrázolási tevékenységeiben, örömmel rajzoljanak, fessenek, mintázzanak.

Törekszünk az esztétikai környezet kialakítására, a természetes anyagok használatára, a csoportszoba ízléses dekorálására.

Kihasználjuk a gyermekek szépség iránti vonzódását. Valamennyi munkájukat értéként kezeljük. Lényeges, hogy önbizalmukat dicsérettel, buzdítással, ötletadással erősítjük.

Munkánk során igazodunk az egyes gyermekek fejlettségi szintjéhez, a váratlan helyzetekhez. Segítjük őket a saját kifejezőmódjuk érvényesítésében.

Az irányított szemlélődés, rácsodálkozás, felfedezés lehetőségével készítjük a gyermekeket a jelenségek formái, színbeli tulajdonságainak megfigyeltetésére.

A technikák kiválasztásánál figyelembe vesszük a csoport fejlettségi fokát. Kézimunkához olyan biztonsági eszközöket adunk, amelyekkel örömtelivé válik a munka. A barkácsoláshoz külön sarkot alakítunk ki.

Az udvari lehetőségeket egész évben kihasználjuk.

Tevékenységek

Változatos tevékenységek által kell fenntartanunk a gyermekek ábrázolási kedvét. Közös játékaikhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, ajándékozáshoz, környezetünk szebbé tételéhez készítsenek játékeszközöket, tárgyakat, kellékeket óvodapedagógusaink segítségével.

Jelenítsék meg képi-plasztikai formákban saját élményeiket, eseményeket, mesék, versek, dalok szereplőit. Fontos, hogy minél több tapasztalatot szerezzenek az anyagok tulajdonságairól (nyomhagyás, karcolhatóság, képlékenység). Segítségünkkel vegyenek részt a csoportszoba, óvoda ünnepi díszítésében. Séták, kirándulások alkalmával gyűjtögessenek apróbb természeti tárgyakat, ezeket válogassák, csoportosítsák nagyságuk, színük, felületük szerint. Próbálgassák az anyagok formálhatóságát nyomkodással, gyurkálgatással, mintázással, karcolással, tépéssel.

Fontos, hogy természet után, emlékezet után, elképzelés után is hozzanak létre alkotásokat. Különböző anyagokból tárgyak, elemek felhasználásával kisebb és nagyobb méretű térbeli alakzatokat hozzanak létre, ezáltal szerezzenek térbeli tapasztalatokat. Nézegessenek mű- és népművészeti alkotásokat, művészeti albumokat, látogassanak el kiállításokra, könyvtárba.

Figyeljék meg a környezetükben található esztétikus jelenségeket.

Munkáikban jelenjenek meg a hagyományok, népszokások, népművészeti elemek.

Fejlődés jellemzői

Óvodáskor végére éri el, hogy élményeiket, képzeletüket, elképzeléseiket a képi kifejezés változatos eszközeivel legyenek képesek megjeleníteni. Színhasználatukban érvényesítsék kedvelt színeiket.

Forma- és emberábrázolásuk során legyenek képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket. Tudjanak formákat mintázni, önállóan alkalmazzák a megismert technikákat. Irányításunkkal önállóan díszítsenek tárgyakat. Készítsenek önállóan és csoportmunkában is egyszerű játékokat, kellékeket, bábokat. Bátran, ötletesen vegyenek részt az építésben, téralakításban.

A gyermekek térben, mozgásban, történésben tudják megjeleníteni a különböző dolgokat.

Módszertani alapelvek

Szem előtt tartjuk, hogy az ábrázoló tevékenység célja az örömteli cselekvés. Lehetővé tesszük, hogy alkotó tevékenységük játékokra épüljön.

Oldott csoportléggé válnak a hatékony, sokrétű tevékenység érdekében.

Arra ösztönözzük őket, hogy alkotásaikban az egyéni kifejezésük, színhasználatuk érvényre jusson. Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek alkotókedvének kibontakoztatásához teljes önállóság szükséges, segítjük őket abban, hogy bármikor kipróbálhassák képességeiket.

Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek saját szintjükön, saját elgondolásaik szerint, saját élményeiket újra alkothassák.

Arra törekszünk, hogy az önfejlesztés a gyermeki fejlődés mozgatórugójává váljon. Biztosítjuk a segítségadást, útmutatást ebben a folyamatban.

A környezetalakító munkákban érvényesítjük a fokozatosság elvét.

Érvényesítjük annak lehetőségét, hogy a vizuális- és munkatevékenységek összekapcsolódhassanak, pl.: ünnepek, évszakok, barkácsolás, kézimunka.

Kapcsolata más nevelési területekkel

A vizuális nevelés szorosan kapcsolódik a játékokhoz a konstruálás, környezetalakítás kapcsán. A környezet megismerésére neveléssel a színek, formák, jelenségek megfigyeltetése terén fonódik össze.

A matematikai neveléssel a téri viszonyok, síkformák tapasztalása útján van kapcsolatban.

Az anyanyelvi neveléshez elsősorban a szavak mögötti képzettartalom formálódásával járul hozzá.

Az ábrázoló tevékenységhez kapcsolódó beszéd ösztönzésével a mesék, versek képi megjelenítésével sokoldalúan fejlesztjük a gyermekek nyelvi kifejezőképességét.

3.4.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Óvodánkban a népi gyermekdalok, népi játékok, kortárs művészeti alkotások, éneklés, énekes játékok, zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek.

Fontos eszközül szolgálnak a zenei képességeik, és kreativitásuk alakításában.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, ritmus, mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógusaink figyelembe veszik a nemzeti, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

Az ének zene, énekes játék hatása a gyermek nyelvi-kommunikációs fejlődésére.

Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel. Beszéd és zenei hallás fejlesztése.

Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, beszédhibák javulása.

Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).

Személyes kompetenciák:

Az éneklési kedv felkeltésével az öröm átélésének-, gátlások oldásának biztosításával a belső motiváltság és önkifejezés segítése és önismeret alakítása.

Szociális kompetenciák:

A különböző zenei műfajokhoz és tevékenységekhez kapcsolódó magatartásformák elsajátításával szokásalakítás.

A társ vezető szerepének elfogadásával, az irányítási-, szerepvállalási készség fejlesztésével az önállóság erősítése, a kooperációs készség alakítása.

A játékok és élmények komplexitásának biztosításával esztétikai fogékonyság megalapozásával érzelmi nevelés.

A mozgás- ritmus- zene csoportos átélésével az esztétikai élmények megsokszorozásával csoportkohézió alakítása, közösségi nevelés, humorérzék fejlesztés.

Egyéni képességek figyelembevételével, differenciált feladatadással a másság elfogadásának erősítése, toleranciafejlesztés.

Kognitív kompetenciák:

Változatos mozgás- és térformák alkalmazása során mozgásigény kielégítése, a téri tájékozódás és mozgáskoordináció fejlesztése.

Eszközök, hangszerek megismerésével, használatának és használhatóságának elsajátításával a percepció, az ismeretek és a zenei képességek fejlesztése.

Változatos zenei élmények-, és tevékenységek által hallás és ritmusérzék fejlesztés.

A zenehallgatási élmény igényének kialakításával a kivárási és figyelemkoncentráció fejlesztése.

Az ismeretek felidézésével és reprodukálásával emlékezet fejlesztése.

A nemzeti anyanyelv sajátosságainak, népi jellegzetességeinek megismerésével nemzeti identitástudat alakítása.

Speciális kompetenciák:

A kreativitás, improvizáció és egyéni képességek kibontakoztatásának lehetőségével alkotókedv felkeltése, tehetséggondozás.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

Élmények biztosításával az érdeklődés felkeltése, a zenei tevékenység örömeinek közös megélésével az önkéntesség elérése.

Feladatok

Feladatunk a zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése.

Szívesen vesszük a gyerekek ötleteit, új elképzeléseit, változatos dallamfordulatok kitalálásával magunk is mintát kínálunk.

A gyermekek zenei nevelését hároméves távlatban tervezzük meg, szem előtt tartva az egyéni képességek kibontakozását, és a csoport fejlettségi szintjét.

Az éves fejlesztési terveket egymásra építjük.

A foglalkozásokra tervszerűen, egy meghatározott zenei feladattal készülünk fel.

A dalanyagot lehetőleg összehangoljuk a zenei feladattal.

A feladatot, a kezdeményezés módját, az új anyagot, az ismétlődő játékokat, és a zenehallgatást megtervezzük. Követjük a fokozatosság elvét a zenei anyag feldolgozásában, a zenei képességek fejlesztésében. Biztos zenei kultúrával rendelkezünk. Legalább egy hangszeren jól és biztonságosan játszunk. Élményekhez juttatjuk a gyermekeket, felkeltjük zenei érdeklődésüket, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Tevékenységek

Játékidőben, mozgás közben szövegeket, dallamokat ismétlegessenek spontán, játsszanak a hangokkal, a hangok lejtésével. Gondolataikat fejezzék ki ösztönös módon, érzelmi indítékból fakadó énekléssel is. Sokat énekelgessenek szabadidőben is, a már ismert játékaikat énekeljék és játsszák el.

A játékból fakadó egyszerű „tánc „- mozdulatokat tudják az énekléshez kapcsolni. Maguk is találjanak ki játékokat az énekhez, ötleteket adjanak mozgásmotívumokra, énekes beszédre. Találjanak ki dallamokat, énekelve meséljenek, bábozzanak. Használják az ütőhangszereket.

Fejlődés jellemzői

A gyermekek tudják a mondókákat, 6 hang terjedelmű dalokat, és 5-6 alkalmi dalt tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni. 10 dalt olyan biztonsággal énekeljenek, hogy egyénileg is tudják elkezdni. Ismerjék a magas és mély hang közötti különbséget. Tudják térben kézzel mutatni.

Felelgetős játékokat két csoportban folyamatosan, az óvodapedagógus segítségével nélkül is tudják elénekelni. Ismerjék a halk és hangos közötti különbséget, tudjanak halkan, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni.

Ismerjék fel a dallamot dúdolásról, sajátos kezdő vagy záró motívumairól.

Ismerjék fel és különböztessék meg a környezetük és a természet hangjait, a hangszínek finom eltéréseit zörejen, beszédhangon egyaránt. Ismerkedjenek eredetiben néhány hangszerrel. Különböztessék meg az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. A jól ismert mondókákat, dalokat jellegzetes ritmusok alapján ismerjék fel. Szöveges ritmusmotívumokat tapsoljanak vissza.

Hasonlítsák össze és énekléssel, mozgással mutassák be a normál tempónál gyorsabbat és lassabbat.

Egyöntetűen járjanak körbe szép testtartással, kézfogással.

Az egyszerű játékos, táncos mozgásokat motívumnyi ismétlődő szakaszokkal szépen formálják meg (pl.: dobbantás, koppantás, átbújás, párválasztás, páros fogás, kifordulás, köralakítás).

Legyenek képesek egyensúlyváltást kívánó mozgásokra (kilépés, dobbantás, sarokkoppantás, zárás, forgás, egyedül, társsal, egy kézzel - két kézzel).

Alakítsanak ki térformákat (kör, csigavonal, hullámvonal, lánc).

Használjanak ütőhangszereket.

Az óvónő énekelt kérdésére egyenként énekelve válaszoljanak. Találjanak ki a dalokhoz játékos mozdulatokat.

A bemutatott élőzenét, a hangulatban egymástól eltérő népdalokat, valamint műzenei szemelvényeket figyelmesen hallgassák.

Módszertani alapelvek

- Elősegítjük a zenei nyelv kialakulását.
- Folyamatosan szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni képességeit, alkalmazkodunk a gyermekek egyéni tempójához.
- Elősegítjük a gyermekek önállóságát.
- Törekszünk a zenei alkotókedvük fejlesztésére.
- Érvényesítjük a játékosságot és fokozatosságot, ügyelünk arra, hogy az óvodapedagógusi modell meghatározó.
- Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek az elérhető helyen lévő hangszerekkel bármikor zenei élményhez jussanak.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Szorosan kapcsolódik az irodalmi, matematikai, környezet megismerésére nevelés, a vizuális és testnevelés hasonló területeihez.

Az anyanyelvi neveléssel pedig alapvető és átfogó kapcsolatot mutat (hangképzés, hangsúly, hangerő, szókincs bővítés a zenei neveléshez szükséges fogalom párok ismerete).

A zenei nevelés elősegíti a gyermekek gátlásainak feloldását, közösségi érzésük és magatartásuk kedvező alakulását.

Megmutatkozik a zenei nevelés hatása testtartásukban, esztétikus, rendezett mozgásukban is.

3.5. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezetről, a helyi hagyományokról.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz szükségesek.

Óvodapedagógusaink lehetővé teszik a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítanak a tapasztalat – és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára, a biztonságos életvitel szokásainak alakítására, a gyermekek önálló véleményalkotására.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a külső világ tevékeny megismerésében:

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a beszéd gyakorlása.

Személyes kompetenciák:

A természeti és társadalmi környezet megismerésével pozitív érzelmi viszony, kötődések kialakítása.

Az énkép és a reális önértékelés megalapozásával, a szabad véleménynyilvánítás lehetőségével az ítéletalkotás képességének erősítése.

Pozitív megerősítéssel önbizalom növelése, önállóság segítése, döntésképesség erősítése.

Szociális kompetenciák:

A szűkebb és tágabb környezet közvetlen tapasztalati úton történő megismerésével, a környezettudatos viselkedés alakításával az élethosszig tartó tanulás megalapozása.

A kulturális környezet megismerésével, a szokások, ünnepek átélésével, a hagyományok ápolásával a csoportkohézió erősítése, a nemzeti identitástudat megalapozása.

A siker egyéni- és közösségi szintű átélésével a kooperatív tanulás kialakulásának segítése.

Kognitív kompetenciák:

Érzékelés, észlelés fejlesztése a tapasztalatszerzés és élményszerzés által.

Megfigyelőképességük, emlékezetük, gondolkodási műveleteik fejlesztése a problémahelyzetek felismerésével, megfogalmazásával és megoldásával.

Ok- okozati összefüggések felfedezésével és elemi következtetések levonásával a logikus gondolkodás fejlesztése.

Hasonlóságok, különbözőségek, azonosságok felismerésével az analizálás, szintetizálás és általánosítás képességének fejlesztése, szám- és mennyiségfogalom alakítása.

A felfedezési tanulás biztosítása közvetlen tapasztalatok, élmények, lehetőségek által, a gyermek természetes kíváncsiságára és érdeklődésére alapozva.

Változatos probléma és tapasztalási helyzetek megteremtésével, a tanulási motiváció felébresztésével és fenntartásával a tudástartalmak megváltozott körülmények között történő alkalmazási lehetőségének biztosítása.

Próbálkozás, hibajavítás lehetőségének biztosításával a kreativitás,- problémamegoldó képesség fejlesztése, sikerélményhez juttatás.

Speciális kompetenciák:

A matematikai képességek kibontakoztatása differenciált feladatadással, tehetséggondozás.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyerekre vonatkozó feladatok:

A beszédértés fejlesztésével a meglévő tudástartalmak bővítése, új ismeretek nyújtása élmény és tapasztalatszerzés útján, sikerélmény biztosításával.

Feladatok

Munkánk során a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk.

A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példamutatással. Igyekszünk megerősíteni bennük, hogy milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából.

A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik, legtöbb esetben a szabad természetben vagy az óvoda környezetében, udvarán.

Legfontosabb feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekeket azzal a természeti környezettel ismertessük meg, amelyben élnek.

Felhívjuk figyelmüket annak értékeire és szépségeire. Ez képezi majd az alapját a később kialakuló természetszeretetüknek.

A fák, virágok apró kis állatok sok ismeretet, feladatot jelentenek a gyermekek számára. A séták, kirándulások, az óvoda udvarán vagy a természetsarokban végzett tevékenységek által tanulási, tapasztalási lehetőségeket kínálunk a gyermekeknek. Már az óvodában felkészítjük a gyermekeket arra, hogy társadalomban élünk, ami közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. Megérezzük, hogy különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. A tolerancia, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak elfogadása, tiszteletben tartása nélkülözhetetlen.

Az emberek tisztelete és szeretete hozzájárul a kiegyensúlyozott élethez.

Az életfolyamatok újrarájátszása elősegíti a gyermekek szocializálódását, ezért megfelelő feltételeket teremtünk a tevékenységekhez.

A testápolás, közlekedés, család témakörök feldolgozásával hozzájárulunk a környezetben található szabályok megismertetéséhez.

Fontos feladatunknak tartjuk a közvetlen környezet esztétikus kialakítását, a csoportszobák egyszerű és célszerű dekorálását, zöld növényekkel való ellátását.

Az óvoda udvarát úgy alakítjuk ki, hogy helyet kapjanak a virágládák, füves területek, díszcserjék, koronás fák.

Felmérjük a helyi adottságokat, tájékozódunk arról, hogy milyen területek vannak az óvodához közel, de legalább elérhető távolságban, pl.: kis erdő, park, játszótér.

Igyekszünk kihasználni a Kiskunsági Nemzeti Park közelségét, valamint az adott falusi környezetet (állattartás, növénytermesztés, szőlőművelés).

Megünnepeljük a föld és víz valamint az állatok világ napját.

Tevékenységek

A gyermekek tapasztalatszerzését sokszínű tevékenység biztosításával érjük el. Szimulációs játékokat teremtünk számukra, amelyek alkalmasak a tevékenységek, helyzetek megjelenítésére.

A gyűjtőmunkák által gazdagítjuk a természetsarkot, alkalmat teremtünk a beszélgetésre, tapasztalatok feldolgozására.

Rendszeresen végeztetünk összehasonlító elemzéseket, ezek által bővülnek ismereteik, fejlődnek problémamegoldó képességeik.

A séták, kirándulások során végzett megfigyelések hozzájárulnak ismereteik elmélyüléséhez.

Az udvaron, csoportszobában biztosítjuk számukra azokat a tevékenységeket, amelyekkel aktívan hozzájárulnak környezetük formálódásához.

A gyermekek pozitív viselkedési normákat, szokásokat képviseljenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetben, az óvodában, a játszótéren, a közlekedési útvonalakon, a családban.

Fejlődés jellemzői

Az óvodáskor végére jól tájékozódjanak térben és időben, ismerjenek fel bizonyos összefüggéseket. Ismerjék lakásuk címét, szülei foglalkozását.

Tudjanak különbséget tenni az évszakok között, nevezzék meg jellegzetességeiket. Ismerjék fel a napszakokat.

Ismert tárgyakat, jelenségeket külső jegyeik, rendeltetésük szerint tudjanak összehasonlítani. Ismerjék fel és nevezzék meg környezetük színeinek sötét és világos változatait.

A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően sorolják fel.

Legyenek igényesek testük tisztaságára.

Ismerjék a vízi, szárazföldi és légi közlekedési eszközöket.

Az elemi közlekedési szabályokat tartásuk be.

Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismerjék meg a növényekkel kapcsolatos munkákat (szántás, szüret, aratás).

Általuk ismert állatokat csoportosítsák aszerint, hol élnek.

Végezzenek összehasonlítást külső jegyeik és hasznosságuk alapján.

Váljanak képessé a fogalomalkotásra. Védjék és óvják az élő környezetet.

Módszertani alapelvek

- A szülőkkel együtt törekszünk arra, hogy elsajátítsák a helyes viselkedés és együttélés elemi szabályait.
- Elősegítjük az egyéni képességek kibontakoztatását, az egyéni fejlődés ütemének szem előtt tartásával.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelő szinten értsék a természetben lezajló folyamatokat, történéseket.
- Munkánkban érvényesítjük a természetben lejátszódó folyamatok empirikus feltárását, a köztük lévő összefüggések minél mélyebb, sokoldalúbb megértését.
- Tudatos célszerű munkával neveljük őket a környezetvédelemre.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Szoros kapcsolatban áll a közösségi neveléssel, a társadalmi környezethez való alkalmazkodás, tanulás területein.

A vizuális neveléssel a környezet megismerése, esztétikai hatása, ábrázolásban való megjelenítése és a színek által.

A zenei neveléssel a népszokások, zenei hagyományok útján.

A matematikai neveléssel azáltal, hogy a környezet tárgyainak, jelenségeinek tulajdonságait, számosságát, formáját folyamatosan tapasztalják a gyerekek.

Fontos kapcsolata van az anyanyelvi neveléssel, tapasztalatszerzés közben fejlődik a gyermekek nyelvi kifejezőképessége, szókincse.

A gondozási teendők végzése közben elmélyülnek bennük a testrészekkel, érzékszervekkel kapcsolatos ismeretek.

3.5.1. Matematikai nevelés

Feladatok

A matematikai nevelés meghatározó szerepet kap a gyermekek képességeinek fejlesztésében elsősorban a következő területeken:

Tapasztalás: Érzékelés, észlelés, megfigyelés útján.

Emlékezés: Mozgásos, cselekvéses, képi emlékezés, szóhasználatra, módszerre emlékezés, élmények felidézése.

Megértés: Azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése, állítások, kérdések, utasítások megértése.

Konstruálás: Szabad és egy-egy feltételnek megfelelő alkotások, formák, mennyiségek, összességek előállítása, megkeresése.

Ítéliképesség területein: Annak megítélése, hogy egy tulajdonság igaz vagy hamis egy adott tárgyra, összességre, hogy egy összefüggésnél fennáll-e az adott tárgyak, személyek, összességek között, hogy egy konstrukció eleget tesz-e az adott feltételeknek, hogy egy állítás igaz-e konkrét helyzetben.

Feladatunk a nevelés és fejlődés optimális feltételeinek biztosítása.

Ennek alapja, hogy építünk a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére és az önálló problémamegoldás iránti igényre.

Kedvező helyzeteket teremtünk a tapasztalatszerzésben, az élmények gyűjtésében, ehhez elegendő időt biztosítunk minden gyermek számára. Törekszünk a zavartalan kapcsolattartásra a tájékozódás idején, a feladat megértésekor, a megoldás keresésénél és végrehajtásánál, a közös munka értékelésénél, javítgatásánál.

Fejlesztjük egyéni megismerő erőiket, problémalátásukat, problémamegoldó képességüket, összehangolva a csoport egészének fejlesztésével.

Biztosítjuk a matematikai jellegű tevékenységet.

Tevékenység

Tárgyak, személyek összehasonlítása szabadon és egy-egy kiemelt, megnevezett tulajdonság szerint.

Tárgyak, személyek szétválogatása (osztályozása): saját szempont szerint, megnevezett, ismert tulajdonság szerint, elrontott válogatás javítása.

Mások válogatásának folytatása felismert szempont szerint.

Tárgyak, személyek, halmazok sorba rendezése, mennyiségi tulajdonságaik szerint. Sorozatok készítése. Sorszámok.

Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása szavakban, összehasonlítás szabadon, egyszerű megállapítások megfogalmazása.
Megállapítások igazságának eldöntése. Irányított összehasonlítások.

A számfogalom előkészítése. Mennyiségek összemérése: ismerkedés az összemérés eszközével, módjával. Tárgyak összemérése hosszúságuk, tömegük, űrtartalmuk szerint. Halmazok összemérése.

A több- kevesebb fogalmának pontosabbá tétele, a párosítás segítségével.

Az ugyanannyi szó értése és használata párosítás eredményeként.

Kis számok összkép alapján: a kettő, a három az egy és a semmi észlelése, felismerése, megnevezése, megszámlálás nélkül, összkép alapján.

Megszámlálás, leszámlálás, a gyermekek és a csoport fejlettségének megfelelően.

Hosszúság és magasságmérés egységgel: kirakott egységek megszámlálása.

Tapasztalatok a geometria körében: építések, alkotások szabadon és másolással.
Papírnyírás szabadon: síkbeli alkotások fantázia szerinti különféle mozaiklapokból. Szabad alkotások, másolások gyöngykirakóval.
Alkotások fonalakból, szívószálakból.

Építőelemek, építmények összehasonlítása, szétválogatása különféle geometriai tulajdonságok alapján. Tevékenységek tükörrel.

A test személyi zónájának, az „oldalosság”-nak tanulása.

A térészlelés-térbeli viszonyok felismerése.

Tájékozódás a térben és egyszerű esetben, a síkban ábrázolt világban.

Irányok egyeztetése és megkülönböztetése, követése mozgásokkal.

Az alapvető téri irányok megismerése a körülötte lévő tárgyakkal.

A téri viszonyokat jelentő verbális kifejezések elsajátítása, „labirintusban” való tájékozódás.

Fejlődés jellemzői

A gyermekek legyenek képesek arra, hogy kérdéseinket, gondolatainkat megértsék, kövessék. Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondják. Egymás állításainak igazságát ítélik meg, beszéljék meg, esetenként javítsák saját tévedéseiket. Általában szívesen vállalkozzanak a felvetett vagy felismert problémák megoldására.

Képesek legyenek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés végzésére. Összehasonlításaikat szóban is fejezzék ki és mások megállapításainak igazságát ítélik meg. Értsék és helyesen használják az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat. Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudjanak mérni, az összemérés alapján helyes megállapítást tudjanak tenni.

Össze tudjanak mérni két halmazt párosítással az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is. Elő tudjanak állítani különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat.

Legyenek képesek szétválogatásukra és egyszerű tulajdonságaik megnevezésére. A tükörrel való tevékenységük tapasztalat- és élményszerzésre szolgáljon.

A térben való tájékozódásban legyen elérhető a jobbra- balra irányok és állások megkülönböztetése, értsék és tudják követni az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat (pl.: alá, fölé, közé, alatt, fölött, között).

Tudjanak elmesélni tevékenységről, történésekről, képről egyszerű darabszámmal is kapcsolatos történeteket, az elmondott történetet eljátszással, kirakással, rajzzal tudják megjeleníteni.

Módszertani alapelvek

- Folyamatosan szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni különbségeit.
- Alkalmazkodunk a gyermekek egyéni tempójához.
- Biztosítjuk hogy az óvodánkba járó gyermekek egyéni képességeik alapján célirányos nevelést kapjanak.
- Lehetővé tesszük a gyermeki személyiség kibontakozását.
- Erősítjük a csoporttudatot, így a közös feladat közös élményt jelent a gyermekek számára.
- Törekszünk arra, hogy a tapasztalatszerzés természetes környezetben történjen, mivel így a legeredményesebb.
- A matematikai nevelés szempontjából törekszünk arra, hogy a problémahelyzet és a probléma megoldására irányuló tevékenység önmaga is motiváljon.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Szoros a kapcsolat a matematikai nevelés és a nevelés többi területe között. Ebben kiemelkedik a környezet megismerésére nevelés, amely segíti a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozását, és ezzel segíti értelmi és érzelmi fejlődését.

A külső világ megismerésére nevelés területén: a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket szerez a gyermek.

Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéző képessége, fejlődik tér, sík és mennyiségsszemlélete.

A matematikai jellegű tevékenységek útján is fejlődik a gyermekek közösségi érzése (a társak munkájának megfigyelése, gondolataik, szavaik követése, megértésükre törekvés, segítségnyújtás, közös, mikro csoportos , páros munka), a munka megbecsülése, szeretete, a gyermekek önismerete, önbizalma, akaratereje.

Fejlődik a gondolatok tevékenységgel és szóval történő kifejezőképessége.

3.6. Mozgás

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, testi képességüket, ellenálló képességüket.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában.

Az óvodáskor a természetes hely, - helyzetváltoztató,- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

Mindezek hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez. A spontán, szabad játékba ágyazott mozgástevékenységekre, az egészségfejlesztő testmozgásra, az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Törekedni kell a mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

A mozgásos játékok, tevékenységek rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a koordinációs képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére.

A komplex testmozgások hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére, mint a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.

Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában.

Az óvodai nevelésünk minden napján lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára, hogy részt vegyenek a játékos mozgásokban.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgás tevékenységekben:

A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülése a szókincsbe, a mozgásformák megnevezésével.

Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

Személyes kompetenciák:

A mozgás iránti vágy kibontakoztatása és a mozgás öröme átélésének biztosítása, a mozgás egésznap tevékenységekbe való beépülésével, sikerélmény és pozitív megerősítés által.

Az önkéntességre és aktivitásra alapozva a reális énkép alakulásának segítése, saját mozgásképességük megismerése által.

Az egyszerre történő gyakorlatvégzéssel a mozgás esztétikájának megéreztetése, az önfegyelem fejlesztése.

Szociális kompetenciák:

A közösségi mozgásélmények által a szerepmegosztás, szabálytudat és konfliktuskezelés fejlesztése, közösségi nevelés.

Versenyhelyzetek által a szorongás, lelkesedés, siker megélése, a kudarc, vereség tűrése, mások vereségének és győzelmének tolerálása, szabályok betartása és a fegyelem fejlesztése.

Az utánzóképeség fejlesztésével, együttműködés biztosításával, a csapatszellem formálódása és az egymástól való tanulás megalapozása.

Kognitív kompetenciák:

A belső motivációra alapozva, a természetes mozgások gyakorlásával optimális terhelés biztosítása, állóképesség, terhelhetőség, koordináció, kondíció, ritmus-, és egyensúlyérzék fokozása.

Mozgásbiztonság, mozgásügyesség és mozgáskoordináció alakítása a nagymozgások gyakorlásával, edzés, erőnlét, gyorsaság fokozása.

Szem-kéz, szem-láb koordinációjának működtetésével, a finommotorika, a téri tájékozódás és dominancia kialakulásának segítése, a testséma fejlesztése.

Változatos mozgáshelyzetek biztosításával helyzetfelismerő-, döntési-, alkalmazkodóképesség és kitartás fejlesztése.

A gyakorlás lehetőségének biztosításával a konvertálható tudás elsajátítása. Utasítás és szóbeli leírás után történő feladatvégzéssel rövidtávú memória fejlesztése, szövegértés fokozása.

Speciális kompetenciák:

A zenére, ritmusra történő mozgás lehetőségének biztosításával kreativitás, ritmusérzék, improvizációs készség fejlesztése, érzelmi, esztétikai nevelés. Versenyhelyzetek megteremtésével, differenciált feladatadással a speciális egyéni képességek kibontakoztatásának biztosítása, tehetséggondozás.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyermekekre vonatkozó feladatok:

Egyéni szinten - A meglévő képességekre alapozva, saját mozgásképességének megismerésével testséma fejlesztése.

Közösségi szinten - A társak mozgásképessége megismerésének segítségével a másság elfogadásának kialakítása.

Feladatok

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében megteremtjük azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró és alkalmazkodóképességét.

Alapvető feladatunk a jó levegőjű, tiszta környezet, a szabadtéri gyakorlólé hely előkészítése, rendjének fenntartása. Fontos a megfelelő öltözék biztosítása minden gyermek számára.

A testnevelés két formáját alkalmazzuk, a mindennapos testnevelést és a testnevelés foglalkozásokat.

Biztosítjuk a mozgási lehetőségeket a gyermekek számára.

Mindig tekintettel vagyunk az időjárásra.

Tevékenységek

Játszanak szerep – és utánzó játékokat, futójátékokat, fogásmódok változtatásával, szabályjátékokat: fogójáték két fogóval, váltóversenyeket, labdajátékokat, egyéb játékokat az évszaknak megfelelően.

Gimnasztika: végezzenek szabad-páros, társas - továbbá kéziszersz- gyakorlatot és padgyakorlatot. Ismerjenek különböző testhelyzeteket, kartartásokat.

Végezzenek kar-, törzs-, és lábmozgásokat.

Járjanak természetes módon és az irányok változtatásával, továbbá csigavonalban, nyolcasban.

A talp külső élén, guggolásban és feladatokkal, dobszóra majd zenére. Végezzenek távol és magasugrást néhány lépés nekifutással. Fussanak természetes módon, járásnál megismert alakzatokban. Másszanak a hely - és helyzetváltoztatás különböző formáival. Talicskázzanak combfogással. Guruljanak a test hossz tengelye körül, magas tartásba emelt karral. Végezzenek gurulóátfordulást terpesz-, zárt-, guggoló állásból. Egyensúlyozzanak különböző szereken. Dobjanak kétkezes alsó és felső dobással különböző nagyságú és súlyú labdával. Dobjanak távolba kislabdával. Vezessék a labdát járás, lassú és gyors futás közben. A labdát vezessék két párhuzamos vonal, pad mellett. Végezzenek csúszó, mászó, kúszó gyakorlatokat. Ismerjék a jobb és bal oldaliság fogalmát. Gyakorolják az adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzeteket (szék, pad, asztal alkalmazható).

A mindennapos testnevelés megalapozza azt az igényt, hogy mindennap rendszeresen mozogni jó és szükséges. A rendszeresen ismétlődő hatások együttesével eredményesen szolgálja a kötelező testnevelési foglalkozásokat. Tartásjavító tornát és lábboltozatot erősítő gyakorlatokat is végezhetnek. Középpontban a mozgásos játék áll. A mindennapos testnevelés néhány egyszerűbb gyakorlatát időnként zenére is végezhetik a gyerekek.

Fejlődés jellemzői

Növekedjen teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettség, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válják mozgásuk. Mozdástapasztalataik az egyensúlyozásban és ugrásban növekedjenek. Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak. Fejlődjék tér és idő tájékozódó képességük. Egyéni, csoportos, sor-és váltóversenyt játszanak az óvodapedagógusok segítségével és a szabályok pontos betartásával. Értsék meg az egyszerű vezényszavakat. A természetes járást ütemes járással váltakoztassák. Állórajtból indulva 20-30 métert fussanak. Talicskázzanak combfogással. Egyensúlyozzanak padmerevítő gerendán. Hátsó függőállásban végezzenek lábmozgást. 6-8 lépés nekifutással tetszés szerinti akadályt ugorjanak át. Ugrásukat a talajéréskor tudják fékezni. Kislabdát hajítsanak távolba. Labdát vezessenek helyben.

Módszertani alapelvek

- Lehetőséget biztosítunk a gyermekek mozgástapasztalatainak rendszeres bővítésére. Erősítjük a szép mozgás iránti vonzalmukat.
- Szem előtt tartjuk, hogy a testnevelés legértékesebb anyagai a játékok.
- Megteremtjük az optimális feltételeket, melyek elősegítik a biológiai fejlődésüket.
- Törekszünk arra, hogy a módszerek alkalmazásában az utánzó, a játékos és az utasításra történő formák domináljanak.
- Munkánkban érvényesítjük, hogy a gyakorlatok ismertetése könnyed, felszólító jellegű, tevékenységre készítető, a gyermekekhez közvetlen hangon szóló legyen.
- Lelkesítjük, engedjük, sőt tanítjuk a gyermekeket örömeik kifejezésére, segítünk nekik a kudarcok elviselésében.

Kapcsolat más nevelési területekkel

A testnevelés fontos szerepet játszik az egészség megóvásában.

A gondozás, egészséges életmódra nevelés hatását felerősíti, kiegészíti.

A mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben és időben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, így támaszkodik, illetve előkészíti a vizuális, a matematikai, a zenei és környezet megismerése, a nevelés fontos, kapcsolódó feladatait, ezzel is fejleszti a gyerekek személyiségét.

A közösségi élet alakulásához is fontos tulajdonságokat fejleszt.

IV.

Pedagógiai Programunk feltételrendszere

1. Személyi feltételek:

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcs szereplői az óvodapedagógusok, akiknek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt jelent a gyermekek számára, jelenlétük a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Az óvodapedagógusok és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelésünk eredményességéhez. A gyermek - dajka kapcsolatot pozitív attitűd jellemzi.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli.

Óvoda személyi adottságai	Jelenleg / fő /	Iskolai végzettség
Pedagógiai képesítéssel rendelkező pedagógus munkát végző főállású óvodapedagógus, a vezetővel együtt	17	Főiskola + 15 szakvizsga
Gyógyypedagógus	1	Főiskola + szakvizsga
Pedagógiai munkát segítő főállású dajka	7	8 fő érettségi
Pedagógiai asszisztens	1	érettségi
Óvodatitkár	1	érettségi
konyhai mosogató - tálaló	2	érettségi + szakács végzettség
Összesen	29 fő	

Szakvizsgák megszerzését tervezzük az alábbi területeken: zene-tánc, ének- népi játékok, bábjáték

Tervezett továbbképzések: Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, Egyéni képességfejlesztő játékok készítése

Önképzési anyag: Óvodai Nevelés Országos Alapprogram, Pedagógiai Program, Kompetencia alapú program

2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az épületet, udvart, berendezéseit oly módon alakítottuk ki, hogy szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretüknek és biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, lehetővé teszi mozgás-és játéki igényük kielégítését.

A tárgyi felszereléseket a gyermekek számára hozzáférhető módon helyeztük el. A Pedagógiai Program alkalmazásához a jelenlegi helyiségek száma és felszereltsége megfelelő és elegendő.

A továbbiakban a szinten tartás érdekében szükséges a tárgyi feltételek folyamatos bővítése.

ESZKÖZÖK

Hiányzó eszközök, felszerelések megnevezése	Hiányzó darabszám	Egység ár	Összesen	Hiány megszüntetésének tervezett éve
Kerti asztal / fa /	10	12. 000	120.000	2017
Kerti pad / fa /	20	6. 000	120.000	2017
Takaróháló	5	10.000	50.000	2016
Öltözőszekrények	10	28.000	280.000	2016
Asztalterítő	60	800	48.000	2016
Udvari mozgásfejlesztő fajtátékok bőv. cseréje			500.000	Folyamatos
Fektető ágyak + vászon	50	16.000	800.000	2017

Az eszközök beszerzése elsősorban alapítványi és pályázati összegből történik.

V.

AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKA ÍRÁSOS DOKUMENTUMAI

1. Az Óvodai Nevelési Országos Alapprogramja
2. Az Óvoda Pedagógiai Programja
3. Az intézményvezető éves pedagógiai működési munkaterve
4. Munkaközösség terve
5. Fejlődési naplók
6. Felvételi és mulasztási napló
7. Csoportnapló

A gyermekcsoport nevelési programja

Megnevezés	időkeret
Beszoktatási terv	szeptember hónapra / csak az érintett csoportokban kell /
Szokás és szabályrendszer	I. félév: szept.01- jan.31-ig II. félév : febr. 01- máj.31-ig
Eseményterv, programterv	havonta
Tevékenységi rendszer terve	havonta

ÖSSZEGZÉS

A törvényi előírásoknak megfelelően módosított programunkkal; az abban megjelölt célok, feladatok megvalósításával a nevelőtestület kompetencia alapú pedagógiai szemléletével, a fenntartó támogatásával, a tárgyi és személyi feltételek szinten tartásával, fejlesztésével biztosítottnak látjuk a hatékony óvodai nevelést.

Szabadszállás önkormányzatának óvodaügy iránti érzékenységében, a családok együttműködésében, a helyi társadalom szervezeteinek, lakosságának kisgyermekek iránti szeretetében bízva programunkat hatékonyan megvalósíthatjuk.

Gyermekeinket az iskolai életre alkalmassá tehetjük, a személyiség kompetenciájukat megalapozhatjuk.

**„ A gyökerek persze nem látszanak,
De tudod, hogy azok tartják a fát!”**

(Görög költő)

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2013. 09.01. - 2018. 08. 31.

A pedagógiai program módosítását indokolja:

- Törvény, jogszabály módosítása.
- Intézmény szervezeti átalakítása.
- A nevelőtestület döntése más program bevezetéséről.
- A nevelőtestület döntése a program egyes részeinek módosításáról.
- Egyéb érdekegyeztető fórum módosító javaslata.

A programmódosítás előterjesztésének szabályai:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének
- Nevelőtestületi értekezleten hozott határozati javaslat

Felhasznált irodalom

Porkolábné Dr. Balogh Katalin- Dr. Páli Judit – Pintér Éva – Szaitzné Gregorits Anna

Komplex prevenciós óvodai program
Budapest, 1996

Pereszlényi Éva – Porkolábné Dr. Balogh Katalin:
Játék - Mozgás – Kommunikáció Óvodai Program
Budapest, 1997

Fábián Katalin:
Tevékenység központú óvodai program
(Pedagógiai Intézet Adatbankjából)

Zilahi Józsefné – Stöckert Károlyné- Dr. Ráczné Dr. Főző Klára:
Óvodai nevelés játékkal, mesével
Sopron 1996

Epochális rendszerű tanulási folyamat az óvodában
Debrecen, 1993

Nagy Jenőné:
Óvodai program készítés, de hogyan?
Országos Közoktatási Intézet, Budapest

Szemán Józsefné dr.:
Útmutató a hátrányos helyzetű cigány gyermekek óvodai neveléséhez
Hajdúböszörmény, 1996

Óvodavezetők kézikönyve IV. kötet
Okker Oktatási Iroda, 1996

Óvodai nevelés Országos Alapprogramja
Budapest, 1996

Óvoda az ezredfordulón
Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Budapest, 1998

A nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelés irányelve. Tervezet
Budapest, 1997. január 17.
Dr. Pereszlényi Éva:

**A játék – mozgás – kommunikáció alternatív óvodai program koncepciója,
kutatási tapasztalatai c. cikk**
Fővárosi Pedagógiai Intézet

Dr. Pereszlényi Éva:

Általános oktatáspolitikai tájékoztató

**Az óvodai nevelőmunka feltételeinek jellemzői a kialakult helyzetet
kikényszerítő külső, belső hatások c. Cikk**
Fővárosi Pedagógiai Intézet

Óvodai Nevelési Program, 1989-es
Országos Pedagógiai Intézet, 1989

Kompetencia alapú oktatási programcsomag

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

**1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi
igazgatásról**

Szabadszállás Város Önkormányzata Közoktatási Intézkedési terv

Helyi Óvodai Program 1998. Szabadszállás

Módosított Helyi Óvodai Program 2003. Szabadszállás

Módosított Helyi Óvodai Program 2008. Szabadszállás

**255/2009. (XI.20.) Kormányrendelet Az Óvodai nevelés országos
alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII.28.) Korm. rendelet
módosításáról.**

**3632012. (XII.17.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos
alapprogramjáról**

**32/2012. (X.8) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai
nevelésének irányelve**

**20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet egészségfejlesztési program 128.§
és 129.§**

1. számú melléklet

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet alapján, a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltak figyelembevételével készítettük el.

I. Általános elvek

Óvodai nevelésünk a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

E nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. Fontosnak tartjuk, hogy a napirend során a gyermekek mindig csak annyi segítséget kapjanak, amennyi a további önálló cselekvéseikhez elengedhetetlen. (környezet kialakítása, szükséges tárgyi feltételek, eszközök)

Az irányelv célja

Az irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek.

Fontosnak tartjuk, hogy az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg, ne terhelje túl őket, és a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások váljanak az óvodánk nevelési programjának tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer - és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségleteik határozzák meg.

A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembe vételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyermek szükségletei szerint.

Az óvodánkban történő együttnevelés során figyelembe vesszük az esetenkénti egyéni fejlesztést.

Habilitáció, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy

teljes körű módosulását, a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

A rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységünk szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek igényeitől függő eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A szokásos differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások meglétét feltételezi.

A rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő munka alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

Óvodai nevelőmunkánk során figyelembe vesszük, hogy a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti. A gyermek iránti elvárást fogyatékosságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, fogyatékossága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és /vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékosságának, pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez gyógypedagógiai végzettségű szakember közreműködése szükséges.

Habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai –orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára , javaslataira kell építeni.

- a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékosságból, fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálására vagy helyreállítására, a meglévő ép funkciók bevonásával
- az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermekek támogatása
- a meglévő ép funkciók bevonása a hiányzók pótlása érdekében
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása
- az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- a fejlesztő eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása

Habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

E tevékenységek végzését meghatározza a fogyatékoság típusa, súlyossága, kialakulásának, diagnosztizálásának a speciális ellátás megkezdésének ideje, a gyermek kora, pszichés és egészségi állapota, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei, a korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete, családi háttere.

Mindezek alapján fejlesztő tevékenységeink magukban foglalják a vizuális, akusztikus, taktikus mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd – és nyelvi készségek , és az értelmi képességek fejlesztését.

A fogyatékosági típusok függvényében egyes gyermekeknél más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmozott fogyatékoság esetén adott gyermekeknél a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lennünk.

Pedagógiai feltételek biztosítása

- a sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- módszerek, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- kompenzációs lehetőségek körének bővítése
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre képesek
- rugalmas szervezeti keretekkel az egyéni foglalkoztatás megvalósítása, külső szakemberek bevonásával
- együttműködés a családdal

Óvodánkban megvalósuló integrált nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű gyermek közösségbe való beilleszkedését elősegíti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésük.

Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, mint részvétet és védettséget.

Ezt szem előtt tartva pedagógiai programunk figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének igényeit, és külön gondot fordítunk arra, hogy e gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez. Munkánkhoz gyógypedagógustól kapunk segítséget.

Közreműködése kiterjed a gyermekeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a folyamatos tanácsadásra, valamint a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére.

Figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletehez igazodó módszerekre, együttműködik az óvodapedagógusokkal, kapcsolatot tart a szülőkkel, segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában.

II. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelésünk során

Testi fogyatékos mozgáskorlátozott gyermek

Ezeknél a gyermekeknél a mozgásszerv rendszer veleszületett vagy szerzett károsodása, funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges bánásmódot meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Az enyhe fokban mozgáskorlátozott gyermekek óvodai nevelése során kiemelt feladatunk a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, a környezet minél sokrétűbb megismertetése, az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerztetése, a megtanult mozgás alkalmaztatása.

Biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret, mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.

A mozgásnevelést az óvodai foglalkozások során valósítjuk meg.

Előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy – és finommozgások célirányos fejlesztésével.

Fejlesztésük a gyógypedagógiai módszerek egyénre szabott kombinációival történik, a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálat segítségével.

Gyengén látó gyermekek

Elsősorban látás útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebbről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a hallási és tapintási megismerésnek is. Gondolkodásukat és beszédfejlődésüket a látási élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Területei:

- látásnevelés, a látás használatának megtanítása a környezetben
- nagymozgás fejlesztése, mozgáskoordináció és mozgásbiztonság
- térbeli tájékozódás a látás felhasználásával

- finommozgás fejlesztése, kézügyesség fejlesztés írás előkészítés
- látás-mozgáskoordináció fejlesztése finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt
- az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése
- a hallási figyelem segíti a tájékozódást, tanulást
- a tapintás által szerzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket

Enyhe fokban hallássérült, nagyothalló gyermekek

A nagyothalló gyermekek az emberi beszédhangok, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek.

Beszédfejlődésük késve, esetenként csak segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a beszédértés, szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása.

A hallássérült gyermekek eredményes fejlesztésének feltétele a környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, a család bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépéskor milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van.

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvodai nevelő munkánkban egész nap megjelenik.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermekek a kortárs csoportban megélnék.

Az integrált óvodai nevelés során gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről is.

Beszéd fogyatékos, súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek

Ezek a gyermekek a szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémájuk, illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási, magatartási zavarai miatt eltérően fejlődnek.

Mindez az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédszervek gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, a szegényes

szókincsben, a beszédmozgásokról szerzett emlékképek felhasználásának hiányában, a grammatikai fejletlenségben, az utánzókéesség gyengeségében nyilvánul meg.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést állítja központba.

Óvodai nevelésünk során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápia alkalmazása segíti a gyermekeket az iskolába lépéshez szükséges fejlettség eléréséhez.

Intézményünkben ezekkel a gyermekekkel utazó szolgálat útján logopédus-gyógypedagógus foglalkozik

2. számú melléklet

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CIGÁNY GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE

A családból az óvodába való átmenet segítése

A cigány gyermekek többsége nagycsaládban él, nyitott a közösségi kapcsolatokra. Beilleszkedésüket nehezíti az eltérő értékrend a család és az óvoda között.

Fokozatosan kell bevezetnünk őket az óvoda helyiségeinek, eszközeinek megismertetésébe. Szociálisan fejlettek, ennek ellenére tartanak az idegenektől.

A gyermekek beilleszkedését megkönnyíti, ha több cigány gyermek van egy csoportban, így bátorságukat, barátkozó hajlamukat könnyen visszanyerik.

A család eltérő napirendje, a nagyobb szabadságot biztosító életvitel miatt a cigány gyermekek igazán a mozgásos, az udvari játékban érzik jól magukat.

A beszoktatás ideje alatt ki kell használnunk érdeklődésüket, kíváncsiságukat az óvoda gazdagabb játékkészlete iránt.

Arra törekszünk, hogy az azonos korú, egy közösségben élő gyermekek ugyanabba a csoportba kerüljenek.

Mindent elkövetünk annak érdekében, hogy a 3. életév betöltése után, a legfogékonyabb korban kerüljenek óvodába a gyermekek.

A családban fellelhető hiányosságok korai pótlása, a primer prevenciók lehetőségei kihasználása, az iskolai alkalmasság megalapozása érdekében az óvodába kerülés védő - óvó intézkedésnek minősül.

E munka hatékonysága érdekében támaszkodunk a gyermekorvos, védőnő, családgondozó, gyermekjóléti és családsegítő szolgálatok segítségére.

Ezzel kapcsolatban is nagyon jó az együttműködésünk a Nemzetiségi Önkormányzat vezetőjével.

2. Az óvodai napirend, a szokások megismertetése, elfogadása

Az óvodai szokások bevezetését cselekvéses, utánpótlásos helyzetekben is fokozatosan végezzük, amikor ezek megszilárdultak, akkor bővítjük a szokásrendszert.

A bonyolultabb szokásoknál figyelembe vesszük a helyettesítő és pótló nevelés szükségességét (ruhák elrakása, játékelrakás, terem rendezése).

A cigány gyermekek nagy része különleges bánásmódot és türelmet igényel.

A családi körben kialakult másfajta szokások többnyire hagyományokra épülnek. Csak azoknak a szokásoknak az áthangolására vállalkozunk, amelyek a gyermekek egészségét, személyiségének fejlődését jobban szolgálja.

Az egészséges életmód szokásainak formálásához igyekszünk megnyerni a családokat.

3. A gyermeki személyiség és képességfejlesztés lehetőségei az óvodában

Óvodánkban a gyermekek életét igyekszünk úgy megszervezni, hogy a nevelés hagyományai mellett a cigány kultúra hagyományai is megjelenjenek. Figyelünk az egyéni eltérésekre, ezek figyelembevételével végezzük személyiségük és képességeik fejlesztését.

Az óvodai játék, a munka jellegű tevékenység, a tanulás megszervezése

A cigány gyermekek játékát a nagycsalád és a természet közelség motiválja, ezért óvodai játékuk témaválasztása igen szabad. Szociális percepciójuk megfelelő, ez társas játékban is megmutatkozik.

Egymást elfogadják, jó a valóságtudatuk, a szabályismeretük. Azoknak a gyermekeknek, akiknek otthon kevesebb játékuk van, kezdetben az eszközzel ismerkedés szintjén játszanak. Ez retardált fejlődésnek tűnhet, egyéni fejlesztő programmal bepótolhatják a személyiségük fejlődésbeli lemaradását.

A munka végzése a praktikus családi nevelés miatt nem okoz gondot.

Hamar megszokják az önkiszolgálást, az óvodában fellelhető munka jellegű tevékenységeket. Dicsérettel, türelemmel könnyen motiválhatókká válnak egyéb területeken is pl.: terem rendjének megóvása.

A munka szervezésénél figyelembe vesszük az eltérő életpasztalataikat. Igyekszünk mindent elkövetni annak érdekében, hogy a munkavégzés alapképességei, szokásai gazdagodjanak, elmélyüljenek.

Feladatunknak tekintjük, hogy a tapasztalás, élményhatás, ismeret és tudásanyag megismerése, pótlása a gyermekek személyiségét fejlessze, eljuttassa őket a cselekvő szemléletes gondolkodástól a fogalmi gondolkodásig.

Az irányított tanulás által kihasználjuk a spontán tanulási lehetőségeket, ezzel is megteremtjük az iskolakezdéshez az esélyegyenlőséget.

Anyanyelvi, irodalmi nevelés (verselés, mesélés)

Az irodalmi nevelés keretében az óvodában igyekszünk biztosítani, hogy a cigány gyermekek a saját mondaviláguk értékes elemeit megismerhessék.

A gazdag anyanyelvi kultúra a sikeres iskolakezdés alapja, eredményesen szolgálja az iskolai alapképességeket, az írás és olvasás elsajátítását.

A cigányság hagyománytisztelő nép, szeretik az ünnepeket, ezek kísérői az alkalomhoz illő köszöntők, énekek, táncok.

E lehetőségek kiaknázása a szókincsgazdagítást, a képolvasást, a hangutánzó játékokat, a mesedramatizálást, a bábozást hordozzák magukban.

Kezdetben a bátorság, önállóság fokozására a szituatív játékokat alkalmazzuk, később nagyobb hangsúlyt helyezünk a képi történetek verbális feldolgozására.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A cigánygyermek családok környezetben kevés ösztönzést kapnak az ábrázoló tevékenységhez, sok esetben hiányoznak ennek tárgyi feltételei is .

A gyermekek rajzaiban a természethez fűződő őszinte viszony tükröződik. Színhasználatuk erőteljes. Törekednünk kell arra, hogy a jó kézügyességük folytán munkáik tartalmasak legyenek. Gondoskodnunk kell a gyermekek ábrázolási foglalkoztatásáról. Az eszközök keltsék fel bennük az ábrázolási vágyat, ösztönözze őket az alkotásra.

Elkészült munkájukat értékékként kezeljük.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A cigány családok zenekedvelők, gyakran hallgatnak cigányzenét.

Ez megmutatkozik tiszta, szép éneklésükben, a dallam felismerésében, gyors elsajátításában, a ritmusérzékben. Szeretnek énekelni, táncolni sokat és jól improvizálnak.

Az óvodai ének – zenei nevelésben ezért számon kérhetjük tőlük az egyenletes lüktetés megtartását, a jó hangsúlyozást a kezdő hang pontos átvételét, a dal egyenletes lüktetésének visszaadását.

Önállóságukat fokozhatjuk azáltal, hogy szabadidős tevékenységekben nagyobb szerepet szánunk a cigánygyermek ének-zenei, táncos produkcióinak fejlesztésére.

Igyekezünk feltárni a hagyományos cigány ének-zene, ritmus, tánc elemeit és a gyermekeknek tanítható formában közreadni.

Matematikai nevelés

A cigány családok életvezetése jól szolgálja a gyermekek matematikai nevelését. Jó matematikusok, azonban az érdeklődésük és tudásuk kicsit egyoldalú. Feladatunk, hogy az ismerős területeket felszínre hozva vezessük el a gyermekeket az ismeretlenek felé, együtt élve a családi élményanyaggal.

Arra törekszünk, hogy önállóságuk, kreativitásuk a megadott lehetőségeken, a matematikai igazságtartalom keretein belül érvényesüljön.

Értelmi fejlődésükben a tanulékonyagra, az emlékezeti tevékenységre, a képszerű síkon történő műveletvégzésre figyelünk.

Időt adunk lassúbb gondolkodású gyermekeknek az önálló feladatmegoldáshoz.

A Külső világ tevékeny megismerésére nevelés

A cigány gyermekek természet közelben élnek, ismerik az időjárás hatásait,

a növényeket, az állatokat. A környezet megismerése terén feladatunk, hogy kiegészítsük ismereteiket a hiányzó elemekkel, bővítsük tapasztalataikat.

El kell mélyítenünk meglévő fogalmaikat, fejleszteni az érdeklődés, figyelem, gondolkodás, beszéd képességét. Rá kell szoktatnunk őket arra, hogy élményeiket szóban is fogalmazzák meg, bátran beszéljenek róla. Fontos, hogy elsajátítsák az alapvető gondolkodási műveleteket (analízis, szintézis, összehasonlítás, megkülönböztetés)stb.

Mozgás

A cigány gyermekek ügyessége, mozgékonyága feltűnően jó. Sokat mozognak, futkároznak, ugrálnak, mozgáskoordinációjuk fejlett. A szervezett és rendszeres testmozgást az óvodában ismerik meg, ezért kezdetben több biztatást igényelnek és fokozatosan vonhatók be a foglalkozások egy-egy részébe.

A fokozott mozgásigényük kedvező alap lehet a rendszeres, mindennapos testnevelés megkedveltetéséhez, az egészséges életmód kialakításához.

4. Az óvoda és a család együttműködése

A szülők a gyermekek neveléséért felelősséggel tartoznak, ezért keresnünk kell velük a rendszeres partnerkapcsolatot.

Az óvodai nevelésben a szülői érdek, a jelenlét biztosítása fontos és kívánatos. Segítséget adhatnak a csoportközösség szervezéséhez, a fejlődés, az együttműködés kimunkálásához.

Igyekszünk kihasználni a lehetőségeket, amelyek közelebb hozzák a cigány családokat és az óvodát (családlátogatás, ünnepek, gyermeknap, kirándulások, munkadélután).

Fontosnak tartjuk, hogy a családokkal közösen, a családi értékekre építve fejlesszük a gyermekeket, és ezáltal egyenrangú gyermekként indulhassanak az iskolába.

Szabadszállás, 2016. 07.13.

Intézményegység vezető

III. fejezet

BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAMJA

2015 - 2018

Bevezetés

Intézményi adatok

Intézmény neve: Szabadszállási Általános Művelődési Központ

Intézményegység neve: Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde

Székhelye: 6080. Szabadszállás Honvéd út 28.

Ágazati azonosító: S0300509

Működési engedély száma: BKC/001/236-3/2014

Bejegyzett szolgáltatás: bölcsőde – 14 férőhelyes

I. Küldetésnyilatkozat

I. 1. Hitvallás

- Nevelő-gondozó munkánk során az alapfeladatokon túl nagyobb szerepet, kiemelt figyelmet szentelünk a megismerési folyamatok fejlődésének segítésére, az érdeklődés kialakulásának és fenntartásának a segítésére, a kommunikációra.
- A beszélgetésnek, a kommunikációs kedv felébresztésének és fenntartásának elsődleges megelőzési szerepe van.
- Nagyon fontos, hogy a kisgyermekünk úgy szocializálódjanak, hogy szokásukká váljon a meghitt beszélgetés a családban és a családon kívül is.
- A meghallgatás, a beszélgetés kezdeményezése, az értő figyelem, a kérdések megválaszolása, a kérdezés, alapfeltétele a bizalmon alapuló, jó kapcsolatnak.
- Fontosnak tartjuk a biztonságérzetet adó, érzelem-gazdag környezet kialakítását, melyben a gyermekek saját képességeik szerint fejlődhetnek, megtapasztalhatják az önfeledt aktív játék örömét.
- Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekek az őket körülvevő világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó emberekké váljanak.

I. 2. Bölcsődei nevelésünk célja:

- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése családias, derűs légkörben, fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermekek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával biztosítva a gyermekek fejlődéséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet.
- A nevelők modellnyújtó magatartásukkal segítik a kiemelt szakmai cél megvalósulását.
- Legfőbb törekvésünk, hogy kiaknázzuk az egy intézményként működő bölcsőde-óvodában rejlő lehetőségeket és biztosítsuk a gyermekek

2 éves kortól - 7 éves korig történő folyamatos, egymásra épülő nevelését, gondozását, fejlesztését.

Az óvoda mindenkor épít a bölcsődében folyó nevelőmunkára.

- A gyermekek bölcsődés társaikkal a megszokott közösségben kezdenek el az óvodai életet.
- Célkitűzésünk a 2-3 éves korú gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítása a törvény által előírt alapellátás keretein belül.
- Nagyon fontosnak tartjuk a szülővel való kapcsolattartást, egyéni, csoportos megbeszéléseket.
- A jobb feltételek (bútor, játék) biztosítása érdekében megragadunk minden pályázati lehetőséget és továbbra is működtetjük a „Kisemberekért” alapítványunkat.
- A hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében törekszünk a hátrányoknak és következményeinek enyhítésére, szükség esetén más intézményekkel, szakemberekkel együttműködve.
- A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig igyekszünk gondozásba épített fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt. Mindezzel segítjük az egyenlő esélyekhez jutást.

I.3. Kisgyermeknevelő képünk:

A gyermekek életüknek abban a csodás szakaszában élnek meg bölcsődei éveiket, amelyben mindennap rácsodálkoznak a világra és befogadnak valami újat. A jelen tapasztalásai a jövőt határozzák meg, ezért nem közömbös milyen attitűddel rendelkező kisgyermeknevelők állnak a gyermek mellett ennek a hosszú útnak a kezdetén. A bölcsődei nevelés- gondozás során a kisgyermeknevelő az a személy, akinek személyisége, attitűdje a kisgyermek számára elsődleges, további fejlődésére, szociális kapcsolataira nézve is meghatározó. A kisgyermeknevelő valamennyi tevékenysége, nyelvtanilag és tartalmilag helyes beszéde, magatartása hatást gyakorol a gyermek személyiségfejlődésére, későbbi értékrendjére, ezért példaértékűnek kell lennie. Kisgyermeknevelőink tudatában vannak felelősségüknek, így minden gyermek számára a saját egyéni igényeinek legmegfelelőbb ellátást képesek nyújtani. A kisgyermeknevelői hivatás feladatköre ennél komplexebb, mivel lényeges a szülővel, a családdal való kapcsolattartás, kommunikáció minősége, melynek az elfogadást, partnerkapcsolatot kell tükröznie, ugyanakkor a családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartásával, szakmai tudásának birtokában támaszt is kell nyújtania.

I.4. Bölcsődeképünk:

A családokkal kialakított és fenntartott, folyamatosan megerősített partnerkapcsolat az alapja annak, hogy a bölcsődénkben kitűzött célok megvalósulhassanak. Bölcsődénk nyitottsága teret enged annak, hogy a szülők beleláthassanak az itt folyó munkába, gyermekeik mindennapjaiba. A gyermek, a szülő és a bölcsőde rendszerként működik, így hisszük, hogy a rendszer bármelyik tagja felé tett lépés a másik irányába is pozitív változást hoz. Mindez szakmai tudatossággal, empátiával, elfogadással, konguens magatartással és odafigyeléssel megvalósítható. Kiemelten kezeljük a gyermekek számára a játéktevékenység közben zajló, élményekre támaszkodó tapasztalatszerzésen át megvalósuló tanulási folyamatok segítségét, az eszközök, a lehetőség biztosításával. Célunk, hogy a bölcsődei ellátással szemben támasztott követelményeknek továbbra is a legmagasabb szinten feleljünk meg, valamint, hogy bölcsődénk olyan intézmény maradjon ahova a gyermeknek, szülőnek és dolgozónak egyaránt jó betérni és ahol jó lenni.

II. Helyzetelemzés

A bölcsőde szakmailag önálló intézményegységként működik.

Ellátási körzete: Szabadszállás Város közigazgatási területe.

Az intézményegység egy bölcsődei csoportból áll.

Amennyiben szükséges sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását, gondozását is tudjuk vállalni.

Engedélyezett férőhelyek száma: 14 fő.

Bölcsődénk nyitvatartási ideje: 6¹⁵-17-ig.

Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői:

A Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde ellátandó, szolgáltatási területe Szabadszállás Városa, a település minden részéből fogadjuk az érkező gyermekeket.

Az előző nevelési évek tapasztalata azt mutatja, hogy jelentősen növekedett a családok igénye a gyermekek napközbeni ellátására.

Bölcsődénkben koruknak és egyéniségüknek megfelelően gondoskodunk a gyermekekről, lehetőség szerint rugalmasan alkalmazkodva a családok igényeihez.

Az ellátás igénybevételének módja:

A bölcsődei szolgáltatás igénybevétele- a bölcsődei felvétel- egész évben folyamatos.

A bölcsődei alapellátást a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében azon családok gyermekei vehetik igénybe, ahol a szülők dolgoznak, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben vesznek részt, betegségük vagy egyéb ok miatt gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni. Szabadszállás Város Képviselő- testületének 5/2016. (III.24.) sz. rendelete alapján a bölcsődei ellátás abban az esetben vehető igénybe, ha a gyermek eltartója Szabadszállás Város lakóhellyel rendelkezik és munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. A felvételi elbírálásnál előnyt élvez: akinek testi, illetve szellemi fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, valamint akit egyedülálló személy nevel.

Az intézményi ellátás igénybevételét megelőzően az ellátást biztosító és az ellátást igénybevevő között megállapodás megkötésére kerül sor, mely megállapodásban rögzítésre kerülnek az intézmény és az ellátást igénybe vevő kötelezettségei, kötelelességei és jogai.

A tájékoztatási kötelezettséget követően a törvényes képviselő nyilatkozik, miszerint a tájékoztatásban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja és aláírásával igazolja.

A gyermekek bölcsődébe történő felvétele

A bölcsődénkbe szabadszállási lakcímmel rendelkező gyermekek vehetők fel, a szülő kérelme alapján. Amennyiben a szülő a gyermeke beszoktatását szeptembertől – novemberig szeretné megkezdeni, akkor a felvételi igényét május végéig kell benyújtania. Novembertől azok a szülők nyújthatják be kérelmüket, akik a következő naptári év kezdetétől, annak augusztusáig tervezik a gyermek bölcsődei életének megkezdését.

A felvételi kérelmek benyújtása a megüresedett férőhelyekre folyamatos.

Az a szülő, akinek gyermeke felvételt nyert a bölcsődébe, további részletes tájékoztatást kap a beszerzendő dokumentumokról, bölcsődei szokásokról.

Sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a felvételt a gyermek rehabilitációját segítő szakember, illetve szakértői bizottság is kezdeményezheti.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- A bölcsődei nevelési év végén (aug. 31.), ha a gyermek a 3. életévét betöltötte.
- Orvosi javaslat mellett 4. életvének betöltését követő aug. 31.-én.
- Szakértői bizottság szakvéleménye alapján felvett és gondozott sajátos nevelési igényű gyermek 6 éves korában.
- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetve magatartása veszélyezteti a többi gyermek egészségét.
- A bölcsőde orvosa szakvélemény kialakításához, más szakemberek (gyógypedagógus, pszichológus, gondozónő...) véleményét is kikéri.
- Megszűnik az ellátása abban az esetben, ha a szülő nem kívánja gyermeke számára a szolgáltatást igénybe venni.

Bölcsőde szolgáltatásairól való tájékoztatás

A bölcsődébe történt felvételt követően a szülők a bölcsődében szülői értekezlet, valamint egyéni megbeszélés formájában kapnak részletes tájékoztatást a bölcsődei szokásokról, napirendről. Megismerik gyermekük kisgyermeknevelőjét és a csoportszobát ahol majd folyik a gyermek szakszerű nevelése, gondozása. További tájékozódási lehetőség a szülő részére a Tájékoztató füzet, az üzenő falon kifüggesztett információk és az ÁMK honlapja.

Igénybevevők és a személyes gondoskodást végzők jogvédelme

Bölcsődénkben a gyermekek, szülők és az ellátást végzők személyiségi jogainak védelme alapvető feladat. A jogokat és a kötelességeket a „ Szociális Munka Etikai Kódexe” , „ A bölcsődei munka etikai kódexe tartalmazza.

A gyermeki jogok védelme minden olyan személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, gondozásával foglalkozik.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 35. § -a alapján az intézmény Érdekképviselői Fórumot működtet. A Fórum tagjainak megválasztása: a bölcsődei csoportba felvett gyermekek szülei maguk közül választják a jelenlevők szavazati többségével. (3 fő szülő)

A megválasztott képviselők egyetértésével elérhetőségükről a szülőket a bölcsőde szakmai vezetője tájékoztatja.

A szülői Fórum munkája az „ alakuló üléstől” kezdve folyamatos.

Személyi feltételek

A bölcsődében 3 fő kisgyermeknevelő-gondozó végzi munkáját.

1 fő : bölcsődei szakmai vezető – kisgyermeknevelő-gondozó

2 fő : bölcsődei kisgyermeknevelő-gondozó

A dolgozók munkarendje:

A gyermekek napirendje megvalósításának, a szükségleteknek megfelelő ellátás biztosításának alapja a megfelelően kialakított munkarend, mely figyelembe veszi a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, érkezését, távozását és biztosítani tudja a biztonságos, állandó felügyelet mellett megvalósuló bölcsődei életet.

A munkarend a munkaterv mellékleteként található.

A **takarítást** a bölcsőde helyiségeiben az óvodai szakfeladaton lévő dajka végzi.

Továbbképzések:

Bölcsődénk szakdolgozói folyamatosan részt vesznek a szakmai fejlődésüket, mindennapi munkájukat segítő képzéseken, továbbképzéseken.

A továbbképzésekről külön nyilvántartást vezetünk, mely az éves munkaterv mellékleteként megtalálható.

Tárgyi feltételek:

Bölcsődénkben a nevelés, gondozás eszközei szakmailag tudatosan tervezettek, pedagógiailag a gyermekek igényei szerint kialakítottak, megfelelnek a mai modern kisgyermeknevelés elvárásainak. A gyermekek öltözői, az átadóhelyiség minden gyermek számára biztosítják a ruházatuk tárolásának lehetőségét, a szülők számára kényelmes helyet adnak gyermekük átöltöztetéséhez. Itt kerültek elhelyezésre a szülők tájékoztatását célzó hirdetőtáblák, ahol mindig aktuálisan informálódhatnak a programokról, illetve a gyermekek alkotótevékenységének munkáit is itt, és az előterekben tekinthetik meg. Az átadóhelyiség közvetlenül kapcsolódik a fürdőszobához. A fürdőszoba tárgyi felszereltsége is a gyermekek számára kialakított és lehetővé teszi a nyugodt körülmények között zajló gondozást. A gyermekek magasságának megfelelően elhelyezett mosdók, wc-k, a számukra elérhető magasságban található fogmosó pohár-törölköző- és fésűtartó elősegítik a gyermekek önállósági törekvéseit, a jó szokások kialakítását.

A bölcsőde tárgyi feltételrendszerét a törvényi előírásoknak megfelelően igyekeztünk kialakítani.

A bútorok mérete és minősége megfelelő.

A játékkészlet a bölcsődés korosztálynak megfelelő és gazdag.

A gyermekek részére fedett terasz és elkülönített udvar áll rendelkezésre.

A bölcsőde udvara jól felszerelt, és biztonságos.

A gyermekeknek korosztályuknak megfelelő:

- homokozó, / védőtakaróval ellátott /
- mászóka jellegű nagymozgást fejlesztő fajtátekok,
- kerti játszóház,
- ülőpadok,
- kismotorok, autók, állnak rendelkezésükre.

A dolgozók munkarendje:

A gyermekek napirendje megvalósításának, a szükségleteknek megfelelő ellátás biztosításának alapja a megfelelően kialakított munkarend, mely figyelembe veszi a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, érkezését, távozását és biztosítani tudja a biztonságos, állandó felügyelet mellett megvalósuló bölcsődei életet.

Bölcsődénkről :

Csoportszoba:

A gyermekcsoport tárgyi felszereltsége a gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő mind a bútorzat, mind a változatos játékeszközök tekintetében. A szoba berendezésénél megtalálható a konstruálás, a szerepjáték, az alkotójátékok területei, illetve a szobában is mód van mozgásfejlesztő eszközök használatának megvalósítására. A gyermekek számára a tapasztalatszerzés lehetőségeit bővítjük a különböző, alkotásra serkentő eszközök kínálásával. Új anyagokkal, formákkal, tevékenységekkel ismerkedhetnek meg a gyurmázás, festés, ragasztás, rajzolás által, ami egyben közösen megélt élményt is ad számukra. Szintén nagy hangsúlyt fektetünk a zene, ének, mondóka állandó jelenlétére, a képeskönyvek, mesekönyvek által nyújtott élmények közös megélésére.

A gyermekek levegőn tartózkodása a változatos tevékenységi formák gyakorlására serkentő udvari környezetben valósul meg. Az udvaron használt játékeszközök jelentős része mobil.

A gyermekek napirendje:

Bölcsődénkben a jól szervezett, folyamatos napirend meghatározza a csoport életét. Kialakításánál fő szempont, hogy vegye figyelembe a gyermekek igényeit, fejlettségi szintjét, életkori összetételét, létszámát úgy hogy közben az egyes gyermekek szükségleteire is tekintettel van és biztosítja a nyugodt, kiszámítható gyermekellátást, a gyermek számára az önállósodás lehetőségét. A gondozási sorrendnek megfelelő gyermekellátás a gyermeknek biztonságot nyújt, lehetővé teszi a tevékeny, a várakozást teljes mértékben kiküszöbölő aktivitásra serkentő játéktevékenység idejét.

A kisgyermeket szakirányú- felsőfokú szakképesítéssel rendelkező kisgyermeknevelő-gondozók látják el.

Nevelőink jól ismerik a korosztály fejlődésének jellemzőit, a gyermekek egyéni igényeit.

Nevelőmunkájukban gyermekközpontú szemlélet, segítő magatartás érvényesül.

A „ saját nevelők” 6-7 „ saját” gyermeket látnak el, felelősséget vállalva a kisgyermeknek érzelmi- értelmi- , szociális fejlődéséért, testi-lelki jólétéért.

A nevelők állandó jelenléte, figyelme, segítő magatartása biztonságot nyújt a gyermekeknek.

Bölcsődénkben változatos, színes játékkészlet segíti az önálló, szabad játékot, a gyermekek aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatását.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek korának megfelelő önállósodására, a helyes higiénés szokások, viselkedési szabályok elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére.

Bölcsődés gyermekeink egészségügyi állapotát, fejlődését bölcsődénk gyermekorvosa rendszeresen ellenőrzi.

Mit nyújtunk a gyermekeknek ?

- egészséges és biztonságos környezetet
- „saját,, gondozónői rendszert
- szakszerű és szeretetteljes nevelést-gondozást
- jól szervezett, rugalmas napirendet
- sokféle játéklehetőséget, önálló és szabad játékot, együttjátszást a társakkal
- életkorának megfelelő, változatos játékeszközöket, fejlesztő játékokat
- zene és mesehallgatást, bábozást
- firkálási, rajzolási lehetőségeket, gyurmázást, festést

- játékos tornát, a nagymozgás fejlődését
- levegőzést, játékot a szabadban
- napi négyzeri étkezést
- rendszeres bölcsőde orvosi ellátást

Nevelési-gondozási munkánk eredménye, hogy 3 éves korára, az óvodai felvétel időpontjára a legtöbb kisgyermek:

- Nyitott, befogadó az új környezet iránt, szívesen barátkozik, játszik együtt társaival.
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket.
- Ismeri a csoportban kialakult szokásokat, szabályokat. Ezekhez nehézségek nélkül alkalmazkodik.
- Önállóan étkezik, kis segítséggel tisztálkodik, öltözködik, a játékait helyére teszi, szobatisztává válik.
- Jól érthetően beszél, gazdag a szókincse, megérti az egyszerű magyarázatokat, az összefüggéseket.

Mit nyújtunk a szülőknek ?

Munkánk során fontosnak tekintjük, hogy együttműködő, harmonikus kapcsolatot alakítsunk ki a családokkal, segítsük egymást a gyermekek nevelésében.

Ennek teljesüléséhez kínáljuk az alábbi lehetőségeket:

- A szülők és a gyermekek ismerkedhetnek a bölcsődével, még a felvétel előtt.
- Nevelőink családlátogatást végeznek , a beszoktatás előtt látogatják meg otthonában a kisgyermeket.
- A szülővel történő fokozatos beszoktatással segítjük a gyermekek alkalmazkodását az új környezethez.
- A szülők és a nevelők a reggeli érkezés és a délutáni hazaadás alkalmával tájékoztatják egymást a gyermekkel kapcsolatos fontos eseményekről, a változásokról.
- A „saját” nevelők írásban is tájékoztatást nyújtanak a családok számára a gyermek fejlődéséről, a változásokról.
- Nyílt napot tartunk a bölcsődében, minden érdeklődő számára.
- Hagyományainknak megfelelően a jeles napokat, ünnepeket együtt tartjuk a csoportban.

A bölcsőde játékos programjai :

Hétfő : Zenei nevelés , ének, hangszeres játék

Kedd : Alkotójáték, gyurmázás, festés, ragasztás, fűzés, nyomdázás

Szerda : Gyümölcsnap , ismerkedés a gyümölcsök tulajdonságaival

Csütörtök : Játékos torna

Péntek : Anyanyelvi nevelés, mese, vers, mondókák

Játékok anyagával ismerkednek.

Jó idő esetén mindennap udvari játék !

III. Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

- A családi nevelés elsődlegességének tisztelete
- A gyermeki személyiség tiszteletének elve
- A nevelés és gondozás egységének az elve
- Az egyéni bánásmód elve
- A biztonság és a stabilitás elve
- Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve
- Az egységes nevelő hatások elve

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeinkhez mérten törekszünk a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására.

Ezért a szülők számára igyekszünk lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket –mint fejlődő személyiséget- ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.

A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

A nevelés és gondozás egységének elve

A gyermekek nevelése és a gondozása elválaszthatatlan egységet alkot.

A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

Nevelőink meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermekek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segítik a gyermekek fejlődését.

Fontosnak tartjuk, hogy a bölcsődénkbe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőttek elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól és emiatt nehezebben kezelhető.

A nevelőink elfogadják és tiszteletben tartják a gyermek vallási , etnikai, stb.. hovatartozását.

A biztonság és stabilitás elve

Bölcsődénkben biztosított a „saját” gondozónő-rendszer, amely növeli a gyermeknél az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirendünk folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermekek biztonságérzetét.

Fontosnak tartjuk a gyermekek fokozatos hozzászoktatását az új helyzetekhez.

A fokozatosság segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

Bölcsődei nevelés-gondozásunk kiemelt feladata a biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz megfelelő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása.

Fontosnak tartjuk a gyermekek ösztönzését, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítését.

Nevelőink az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatással, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítésével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segítik a tanulást.

Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben.

Az eredményesség érdekében fontosnak tartjuk, hogy a nevelőink a

- a közöttük lévő személyiségbeli különbözőségek tiszteletben tartásával –

a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában egyetértsenek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék.

IV. Bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk feladata a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának és esetlegesen kiegészítő szolgáltatásoknak a biztosításával 2 éves kortól az egészséges és esetlegesen a sajátos nevelési igényű gyermekek szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel egyéni foglalkozások keretében gyógypedagógus foglalkozik.

Bölcsődei nevelés-gondozás feladatai:

- Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása
- Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése
- A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása.
- Primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése
- Egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése (étkezés, tisztálkodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás)
- Szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.

Mozgásfejlesztés elősegítése

Tapasztalataink szerint a gyermekek otthoni környezetükben keveset mozognak, ennek fő oka a motiváltság hiánya, a nem életkornak megfelelő mozgásfejlesztő eszközök. Kiemelt célunknak tekintjük, hogy a bölcsődénken belül olyan körülményeket teremtsünk, amelyek fokozzák a gyermekek mozgáskedvét, valamint változatos mozgástevékenységre adnak lehetőséget. A mozgásfejlesztésen keresztül segítjük a kisgyermekek értelmi, érzelmi fejlődését, és szocializációját is.

A bölcsődei nevelőink biztonságot nyújtó, állandó felügyelete mellett, a gyermekek rendszeresen mozognak.

Egyéni fejlettségüknek, állapotuknak, belső aktivitásuknak megfelelően gyakorolják a nagymozgásokat, mozgássorozatokat.

A mozgásformák gyakorlásának eredményeként azt várjuk, hogy a gyermekek megkedvelik a mozgást, kialakul a stabilabb egyensúlyérzékelésük és elsajátítják azokat a mozgásformákat, ebben a korai életkorban, melyekkel megelőzhető a későbbi gerincprobléma és a lúdtalp kialakulása.

Levegőztetés

A gyermekek napirendjén belül minden alkalmat kihasználva, napi rendszerességgel biztosítjuk a gyermekek számára a szabadban való játszás lehetőségét.

Fogápolás

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minél korábbi életkorban megismerkedjenek a fogápolás eszközeivel annak lehetőségeivel, hogy egész életre szóló alapvető kultúrhigiénés szokásként alakuljon ki a fogmosás igénye.

Az érzelmi fejlődés és szocializáció segítése

- Derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az átélt nehézségek feldolgozásában,
- A nevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése (egyéni bánásmód)
- Az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, a szocializáció, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése,
- A bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése.
- Lehetőségteremtés a nevelőkkel és a társakkal való közös élmények szerzésére , az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését.
- A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása)
- A szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlettörődéssel , szükség esetén más szakemberek bevonásával történik.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása.
- Az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása.
- Ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése.
- A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.
- A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzet-megoldási minták nyújtása.
- Az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése.

V. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelésünk – gondozásunk a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.

A nevelők és a szülők közötti partneri kapcsolat kialakítását fontosnak tartjuk, mert ez feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének.

A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, nagymértékben segítve ezzel a nevelőt a differenciált, egyéni bánásmód kialakításában.

A nevelő pedig mint szakember ,szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermekek fejlődéséről. Ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei gondozás-nevelés kialakításában és a családokat is segíti a gyermeknevelésben.

Tájékoztatás formái:

- beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor,
- szülői értekezlet,
- hirdetőtábla,
- időpont-egyeztetés után egyéni beszélgetés,
- szervezett programok.

Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, a célunk minél többet alkalmazni közülük.

Családlátogatás

Cél: a családdal való kapcsolat felvétele, a gyermeknek otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor.

A nevelő:

- ismerje a családlátogatás jelentőségét,
- a családlátogatáson a hivatásának megfelelően viselkedjen,
- a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

Beszoktatás

A családlátogatás előzetes megbeszélés alapján történik, amikor a család otthon van. Célja a családokkal való kapcsolatfelvétel a gyermek otthoni környezetében való megismerése. A nevelő a gyermekkel történő első kapcsolatfelvétele az otthon biztonságos légkörében, az otthoni környezetben történik. A gyermek számára fontos, hogy a nevelőt az érzelmi biztonságot adó szülők jelenlétében, saját otthonában látja először.

Szülői értekezleten tájékoztatást adunk a családok részére a bölcsődei életről, a szakmai programokról, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről, (a nevelők személyes megismerésére van lehetőség). Tájékoztatást adunk a rászoruló családok térítési díjkedvezmény igénylésének lehetőségéről a szükséges nyomtatványok biztosításával. A bölcsődében folyó korszerű táplálkozásról az életkori szükségletek figyelembe vételével, és a sajátos nevelési igényű gyermekek elhelyezési módjáról adunk ismertetést.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás

Amikor a szülők eldöntik, hogy gyermeküket bölcsődébe szeretnék adni, felkeresik a szakmai vezetőt és személyes beszélgetés alapján egyeztetik az ideális időpontot a gyermek bölcsődei felvételéről. Ekkor kap tájékoztatást a felvétel feltételeiről a szülő, valamint a bölcsődében folyó napirendről, szakmai munkáról.

- A bölcsődevezető és a nevelő korrekt tájékoztatással teremti meg az együttműködés feltételeit.
- A szülő részéről a módszer elfogadása, és együttműködő részvétele szükséges.
- A beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább 2 hét legyen.
- Az első héten az anyával (szülővel) együtt van jelen a gyermek. Ebben az esetben a szülő végzi a gondozási műveleteket, és a nevelő fokozatosan veszi át a gyermek gondozását, amit a gyermek elfogad. Fokozatosan emeljük az itt tartózkodás idejét is.

A második héten már a gyermek a szülő állandó jelenléte nélkül van a bölcsődében. Az alvás jelenti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget a gyermeknek, ezért fontos hogy az elaltatás és az ébredés idejében a szülő a bölcsődében tartózkodjon.

Egy nevelő egyszerre csak egy gyermek beszoktatását végezheti és a szakmai elvek figyelembevételével az egyéni, - egy nevelőhöz egy időben csak egy gyermek kerüljön beszoktatásra - .

A fokozatos beszoktatás megszervezéséhez célszerű beszoktatási tervet készíteni.

„Saját gondozónő” – rendszer

Bölcsődénkben a nevelők mindig nagy figyelmet fordítanak személyüket érintő döntések meghozatalánál a gyermek-csoportjuk érdekeinek figyelembe tartására.

Tudják jól, hogy a gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („Saját” gondozónő rendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot.

Tapasztalatok szerint a személyi változás, a helyváltoztatás hosszú időre elbizonytalanítja, kizökkenti egyensúlyukból a gyermekeket, ezért nyugodt fejlődésük érdekében fontos az állandóság.

Egy-egy csoportban 10-14 hasonló korú gyermek van együtt három nevelővel, ugyanabban a szobában. Ha néhány gyermek óvodába megy, az itt maradottakat továbbra is ugyanaz a nevelő látja el, s az újonnan érkező gyermekek hasonló korúak lesznek, mint a csoportban maradt társaik.

Minden gyermeknek van saját nevelője. „Saját gondozónő”- nek nevezzük azt, aki fokozottan felelős a csoportjába járó 5-6 gyermekért, ő az a személy, aki az anyától megtanulja a gyermek otthoni szokásait, a vele kapcsolatos fontosabb teendőket. A nap nagy részében ő gondozza a gyermeket, eteti, öltözteti, lefekteti, ha igényli szeretgeti, ölbe veszi, dúdolgat, mesél neki, megvigasztalja őt.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja. Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A nevelés – gondozás folyamatában az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, játék, alvás) a gyermekek jó közérzetét is megteremtik.

Az optimális napirenden belül az egyes gyermekek igényeit a nevelő úgy tudja kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető a rendszer, a gyermekek tájékozódhatnak a várható eseményekről, miközben kiiktatódik a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják az évszakok, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl.: bölcsőde nyitása, zárása) is.

Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját gondozónő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása, és az hogy a napirendet a gyermekcsoport nevelői alakítsák ki.

A bölcsődei nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését különböző, a bölcsődei nevelők által készített feljegyzések, és dokumentumok szolgálják.

Napirendünk kialakításánál igyekeztünk szem előtt tartani, hogy a legtöbb időt a játékra fordítsuk. Lehetőség szerint legyen rendszeres a komplex foglalkozásokra szánt idő, figyelembe véve a játékba integrált tevékenységekkel elsajátítható ismereteket. A csoport nevelői maguk dönthetnek arról, hogy egy-egy napon mely tevékenység kap nagyobb hangsúlyt.

Bölcsődénk kapcsolatai

Célunk a már meglévő jó együttműködés megtartása az:

- Önkormányzattal
- Óvodával
- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Családsegítő Szolgálattal
- Családgondozóval
- Gyermekorvossal
- Védőnővel
- Módszertani Csoporttal
- Speciális nevelést segítő szakemberekkel.
- Nevelési Tanácsadóval

Kapcsolattartás a szülőkkel

1. Beiratkozás idején személyes beszélgetés, tájékoztatás
2. Családlátogatás előzetesen
3. Felvétel előtti szülői értekezlet, bővebb tájékoztatás
4. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Szülőcsoportos beszélgetés

A nevelők szervezik, a szülőkkel megbeszélik a csoport életét a gyermek fejlődése érdekében tett próbálkozásról. Itt csupán az a 8-10 szülő van jelen, akiknek gyermekei egy csoportba járnak és a nevelő tájékoztatást ad a nevelési módszerekről, játéktevékenységről. Itt van lehetőség megbeszélni az együttnevelés módszereit, közösen elkezdni egy-egy önállósodási lépést.

Nyílt napok

Évente egyszer, júniusban nyílt napokat tartunk az óvodánkhoz hasonlóan, ilyenkor az érdeklődő családok jönnek el gyermekükkel, hogy megnézzék, megismerhessék a bölcsődei életet, nevelési-gondozási munkánkat, ha a későbbiekben szeretnék gyermeküket bölcsődébe írni. Rövid írásos ismertetőt adunk a szülőknek a bölcsődei felvétellel és a szolgáltatások ismertetésével, amit otthon is elolvashatnak.

A nevelők bemutatják a szülőknek a csoportot és a helyiségeket, játékeszközöket, beszélnek a napirendről, a „ saját gondozónői „ rendszerről, közös játszásra invitálják a gyermekeket és a szülőket.

Közösen szervezett programok

Évenként 4-5 alkalommal közös programot szervezünk a családokkal. Ilyen a Farsang, a Mikulás, a Karácsony, az utolsó bölcsődében töltött nap, a Gyermeknap, Alapítványi bál, bölcsődék világnapja , munkadélután...

Kapcsolat a fenntartóval

A fenntartó a bölcsődét önként vállalt feladatként tartja fenn.

A fenntartó nagy fontosságot tulajdonít a bölcsődei nevelés-gondozásnak és a szűkös gazdasági lehetőségekhez mérten, maximálisan támogatja.

Figyelemmel kísérik a bölcsődében folyó nevelőmunkát, melyet nem csak az évenként tartott intézményvezetői beszámolókból, de az alkalmankénti személyes látogatásokból és az ünnepeken való részvételből is megismerhetnek a fenntartó önkormányzat vezetői és képviselői.

Kapcsolat az óvodával

A bölcsőde az óvoda épületében helyezkedik el, így nagyon tartalmas és szoros a kapcsolat. A bölcsődéből –óvodába történő átmenetet nagyban megkönnyíti és zökkenőmentessé teszi, hogy a gyermekek közösen egy csoportban kezdik meg az óvodát.

A leendő óvó nénik gyakran tesznek látogatást a bölcsődei csoportban, ismerkedve a gyerekekkel. Így óvodakezdésre a gyerekek már megismerkednek az óvodapedagógusokkal és az új óvodai csoportjukkal is.

Kapcsolat a Gyermekjóléti és Családsegítő Szakszolgálattal

Családgondozó pedagógus segíti a családok munkáját.

A Családsegítő Szakszolgálattal és a Gyermekjóléti Szolgálattal kölcsönösen segítik egymás munkáját. Közös családlátogatásokat, megbeszéléseket tartanak.

A problémás gyermekek nevelését speciális szakismereteikkel segítik elő.

A bölcsődében is ő végzi a gyermekvédelmi feladatokat. A családgondozónk rendszeresen látogatja a bölcsődét és tájékozódik a gyermek felől.

Kapcsolat a gyermekorvossal

A gyermekorvossal nagyon szoros és jó a kapcsolat.

Minden héten látogatja és vizsgálja a gyermekeket, valamint rendszeresen és folyamatosan vezeti a gyermekekről a „Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslapot”.

Kapcsolat a Módszertani Csoporttal

A módszertani csoporttal tartalmaz a kapcsolatunk.

Rendszeresen részt veszünk az általuk szervezett továbbképzéseken és szakmai napokon.

Rendszeresen küldenek tájékoztató anyagokat, ami megkönnyíti a szakmai munkánkat.

VI. A bölcsődei nevelés - gondozás főbb helyzetei

Gondozás:

A gondozás (öltözködés, tisztába tevés illetve WC- használat, kézmosás, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben a lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a nevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Fontosnak tartjuk, hogy sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza.

A nevelő fontos feladata, hogy a bölcsődébe kerülő kisgyermeknek meleg, szeretetteljes odaadással segítse a fejlődését. Figyelembe kell venni a kisgyermek életkorát, fejlettségét, egyéni sajátosságait.

Az egyéni bánásmód lehetőséget ad a nevelőnek a gyermek napi hangulatát, a fizikai és pszichés állapotát is figyelembe venni.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, az érzelmi és szociális fejlődést.

A játék nem csak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játék közben ismerkedik az őt körülvevő környezettel, majd időben előrehaladva kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket.

A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet a nevelőnek tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában, célja eléréséhez.

Nagyon fontosnak tartjuk az olyan hangulatok, inger gazdag tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ettől függetlenül szükség van a nevelő által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre is, hiszen a játék kicsiben maga az élet – megtanít a környezetünkhöz való alkalmazkodásra -, éppen ezért az életre nevelés a játék segítségével teljesebbé válhat.

A gondozónő feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése.
- A napirenden belül elegendő eszköz, idő, és hely biztosítása.
- Igény szerint kezdeményezés, és szerepvállalás a játékban.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek (együttjátás) biztosítása.
- A gyermeki játék önállóságának biztosítása.

Mondóka , ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztaltszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a nevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet.

Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását,

a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

Alkotó tevékenység

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A nevelő

a feltételek biztosításával az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséggel, az alkotó kedv ébrentartásával, a gyermek

alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotási tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Vers , mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi -, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás , emlékezet , képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képes-könyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse. A mese segíti az optimista és az önálló véleményalkotás alakulását.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl.: viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulás a mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

Mozgás

A gyermekek mozgásigénye rendkívül nagy. Mind a csoportszobában, mind az udvaron biztosítjuk a gyerekek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk.

Fontos szempontnak tartjuk, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok pedig sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik.

Tanulás

A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye.

A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás szinterei a természetes élethelyzetek:

a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme.

A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

A nevelési tanácsadói szakfeladaton dolgozó pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, pszicho pedagógiai terapeuta, családgondozó szükség szerint segíti a nevelők munkáját.

A sajátos nevelési igényű kisgyermekek bölcsődei gondozásával lehetővé tesszük, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve fejlesztő programmal segítsük a gyermek optimális fejlődését, biztosítsuk a szülőkkel való együttműködést. A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, fejlesztését, választ kaphassanak kérdéseikre, igény szerint írásos fejlesztő programot kérhessenek otthonra.

Fontos, hogy a nevelő a sérült gyermeket önálló személyiségként fogadja el, gondozását, nevelését a gyermek egyéni igényeinek figyelembevételével végezze.

A Bölcsőde módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Szakmai Programját Szabadszállás Város Képviselő-testülete a 98/2016.(VI.14.) sz. határozatával elfogadta.

Szabadszállás, 2016.06.14.

Szakmai vezető

Intézményegység vezető

IV. fejezet

Szabadszállási ÁMK

**KÖZMŰVELŐDÉSI
PROGRAMJA**

Küldetésnyilatkozat

Közösségi Ház, Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény intézményegység küldetés nyilatkozata

- Alapvető küldetése és feladata, hogy a város információs – közéleti- oktatást támogató centrummá váljon.
- Szolgálja az általános művelődési igények kielégítését.
- Lehetőséget teremt az általános és szakmai tájékozódáshoz, valamint a szabadidő hasznos eltöltéséhez.
- A köznevelési intézményekkel együttműködve segíti az egész életen át tartó tanulást.
- Együttesen tevékenykedik a fiatalok kultúrájának gazdagításában.
- Törekszik a hagyományos és korszerű szolgáltatások minőségi fejlesztésére.
- Elősegíti az állampolgárok tájékoztatását hasznos és közérdekű információk nyújtásával.
- Hozzájárul a szabadidő kulturált eltöltéséhez.
- Törekszik a közéletben való részvétel, gazdaság, kultúra, tudomány és művészetek kérdéseiben való eligazodás lehetőségeinek biztosítására.
- Helyet biztosít a helyi közéletnek, kiscsoportoknak, civil szervezeteknek.
- Szolgáltatásait a helyi igényeket figyelembe véve fejleszti és bővíti.
- Ösztönözní kívánja a település természeti értékeinek, kulturális és néprajzi hagyományainak megismerését és megőrzését, ezért folyamatosan gyarapítja a helytörténeti gyűjtemény anyagát.

A könyvtár a kitűzött célok megvalósítása érdekében az alábbi feladatokat vállalja fel:

- A könyvtári állományt folyamatosan gyarapítja és frissíti.
- Gondoskodik az állomány sokoldalú feltárásáról a visszakereshetőség érdekében.
- Folyamatosan javítja a szolgáltatások tárgyi feltételeit.
- Könyvtári kölcsönzés formájában közvetíti más könyvtárak szolgáltatásait.
- Teret biztosít épületében a közösségi művelődésnek, irodalmi, honismereti, művészeti rendezvényeknek.
- Folyamatosan figyelembe veszi a könyvtárhasználók javaslatait, vizsgálatokat végez a használati szokások és igények változásairól, s ennek megfelelően módosítja, bővíti a könyvtár szolgáltatásait.

A könyvtár arra törekszik, hogy az információs társadalommal párhuzamosan jelentkező lakossági igényeket, a kor követelményeinek, az Európai Unió könyvtáraihoz hasonlóan, a lehető legmagasabb színvonalon kielégítse a lakosságnak nyújtott nyilvános könyvtári szolgáltatásokkal. Ennek érdekében együttműködik a város más kulturális, információs és oktatási intézményeivel, valamint a könyvtári rendszer többi tagjával, kiemelten a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárral.

Küldetését folyamatosan bővülő, az igényeknek megfelelő szolgáltatásaival, technikai felszereltséggel, munkatársainak szakmai felkészültségével valósítja meg.

Az alaptevékenységekre és a kiegészítő tevékenységekre vonatkozó jogszabályok

A feladatok ellátására és irányítására a tevékenységre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni, amelyek közül kiemeljük a következőket:

A közművelődési tevékenységre:

- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény
- az egyes kulturális közalkalmazotti munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési és egyéb feltételekről szóló 2/1993. (I. 30.) MKM rendelet
- a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról szóló 1/2000. (I. 14.) NKÖM- rendelet
- 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról
- 6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet a könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről

Gazdálkodásra vonatkozó fontosabb jogszabályok:

- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
- az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. Törvény
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet
- a mindenkori költségvetési törvény
- helyi önkormányzati rendeletek és szabályzatok

Szabadszállási ÁMK József Attila Közösségi Ház, Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény adottságai:

Közösségi Ház

Rendelkezésre áll: 1 előcsarnok, 1 színházterem, 1 kiállító terem, 2 irodahelyiség, 3 kisterem, 1 stúdió helyiség, 1 öltöző helyiség, 1 büfé- információs pult , 1 kondicionáló terem , valamint kiszolgálóhelyiségek.

Alkalmazotti létszám: 7 fő

Könyvtár

Rendelkezésre áll: 1 előtér, 1 könyvtár helyiség, 1 raktár, valamint kiszolgáló helyiségek.

Alkalmazotti létszám: 2 fő

Az intézményegység feladata az integráción belül:

Tevékenységszervezéssel segíti az iskola és az óvoda integrált szocializációs fejlesztő munkáját az óvodai, illetőleg a tanórai foglalkozásokon és a szabadidőben.

Az intézményegységek rendezvényein közreműködik a szervezésben, biztosítja és működteti a hangosítást, digitális fényképeket (alkalomszerűen videofelvételt) készít.

Klubdélutánokat, egyéb programokat szervez szorgalmi időben és szünidőben a gyermekek számára.

Koordinálja az igény szerint felmerülő foglalkozásokat.

A Közösségi Ház mozi adottságaival segíti az általános iskolai oktatást kis és nagytermi vetítésekkel.

Az intézményegység személyi feltételei, munkakörök:

személyi adottságok	/ fő /	Iskolai végzettség
Andragógus	1	Andragógus Főiskolai végzettség folyamatban
Művelődésszervező :	3	Művelődésszervező Főiskolai végzettség
Média technológus	2	Érettségi Médiatechnikai asszisztens
Könyvtáros	1	Tanítóképző Főiskola folyamatban Könyvtáros asszisztens
Könyvtáros asszisztens	1	Érettségi Könyvtáros asszisztens folyamatban
Takarító	1	8. általános
Összesen	9 fő	

Az intézményegység feladatai

- Szabadszállás város közigazgatási területén élő lakosok számára művelődési és szórakozási, élethosszig tartó tanulás (LLL- LifeLong-learning) lehetőségek biztosítása a helyi adottságoknak és igényeknek megfelelően.
- A Szabadszállási Térségi Televízió vezetése, üzemeltetése, tudósítások készítése a város és térsége életéről, video és egyéb képformátumokban, reklámok készítése a képújítás működtetése, a helyi lakosok tájékoztatása érdekében.
- Mozi működtetése az intézmény keretein belül, havi legalább két vetítési nappal.
- E-Magyarország pont működtetése (informatikai és irodatechnikai szolgáltatások nyújtása) e-tanácsadó vezetésével, az intézmény keretein belül a teljes nyitvatartási idő alatt az Országos E-Magyarország Centrum szakmai támogatásával, részt véve a centrum országos programjaiban.
- A helytörténeti gyűjtemény és a „Dörmögő” ház mint kiállító tér folyamatos nyitva tartásának biztosítása.
- Szabadszállási Sport Egyesület Judo Szakosztálya működésének biztosítása érdekében, a közösségi házban működő judo klub folyamatos működtetése, szakképzett edző biztosításával, a tárgyi és szellemi népi kultúrát ismertető anyag gyűjtése, kezelése és népszerűsítése.
- A helyi hagyományokat őrző népzenei és néptánc csoportok működésének biztosítása, szakmai felkészülésük és rendszeres minősítésük érdekében szakképzett vezető biztosításával.
- A helyi és városunkhoz kötődő alkotóművészek részére bemutatkozási lehetőségek biztosítása az intézmény galériájában, városi rendezvényeinkhez kapcsolódó tárlatokon.
- A honvéd nyugdíjas klub zavartalan működését szolgáló helyiség biztosítása, hagyományaik és rendezvényeik ápolásának segítése
- A Nőszirmok Klub zavartalan működését szolgáló helyiség biztosítása, hagyományaik és rendezvényeik ápolásának segítése
- Teret adni öntevékeny művészeti csoportoknak, egyesületek, társas szerveződések, társadalmi szervezetek számára.
- Hozzájárulni a helyi lakosság általános tájékozódásához, művelődéséhez, szórakozásához.
- Az életminőség alakítása értékteremtéssel és közvetítéssel a kultúra minden területén.
- Az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kultúrák megismertetése.
- Az eltérő szórakozási és közösségi igényekhez kulturált lehetőségek biztosítása.
- Az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása.
- A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdek érvényesítésének segítése.
- A kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének, fenntartásának segítése.
- A szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása.
- Öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, felnőttoktatási lehetőségek megteremtése, egyéb művelődési lehetőségek biztosítása.
- Kapcsolódás az idegenforgalom, a turisztika rendezvényeihez sajátos közművelődési eszközökkel.
- A szórakoztatás komplex formáinak, játék, sport, testedzés, feltételeinek, lehetőségek szerinti biztosítása, ilyen irányú rendezvények alkalomszerű szervezése.

- Szakmai és baráti körök, alkotó csoportok révén értékteremtés, és az itt létrehozott kulturális értékek helyi, megyei és regionális népszerűsítése.
- Társadalmi szükségletekre, az egyes rétegek igényeire épülő közösségek fejlődésének, működésüknek biztosítása.
- A könyvtári gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja.
- Tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól, biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését.
- Részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében.
- Biztosítja az elektronikus könyvtári dokumentumok elérhetőségét.
- A könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában.
- Segíti az oktatásban, képzésben részt vevők információellátását, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségét.
- Kulturális, közösségi, közművelődési rendezvényeket és egyéb programokat szervez.
- Tudás-, információ- és kultúraközvetítő, közösségformáló tevékenységével hozzájárul az életminőség javításához.

Közművelődési tevékenység megvalósulása

A helyi társadalom polgárai kulturális szükségleteinek: önművelő, önképző, amatőr művészeti ambícióinak, társas kapcsolatigényeinek, közéleti, szórakozási lehetőségeinek felmérése, szervező segítségének biztosítása, megvalósításának közművelődési intézményi és civil keretben történő elősegítése

A közművelődési tevékenység átfogja az iskolarendszeren kívüli (nem formális és informális) művelődési, képzési, szórakozási, közösségi és tájékoztatási lehetőségeket, azokat szerves kapcsolatba építi a helyi a kisebbségi, a nemzeti és az egyetemes kultúrával, így rendszer- és folyamatjellegű együttműködést jelent a helyi makro társadalom különböző szféráival.

A közművelődési szakember munkájának gyakorlása speciális társadalomismeretet, kulturális értékismeretet, a művelődési ambíciók és a megértés lélektani ismereteit, nagyfokú empátiát speciális szelekciós és közvetítő képességeket, a meggyőzés technikáinak birtoklását, a kulturális piac és az intézményes kultúraközvetítés információbázisának, működési mechanizmusainak ismeretét, a civil közösségek igényeinek, lehetőségeinek speciális megvalósulási módjainak ismeretét és e tudásoknak a helyi társadalom sajátosságaira alkalmazott képességszintű birtoklását igényli.

A közművelődési tevékenység megvalósulásának szerteágazó (számos műveltségi kört, művészeti ág amatőr és professzionális szintjét, intézménytípusainak működési módjait, a civil közösségek autonómiáját, érdekérvényesítési lehetőségeit, a költségvetési, a közalkalmazotti szférát, a reklám- és propaganda közvetlen és közvetett formáit, a helyi társadalom közéletét és nyilvánosságának működési mechanizmusait ismerő és ahhoz alkalmazkodó tudások) komplex jellege szükségessé teszi, hogy a szakma művelői számára a közös szakmai törzsanyagon túl tevékenységi szintenként és körönként legyen differenciált szakmai követelményrendszer is.

Intézményegységgel szemben állított szakmai feladatok és követelmények

Legfontosabb szakmai feladatok és követelmények a közművelődési intézményben dolgozó közművelődési szakemberek számára.

1. A helyi kultúra gondozása

A település, a kistérség természeti, kulturális, közösségi értékeinek közismertté tétele, helyi tudás, a lokálpatriotizmus, a „gazdatudat” erősítése, a helyi információk cseréje, a helyi értékeket védő, gazdagító összefogások ösztönzése, hatékonyságának segítése:

Helytörténeti, településismertető kiállítások, helyi ünnepek, műsorok, bemutatók, találkozók szervezése,

A kollektív emlékezet gazdagításához a közösségi, a kulturális élet eseményeiről dokumentumok gyűjtése, biztosítása, a meglévők közismertté tétele,

A helyi társadalom kiemelkedő jelentőségű közösségei, személyiségei tevékenységének méltatása, presztízsének, tekintélyének gondozása, jelentőségük ismertté tétele, hatókörük, szerepük növelése, támogatása.

2. A létkultúra növekedésének segítése

A helyi lakosság élet- és teljesítőképességének, egészségőrzésének érdekében a közművelődési intézményben mozgás- és mentális kultúrát, önismeretet és önkontrollt fejlesztő alkalmak, tanfolyamok, táborok szervezése, az egészség védelméhez bemutatók, konzultációk, fórumok kínálata, természetjáró, turista akciók, közösségek népszerűsítése, segítése.

Egy-egy speciális helyzetű népességsoport gondjai oldásához segítő tudások kínálata, az önsegítő, öntevékeny lehetőségek megmutatása, segítő támogatása, művelődési vonzatainak folyamatos biztosítása

Az iskolai képzést kiegészítő, dúsító lehetőségek: idegen nyelvű, számítástechnikai, felvételi előkészítő, stb. tanfolyamok szervezése

A szülők, a nevelők együttes tevékenységének hatékonyságát növelő alkalmak, folyamatok kínálata

Munkanélküliek társadalmi integrálódása elősegítésére társszervezetekkel átképzést, szakmaszervezést, megélhetést segítő képzési lehetőségek kínálata,

A mindennapi élet gazdaságosságát fejlesztő, életminőséget javító közhasznú, praktikus tanfolyamok, alkalmak, akciók szervezése, meghívása, támogatása.

3. Az Ünnepi lét kultúrájának gondozása

Az élet gazdagításához, az Ünnepi lét együttes örömeihez, az esztétikai élmények megéléséhez az egyetemes, a nemzeti, a kisebbségi, a helyi kultúra megismeréséhez művelődési alkalmak, folyamatok biztosítása.

Színházi előadások kínálata, hangversenyek, képzőművészeti kiállítások, irodalmi estek, filmklubok, művész-közönségtalálkozók, művészeti baráti körök szervezése.

Népművészeti hagyományőrző közösségek szervezése, segítése, találkozók, fesztiválok, az azokon való részvétel kezdeményezése.

Szemináriumok, szabadegyetemek, szellemi fórumok kínálata.

A nemzeti kisebbségi és a helyi ünnepek, évfordulók, a világ és az egyházi hagyományos ünnepek közismertté tétele, színvonalának, hatékonyságának támogatása a közművelődés lehetőségeivel.

A különböző korosztályok eltérő szórakozási igényeihez kulturált lehetőségek, speciális kisközösségek kínálata.

A kulturális belföldi turizmusban való részvétel tudatosságának ösztönzése, a helyi kulturális turizmus lehetőségeinek felkutatása, támogatása.

A helyi társadalom különleges értékeinek bemutatásához regionális, Országos nagyrendezvények szervezése, meghívása.

4. A kreativitás, az alkotó művészeti alkotókedv ösztönzése

Amatőr művészeti körök, tanfolyamok, műhelyek szervezése, önképző körök, alkotó táborok kínálata.

A népművészet hagyományos tevékenységeinek gyakorlásához ének-, zene-, táncegyüttesek szervezése, működtetése, a népi iparművészet képességei tanulásához tanfolyamok, körök, nyári táborok szervezése, műveikből bemutatók, kiállítások rendezése.

A kiemelkedő tehetségű amatőr alkotók közismertté tétele, fejlődésük szakértőkkel való támogatásának biztosítása.

A helyi kreativitások ösztönzésére támogató szervezetek életre hívása, a tevékenységüket segítő pályázatokon részvétel szorgalmazása, segítése.

5. A helyi közösségek öngazgatás-, szabadság- és felelősség igényének támogatása

A település különböző érték- és érdekrendszerű civil közösségei igény szerinti segítése, művelődési szándékaik támogatása.

Településfejlesztő, érdekvédő, közéleti, helytörténeti, tudományos körök, egyesületek fogadása, fórumok, bemutató estek, akciók szervezése, tevékenységük közismertségének gondozása.

Öngazgatási fórumok, vitaestek, találkozók szervezése.

Közös célok érdekében a különböző civil közösségek között az együttműködés

Kezdeményezése.

Szolidáris akciók fogadása, gondozása.

A különböző rétegek és korosztályok ismerkedési, együttműködési alkalmainak, tevékenységeinek kimunkálása, támogatása.

Az ifjúság érdekérvényesítési, öngazgatási, művelődési kezdeményezéseinek kiemelt gondozása, intézményi segítése.

Helyi együttműködéshez, társulási szándékokhoz a közművelődési intézmény lehetőségeinek kínálata.

Alkalmi közösségi akciókhoz téri, tárgyi feltételek, közismertté tételükhöz a tájékoztatás és a reklám lehetőségeiről információk kínálata.

Civil közösségek számára érdekérvényesítő tanfolyami képzés kínálata.

6. Kulturális közhasznú szolgáltatások biztosítása

A közművelődési intézményben sajtótermékek, könyv, zenei, és videó dokumentumok, színházjegyek, játékok, árusításának segítése.

Információk a település oktatási, közgyűjteményi, egyházi intézményei, civil vállalkozói által kínált művelődési lehetőségekről.

A lakosság kulturális értékei cseréjéhez, évi rendszerességű alkalmak, különböző művészeti ágak kulturális piacához szervezőmunka, terek kínálata.

Az intézmény amatőr művészeti csoportjainak menedzselése.

Kiállítások rendezése, vándoroltatása.

A helyi Újság, kábeltévé tevékenységének támogatása.

Műemléki, múzeumi, színházi, fesztivál- turistautak lehetőségeinek kínálata, szervezése hazai és nemzetközi eseményekre.

Tájékoztatás biztosítása a kistérség természeti, kulturális nevezetességeiről, ezekhez idegenvezetés, turistautak biztosítása.

Információk a gyógy turizmus lehetőségeiről

A lakosság hirdetései felvétele, közhírré tétele.

Fénymásolás, Fax küldés-fogadás biztosítása

7. A művelődési kapcsolatok, együttműködések építése, gondozása

Folyamatos kapcsolat-, együttműködés-, építés és gondozás szükséges:

- a települési célok, érdekek művelődési vonatkozásairól az adott kistérség térségi önkormányzatának képviselő-testületével, annak szakbizottságaival, polgármesteri hivatal szakosztályaival,
- a helyi oktatási, közgyűjteményi, egészségügyi, szociális, közellátó, szolgáltató intézményekkel,
- azonos érdekek alapján a település, a régió kulturális vállalkozói: oktatói, képző, idegenforgalmi szolgáltatást kínáló tevékenységeivel,
- közös célok alapján az adott térségben állami, önkormányzati és vállalkozói szféra által fenntartott gazdasági egységekkel képzések, termékbemutatók, közös tér- és eszközhasználatok, rendezvények biztosítására, stb.,
- a szűkebb, tágabb térség intézményeivel, művelődési tevékenységet folytató civil szervezeteivel, vállalkozásaival,
- a helyi és a regionális sajtó, rádió, televízió szerkesztőségeivel,
- a közművelődés Országos szakmai intézményeivel, szakmai szervezeteivel,
- a kisebbségek kulturális intézményeivel, művelődési egyesületeivel

Jövőkép :

A település lakossága számára nyújtott művelődési lehetőségek minőségi javítása. A település kulturális, szellemi örökségének gondozása, népi hagyományok ápolása.

Célunk, hogy a népművészeti hagyományok a csoportos élményszerzés útján terjedjenek, ezért támogatjuk művészeti szakkörök, kézműves műhelyek szervezését.

A lakosság munkaerő piaci pozícióinak javítása érdekében pályaaorientáló tevékenységeknek teret biztosítunk.

Szabadszállás, 2016.07.13.

Intézményegység vezető

ÁMK igazgató